

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง **การปฏิรูปกองทุนส่งเสริม
และพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการ**

**ของคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
วุฒิสภา**

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ของคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
วุฒิสภา

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
ประธานคณะกรรมการ

พลตรี ไอสถ ภาวิไล
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นางทัศนีย์ ยุวานนท์
เลขานุการคณะกรรมการ

พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ
โฆษกคณะกรรมการ

นางผาณิต นิตินันท์ประภาส
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายพีระศักดิ์ พอจิต
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
กรรมาธิการ

นายมณฑิร บุญตัน
กรรมาธิการ

นายยุทธนา ทัพเจริญ
กรรมาธิการ

พลเอก วลีต โรจนักดิ์
กรรมาธิการ

นายอำพล จินดาวัฒนะ
กรรมาธิการ

นายอนุพร อรุณรัตน์
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

คณะกรรมการกิจการคนพิการ

นายมณเฑียร บุญตัน
ประธานคณะกรรมการ

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม
อนุกรรมการ

นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล
อนุกรรมการ

นางสาววันนีย์ พันธชาติ
อนุกรรมการ

นายวิหุต บุญนาค
อนุกรรมการ

นายสว่าง ศรีสม
อนุกรรมการ

นายสุชาติ โอวาทวรรณสกุล
อนุกรรมการ

นางอาทิชา นรารวัชร
อนุกรรมการ

นายรัตน์ กิจธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ

นางสาวพิมพ์ปญา อติสิราวัชร
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการกิจการคนพิการ

พลตรี โอสถ ภาวิไล

ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายชูศักดิ์ จันทยานนท์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายธีรยุทธ สุคนธวิท
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางนุชจारी คล้ายสุวรรณ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางพวงแก้ว กิจธรรม
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางวีชรา รุ่งไพบูลย์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายศุภชีพ ดิษเทศ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางสาวสรานฎภัทร อุ่นมิตราชกิจ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสุพล บริสุทธิ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเอกกมล แพทยานันท์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ณัฐนียา ไตรรักษา
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

ที่ สว (กมธ ๓) ๐๐๑๙ / (ร๒๙)

วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๓) ซึ่งคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาขอโทษเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมภายในประเทศและนานาชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชนด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การคุ้มครองและดูแลผู้ยากไร้ การส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล การส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการสังคม การเสริมสร้างพลังทางสังคม การสร้างหลักประกันความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม พิจารณาศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งปัจจุบันกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลตรี โอสถ ภาวิไล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางทัศนียา ยุวานนท์	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	กรรมการ
๑๒. นายมณฑิร บุญตัน	กรรมการ
๑๓. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ

๑๔. พลเอก วลีติ ...

๑๔. พลเอก วลิต โรจนภักดี

กรรมการ

๑๕. นายอำพล จินดาวัฒนะ

กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) วัลลภ ตั้งคณานุรักษ์

(นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์)

ประธานคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวภิรมย์ นิลทัพ)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
การพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

(นางธนยา สิงห์มณี)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
การพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ
สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕ - ๖
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๖

พิมพ์ปัญญา พิมพ์
ภิรมย์ ทาน
ภิรมย์ ตรวจ

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ของคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๓) โดยมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสืบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา สังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมภายในประเทศและนานาชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทาง ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชนด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การคุ้มครองและดูแลผู้ยากไร้ การส่งเสริม ความเสมอภาคและขจัดกาเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล การส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการสังคม การเสริมสร้างพลังทางสังคม การสร้างหลักประกัน ความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยรวม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ โดยมีหน้าที่และ อำนาจในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการ คนพิการ และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการทำหน้าที่พิจารณาศึกษาซึ่งคณะอนุ กรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑) นายมณฑิร บุญตัน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒) นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓) ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔) นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม	อนุกรรมการ
๕) นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล	อนุกรรมการ
๖) นางสาววันทนี พันธ์ชาติ	อนุกรรมการ
๗) นายวิฑูต บุณนาค	อนุกรรมการ
๘) นายสว่าง ศรีสม	อนุกรรมการ
๙) นายสุชาติ โอวาทวรรณสกุล	อนุกรรมการ

(ข)

๑๐) นางอาทิตยา นรารวัชร	อนุกรรมการ
๑๑) นายรัตน์ กิจธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒) นางสาวพิมพ์ปญา อติสิริวัชร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑) พลตรี โฮสถ ภาวิไล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒) นายชูศักดิ์ จันทยานนท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓) นายธีรยุทธ สุคนธวิท	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔) นางนุชจारी คล้ายสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕) นางพวงแก้ว กิจธรรม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖) นางวัชรา รั้วไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗) นายศุภชีพ ดิษเทศ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘) นางสาวสรานัญภัทร อนุมติราชกิจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙) นายสุพล บริสุทธิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐) นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑) นายเอกกมล แพทยานันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒) รองศาสตราจารย์ณัฐนียา ไตรรักษา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑.๒ ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวภิรมย์ นิลทัพ ผู้บังคับบัญชา
กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ และนางธนยา สิงห์มณี นิติกรชำนาญการ กลุ่มงาน
คณะกรรมการการพัฒนาสังคมฯ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการตามข้อบังคับ
การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๗

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุม

คณะกรรมการกิจการคนพิการ ได้พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ
และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยจัดประชุมเพื่อพิจารณาศึกษา
ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๑ ครั้ง ดังนี้

- (๑) การประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
- (๒) การประชุม ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๓ วันพุธที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓
- (๓) การประชุม ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๔
- (๔) การประชุม ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
- (๕) การประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ วันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕
- (๖) การประชุม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕
- (๗) การประชุม ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕
- (๘) การประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๖
- (๙) การประชุม ครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖
- (๑๐) การประชุม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- (๑๑) การประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๒.๒ การเชิญบุคคลและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

๒.๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- (๑) นางสาวกมลน นาดเสวี นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
กองกฎหมายสวัสดิการสังคม
- (๒) นางสาวพจมาน ริดแดง นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ
กองกฎหมายสวัสดิการสังคม

๒.๒.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- (๑) นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
- (๒) นางสาวธันยภัทร วัชรวิศิษฐ์ นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- (๓) นางสาวอณิรา อินนท์ รองอธิบดี
- (๔) นางณัฐอร อินทร์ศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ
- (๕) นางสาวพัทธธอร กาฬสุวรรณ ผู้อำนวยการกองทุน
และส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ
- (๖) นางสาวพรพรรณ คำเพิ่มพูล ผู้อำนวยการกองทุน
และส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ
- (๗) นางพัชรมณฑิ ปิติปัญญากุล ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิ
และสวัสดิการคนพิการ
- (๘) นางสาวยิ่งลักษณ์ ศรีบุญเรือง ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารกองทุน
- (๙) นางเบญจวรรณ เทียนทอง ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานและกลไก
- (๑๐) นางสาววัลลภา มณีเชษฐา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบาย
และยุทธศาสตร์
- (๑๑) นายอนุศิษฐ์ แซ่สง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริม
องค์กรและเครือข่าย
- (๑๒) นางสาวสิริณัฐ อ่อนใส ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสิทธิ
- (๑๓) นางสาววิไลพร ขนุนก้อน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจ้างงาน
- (๑๔) นางลำไย ทำน้ำตัน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริม
ศูนย์บริการคนพิการ
- (๑๕) นางสาวภัทราพร ถึงโชค ผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการ
กรุงเทพมหานคร
- (๑๖) นายศุภลักษณ์ เสนาพรหม นิติกรชำนาญการพิเศษ

(๑๗) นางสาวนงลักษณ์ แจ่มทิม	นิติกรชำนาญการ
(๑๘) นายเอกชัย นกรู้รัก	นิติกร
(๑๙) นางสาวจุฑามาศ ฉิมกลาง	นิติกร
(๒๐) นายวรายุทธ บุญรักษา	นิติกร
(๒๑) นางสาวธาริตรี เคียนทอง	นิติกร
(๒๒) นางสาวชุตินา ดวงประชา	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
(๒๓) นางสาวสุกัญญา จำนงค์บุญ	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
(๒๔) นายจักรพันธ์ รัตนากร	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
(๒๕) นางสาววราพร เซวานปรีชา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
(๒๖) นางสาวชลธาร ปิ่นเจริญ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
(๒๗) นางสาวบุษบากร จักรสมศักดิ์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
(๒๘) นางสาวบุษิษญาศัณฐ์ ธรรมานุसार	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
(๒๙) นางสาวพรชนก บุญโพธิ์แก้ว	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
(๓๐) นางสาวอารีรัตน์ อ่อนรังกา	นักพัฒนาสังคม
(๓๑) นายธนวัฒน์ แสงประทุม	นักพัฒนาสังคม
(๓๒) นางสาววาสนา ไชยเชษฐ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

๒.๒.๓ สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย

(๑) นายพีรพงศ์ จารุสาร	ประธานฝ่ายกฎหมาย และสิทธิมนุษยชน
(๒) นายสนุทร สุขชา	นักกฎหมาย

๒.๓ การศึกษากฎหมาย ข้อมูล เอกสารชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งานวิชาการ รายงานวิจัย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยคณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ดำเนินการพิจารณาศึกษากรณีดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการ ด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงาน การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

(จ)

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงาน
การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้พิจารณา
หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ ขอให้โปรดแจ้งไปยัง
คณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ
และประชาชนสืบไป

(นางทัศนာ ยวานนท์)

เลขานุการคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสังเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยต้องจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ซึ่งได้รับโอนทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณและรายได้จากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลซึ่งต้องจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งเงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้จากการจัดกิจกรรมตลอดจนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ และรายได้อื่น โดยภารกิจหลักของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มี ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การให้บริการกู้ยืมเงินคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ (๒) การดำเนินการสนับสนุนแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และ (๓) การดำเนินการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการภายใต้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับ “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” ถือเป็นประเด็นปฏิรูปหนึ่งที่ถูกบรรจุไว้ใน “เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม” ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคของกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม เพื่อให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีโอกาสอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร แหล่งทุน บริการสาธารณะของรัฐ และในโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้ตนเอง และสามารถสร้างผลผลิตภาพให้แก่สังคมได้

คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา จึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการพิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประเด็น “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง ผลการพิจารณาพบประเด็นปัญหาที่สำคัญ จำนวน ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) ปัญหาด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อาทิ การเบิกจ่ายเงิน การสนับสนุนโครงการ การสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการทั่วไป หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ การหารายได้ของกองทุน องค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด การมีส่วนร่วมของคนพิการ และบุคลากรของกองทุนที่ยังไม่เพียงพอต่อภารกิจ รวมทั้งบุคลากรยังขาดทักษะและความชำนาญในการทำงาน และ (๒) ปัญหาด้านการจ่ายเงินอุดหนุนที่ยังไม่สอดคล้องกับการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการทำสิทธิคนพิการให้เป็นจริง

ที่ปัจจุบันยังเป็นลักษณะการอุดหนุนเช่นเดียวกับการสนับสนุนโครงการ ส่งผลให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปยังไม่มีระบบเงินอุดหนุนเพื่อจัดบริการให้กับคนพิการได้ครอบคลุมตลอดทั้งปี จึงควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินอุดหนุนให้กับศูนย์บริการคนพิการทั่วไปตามอัตราเหมาจ่ายรายหัวตามประเภทการให้บริการ เพื่อให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปสามารถจัดบริการได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ประเด็นปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สะท้อนจากผลการดำเนินงานที่ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่ากองทุนยังมีข้อจำกัดในการใช้เงินของกองทุน อาทิ สัดส่วนการสนับสนุนแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่ส่วนใหญ่ยังสนับสนุนให้กับภาครัฐมากกว่าภาคประชาสังคม รวมทั้งหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการในการพิจารณาอนุมัติเงินของกองทุนภายใต้ระบบและระเบียบราชการที่ยังมีความยุ่งยาก ล่าช้า ทำให้มีเงินสะสมคงค้างอยู่ในกองทุนเกินกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด จนส่งผลให้กระทรวงการคลังมีคำสั่งของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๒/ถ.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลัง จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ จนกระทั่งมีการต่อสู้ฟ้องร้องขององค์กรของคนพิการเพื่อปกป้องคุ้มครองเงินของคนพิการในกองทุน โดยศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาพิพากษาให้กระทรวงการคลังคืนเงินที่ยึดไปจากกองทุนคนพิการกลับคืนมาได้ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๕/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ที่ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว รวมทั้งปัจจุบันก็ยังมีแนวโน้มที่กองทุนจะมีเงินสะสมคงค้างอยู่ในกองทุนเกินกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดถึง ๓,๐๐๐ ล้านบาท ที่กระทรวงการคลังกำลังจะมีคำสั่งให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลังอีกครั้งด้วย

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทว่าปัจจุบันเงินรายได้ส่วนใหญ่ของกองทุนมาจากเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการสมัครใจเลือกส่งเข้ากองทุนเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้กับคนพิการแทนการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในขณะที่รัฐบาลไม่ได้อุดหนุนเงินเข้ากองทุนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยการยกระดับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นนิติบุคคล อันจะนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำเงินกองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา จึงได้จัดทำข้อเสนอ ต่อการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๖ ข้อ ดังนี้

๑. ควรปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารจัดการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความเป็นมืออาชีพ ทันสมัย เป็นสากล สามารถบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดและกำลังลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างแท้จริง และเพื่อให้มีความคล่องตัวยืดหยุ่นมากขึ้น เมื่อกองทุนเป็นนิติบุคคลก็จะสามารถทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ได้สะดวกขึ้น เช่น การร่วมมือกับสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อ (การกู้ยืมเงิน) ที่มีระบบการให้บริการ เป็นมืออาชีพ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

(๑) ปรับฐานะกองทุนเป็นนิติบุคคล ให้มีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ ได้แก่ ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ไปจนถึงปรับปรุงแบบการบริหารงานกองทุนให้ไม่อยู่ภายใต้ระบอบ ราชการจนเกินไป

(๒) ให้มีผู้จัดการกองทุนมืออาชีพทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นบุคลากรในหน่วยงานราชการ

(๓) ปรับโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้ผู้แทนองค์กรของคนพิการ ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รวมถึงกำหนดวิธีการที่จะสร้างหลักประกัน ในการได้มาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจด้านคนพิการและได้รับการยอมรับจากองค์กร ของคนพิการด้วย

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ไม่ใช่บังคับกับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่นเดียวกับกองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนเงินทดแทน กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม และกองทุนอื่น ที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด เพื่อให้เงินกองทุนถูกนำไปใช้ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเท่านั้น โดยไม่ถูกนำไปใช้ร่วมกับงบประมาณแผ่นดิน และนำไปใช้ในการอื่นที่ไม่เกี่ยวกับคนพิการ

(๕) ให้กองทุนมีอำนาจนำเงินกองทุนไปค้ำประกันกับสถาบันการเงินหรือองค์กรอื่น โดยให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถค้ำประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน การผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน การลดหย่อนหนี้ ไปจนถึงการระงับการชำระเงินคืนกองทุน เพื่อประโยชน์ในการให้บริการของกองทุน เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประกอบอาชีพแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงยิ่งขึ้น

(๖) ให้กองทุนได้รับการจัดสรรเงินจาก “กองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (Universal Service Obligation : USO)” เพื่อนำไปสนับสนุน วัตถุประสงค์เฉพาะ (earmarked) ในการให้บริการด้านการเข้าถึงดิจิทัลสำหรับคนพิการ (Digital Accessibility) เท่านั้น เช่น บริการข้อมูลข่าวสารสำหรับคนตาบอดและผู้พิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (1414) ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (TTRS) ลักษณะเดียวกับกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์ ตามมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดว่า “เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม” และตามมาตรา ๕๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่กำหนดว่า “สนับสนุน การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงิน ให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์”

ทั้งนี้ ควรเร่งทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เรื่อง แนวทางการเปลี่ยนผ่านกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไปสู่กองทุนที่เป็นนิติบุคคลรูปแบบใหม่ เพื่อกำหนดแนวทาง และเตรียมความพร้อมในการปรับรูปแบบการบริหารงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการที่เหมาะสม เป็นอิสระจากรัฐ และไม่อยู่ภายใต้ระบบและระเบียบราชการมากเกินไป เพื่อให้เงินของกองทุนถูกนำไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างแท้จริง โดยรูปแบบหนึ่ง อาจคล้ายกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) หรือรูปแบบอื่นอย่างกองทุนด้านการพัฒนา สังคมในต่างประเทศ

๒. ควรปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

(๑) เร่งหารายได้เพิ่มเติมเข้ากองทุนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มีเงินเข้ากองทุน เพิ่มขึ้น เนื่องจากแนวโน้มรายรับที่ลดลงทั้งการชำระหนี้ที่มีแนวโน้มลดลงและการที่ภาคเอกชน จ้างงานคนพิการลดลง รวมทั้งเร่งใช้จ่ายให้มากขึ้นทั้งการให้บริการกู้ยืมเงินและสนับสนุนโครงการ ควบคู่ไปกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างเข้มข้น เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๒) ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาการให้กู้ยืมเงินและการสนับสนุนโครงการการฝึกอาชีพ ต้องมีความสัมพันธ์กัน เพื่อเสริมพลังให้คนพิการไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New Economy)

(๓) สนับสนุนโครงการหรือแผนงาน ควร ๑) ปรับปรุงกระบวนการพัฒนาโครงการ ให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานแบบบูรณาการเชิงรุกที่มุ่งเป้าหมายเฉพาะชัดเจน วัตถุประสงค์ ชิงยุทธศาสตร์ สร้างผลลัพธ์และผลกระทบที่เป็นรูปธรรมต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ เช่น โครงการสำคัญตามนโยบาย (Flagship Projects) โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนมาร่วมกัน พัฒนาโครงการอย่างสร้างสรรค์ และปรับปรุงระเบียบกองทุนฯ ที่เกี่ยวข้อง ๒) ปรับปรุง “แนวทางการปฏิบัติเพื่อขอรับการสนับสนุนแผนงานหรือโครงการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ” และ “คู่มือการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนา

คุณภาพชีวิตคนพิการ” ให้มีแนวทางการปฏิบัติที่มีความเป็นธรรม โปร่งใส มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกถ้วนหน้า โดยการอธิบายรายละเอียดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ พร้อมยกกรณีตัวอย่างรายการค่าใช้จ่ายและอัตราเงินแต่ละรายการที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติไม่ได้ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไร้ความกังวล เช่น การให้ผู้เสนอโครงการมีสิทธิชี้แจงต่อคณะทำงานพิจารณากลับกรองโครงการและคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ การสนับสนุนบทบาทคนพิการไทยต่อการทำงานในระดับสากล เป็นต้น

(๔) ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานของกองทุนฯ ในระดับจังหวัด ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการปรับปรุง “แนวทางสำหรับคณะทำงานเพื่อการพิจารณาวาระการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด” ให้มีจำนวนผู้แทนองค์กรของคนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น

(๕) พัฒนาระบบดิจิทัลและระบบฐานข้อมูล เพื่อยกระดับคุณภาพการทำงานของกองทุนฯ และเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการจากกองทุนฯ เช่น การยื่นคำขอกู้ยืมเงินหรือขอการสนับสนุนโครงการ การตรวจสอบสถานการณ์กู้ยืมเงินหรือขอการสนับสนุนโครงการ ตรวจสอบสถานะหนี้ และการชำระหนี้ เป็นต้น โดยคำนึงถึงระบบการจัดการฐานความรู้ (Knowledge-based Management System) การจัดเก็บข้อมูลและรายงานต่างๆ ที่กองทุนให้เงินสนับสนุนเป็นไฟล์เอกสารทั้ง .doc หรือรูปแบบอื่นที่คนพิการเข้าถึงได้ และ .pdf สำหรับผู้ที่ต้องการงานที่เหมือนต้นฉบับ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการค้นข้อมูลและนำไปใช้งานต่อ

(๖) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของกองทุน เพื่อให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพเพียงพอสอดคล้องกับภารกิจของกองทุน และมีการกำหนดแนวทางสำหรับเส้นทางความก้าวหน้าในหน้าที่เพื่อรักษาบุคลากรของกองทุนให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

๓. **ควรสนับสนุนและเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์บริการคนพิการทั่วไป** โดยองค์กรด้านคนพิการ โดย ๑) สนับสนุนทั้งงบประมาณการจัดตั้งศูนย์ งบประมาณการบริหารจัดการศูนย์ และงบประมาณตามอัตราเหมาจ่ายรายหัวตามประเภทการให้บริการ เพื่อให้สามารถจัดบริการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ๒) กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ได้แก่ มาตรฐานการดำเนินการ มาตรฐานการให้บริการ การติดตามและประเมินผล โดยการบันทึกข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนระบบการพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ และ ๓) กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการอนุมัติแผนงาน การให้บริการและการเบิกจ่ายงบประมาณ การให้บริการประจำปีจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ โดยตรงไม่ต้องผ่านกลไกในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและลดการใช้ดุลพินิจ เพราะเป็นมาตรฐานการให้บริการเดียวกันอยู่แล้ว โดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) **ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม** โดย ๑) กำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการสามารถเรียกเก็บค่าบริการจากคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้ ๒) กำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการได้รับเงินสนับสนุนตามอัตราเหมาจ่ายรายบริการตามประเภทการให้บริการ หรือการสนับสนุนรายแผนงานโครงการจากกองทุน

(๒) ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย ๑) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณตามอัตราเหมาจ่ายรายบริการ ตามรายการการให้บริการและอัตราค่าใช้จ่าย ๒) กำหนดมาตรฐานการดำเนินการ มาตรฐานการ ให้บริการ และมาตรฐานอื่น ๓) ปรับปรุงค่าใช้จ่ายตามรายการการให้บริการใน “ประกาศ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง อัตราวงเงินและรายการ ค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป” ให้สมเหตุสมผล เป็นธรรม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละคนที่เข้ารับบริการจากศูนย์บริการ คนพิการทั่วไปจริง

(๓) ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในข้อ ๑๒ โดยกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปสามารถ ให้บริการกลุ่มเป้าหมายคนพิการได้โดยไม่จำกัดเขตพื้นที่ให้บริการ และให้คนพิการไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็สามารถ ขอรับบริการจากศูนย์บริการคนพิการทั่วไปได้ทุกที่ โดยที่คนพิการไม่จำเป็นต้องมีภูมิลำเนาหรือจังหวัด อยู่ในพื้นที่เดียวกับศูนย์บริการคนพิการนั้น

๔. ควรเร่งออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ตามมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเร่งออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ตามมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งบัญญัติว่า “ให้องค์กร เอกชนมีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากกองทุนตามที่ประมวลรัษฎากร กำหนด” เพื่อให้องค์กรเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรด้านคนพิการ ที่เป็นหุ้นส่วน ช่วยสนับสนุนภาครัฐในการทำงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้รับยกเว้นภาษีสำหรับ เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากกองทุน

๕. ควรส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ ผ่านกลไกกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยกรมส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ควรร่วมกับกระทรวงมหาดไทย เร่งดำเนินการจัดทําระเบียบ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ หรือร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดตั้งกองทุน การบริหารกองทุน การจัดการกองทุน การอนุมัติการจ่ายเงิน และการสมทบ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของมาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรงบประมาณของตนเองตั้งเป็น กองทุนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ควรแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้สามารถจัดตั้งกองทุนในลักษณะเดียวกับ “กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ” ตามประกาศ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานและบริหาร

จัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ ระดับจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ พร้อมเสนอให้กระทรวงมหาดไทย ปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสมทบกองทุน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้รวมถึงกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการส่วนท้องถิ่นด้วย

๖. ควรสร้างแรงจูงใจให้นายจ้างและผู้ประกอบการสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายต่อหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องจ้างงาน คนพิการ ตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันจะส่งผลให้กองทุนฯ สามารถจัดเก็บและ บริหารกองทุนได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกฎกระทรวง กำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ จะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) การปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับผู้ประกอบการที่ดำเนินมาตรการส่งเสริม การมีงานทำของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จากเดิมหักค่าใช้จ่ายได้ ๒ เท่า ให้เพิ่มเป็น ๓ เท่า โดยสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ให้คงไว้เท่าเดิม

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อกำหนดให้รัฐบาลต้องจ่ายเงินอุดหนุนให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ โดยหักจากงบประมาณของหน่วยงานรัฐที่ไม่จ้างงานคนพิการหรือหักจากงบกลาง ตามจำนวนเงินที่ต้องจ้างงานคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นต้นแบบในการส่งเสริม การมีงานทำของคนพิการให้กับภาคเอกชน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(๑)
สารบัญ	(๙)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา	๒
๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา	๒
๑.๔ วิธีการพิจารณาศึกษา	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
บทที่ ๒ แนวคิด นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๕
๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ	๑๑
๒.๓ แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม : การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๑๓
๒.๔ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๒.๕ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด เพิกถอนคำสั่งของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลัง เป็นรายได้ของแผ่นดิน เฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท	๑๙
บทที่ ๓ ผลการพิจารณาศึกษา	๒๑
๓.๑ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม รวมทั้งติดตามการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ	๒๑
๓.๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๒๑
๓.๑.๒ ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๒
๓.๑.๓ ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของคณะอนุกรรมการ	๒๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๓.๒	พิจารณาติดตามแผนการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๒๙
๓.๒.๑	ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๒๙
๓.๒.๒	ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๙
๓.๒.๓	ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของคณะอนุกรรมการ	๓๔
๓.๓	พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม	๓๗
๓.๓.๑	ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๓๗
๓.๓.๒	ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓๗
๓.๓.๓	ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของคณะอนุกรรมการ	๔๗
๓.๔	พิจารณาติดตามความคืบหน้าการดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ : การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๔๙
๓.๔.๑	ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๔๙
๓.๔.๒	ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๕๐
๓.๕	พิจารณาศึกษาติดตามการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐	๕๔
๓.๕.๑	ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๕๔
๓.๕.๒	ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๕๕
๓.๕.๓	ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของคณะอนุกรรมการ	๖๓
บทที่ ๔	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๖๕
๔.๑	บทสรุป	๖๕
๔.๒	ข้อเสนอแนะ	๖๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	๗๓
ภาคผนวก	[๑]
ภาคผนวก ก.	[๓]
- ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่..) พ.ศ.	
ภาคผนวก ข.	[๒๕]
- รายชื่อคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา	
- รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ	
- รายชื่อคณะอนุกรรมการ	
- รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา	

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ : สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๕
ภาพที่ ๒ : การให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๗
ภาพที่ ๓ : การสนับสนุนแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ	๘
ภาพที่ ๔ : การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ	๙

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

“กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสังเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยต้องจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ซึ่งได้รับโอนทรัพย์สิน สิทธิหนี้ เงินงบประมาณและรายได้จากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลซึ่งต้องจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งเงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้จากการจัดกิจกรรมตลอดจนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ และรายได้อื่น โดยภารกิจหลักของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มี ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) การให้บริการกู้ยืมเงินคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ (๒) การดำเนินการสนับสนุนแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และ (๓) การดำเนินการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ทั้งนี้ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แต่ในขณะเดียวกันยังพบว่าปัญหาต่าง ๆ อาทิ ปัญหาด้านประสิทธิภาพในการบริหารกองทุน กระบวนการพิจารณาอนุมัติเงินจากกองทุนที่มีความยุ่งยากและล่าช้า ปัญหาการเข้าถึงกองทุนของคนพิการ ขาดการมีส่วนร่วมของคนพิการ ขาดการบริหารที่เป็นมืออาชีพ และขาดแคลนบุคลากรของกองทุน จึงส่งผลให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

นอกจากนี้ ประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ถูกบรรจุไว้เป็นประเด็นปฏิรูปหนึ่งในเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคของกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม เพื่อให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีโอกาสอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร แหล่งทุน บริการสาธารณะของรัฐ และโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้ตนเอง และสามารถสร้างผลดีให้แก่สังคมได้ โดยการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้กำหนดกิจกรรม สนับสนุนและเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการบริการของศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการและปรับปรุงรูปแบบการพิจารณาการใช้เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจากลักษณะ project-based เป็น unit-cost โดยเน้นโครงการที่เป็นการเสริมสร้างอาชีพคนพิการที่ไม่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้ หรือคนพิการ

ที่ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งมีตัวชี้วัด ๕ เรื่อง ได้แก่ (๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของศูนย์บริการคนพิการ โดยองค์กรด้านคนพิการผ่านมาตรฐาน (๒) ร้อยละ ๘๐ ของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ (องค์กรของคนพิการ และองค์กรเพื่อคนพิการ) ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนฯ อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม (๓) มีระบบประกันคุณภาพและติดตามประเมินผลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๔) คนพิการวัยแรงงานร้อยละ ๑๐ ได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และ (๕) จำนวนคนพิการวัยแรงงานได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ต่อปี ประกอบกับแผนปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจ เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประเด็นคนพิการ ทั้งเชิงเนื้อหาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ถูกกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคมด้วย ทั้งนี้ “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” จึงถือเป็นประเด็นสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่มีความสำคัญที่ควรต้องมีการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต่อไป

ดังนั้น คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมฯ วุฒิสภา ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ จึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการกิจการคนพิการพิจารณาศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยพิจารณาศึกษาติดตามผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑.๒.๒ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการแก้ไขปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อวุฒิสภา รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยเน้นการศึกษาข้อมูล สถานการณ์ ปัญหาและอุปสรรค การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านระยะเวลา คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมฯ วุฒิสภา โดยคณะอนุกรรมาธิการกิจการคนพิการ ดำเนินการพิจารณาศึกษา รวบรวมข้อมูล และรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ – กรกฎาคม ๒๕๖๖

๑.๔ วิธีการพิจารณาศึกษา

๑.๔.๑ ศึกษาจากข้อมูลโดยการประชุมร่วมกับบุคคลและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาศึกษา

๑.๔.๒ ศึกษาจากข้อมูล โดยการศึกษาและทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ กฎหมาย เอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย และบทความวิชาการ

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ได้รับทราบข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปฏิรูปกองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑.๕.๒ ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการแก้ไขปัญหา อุปสรรค และการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเสนอต่อวุฒิสภา รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ ๒
แนวคิด นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖^{*}

๑) เงินคงเหลือ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๘,๖๔๐.๘๘ ล้านบาท ประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน ๒๑๓.๖๙ ล้านบาท
- (๒) เงินฝากคลัง จำนวน ๘,๔๒๗.๑๙ ล้านบาท

๒) ประมาณการรายจ่ายปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒,๙๐๐.๙๐ ล้านบาท เบิกจ่ายสะสม จำนวน ๗๓๒.๐๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๕.๑๔) และยังไม่ได้เบิกจ่าย จำนวน ๒,๑๖๘.๘๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๔.๗๖๗) (เบิกจ่ายสะสม ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ โดยเบิกจ่ายจากเงินทุนหมุนเวียน / เงินฝากคลัง)

๓) รายการยังไม่ได้เบิกจ่ายจำนวน ๒,๑๖๘.๘๕ ล้านบาท ประกอบด้วย (๑) งบบุคลากร ๑๑๐.๖๑ ล้านบาท (๒) งบลงทุน ๕.๐๗ ล้านบาท (๓) เงินกู้ยืม ๑,๐๐๖.๙๗ ล้านบาท (๔) เงินสนับสนุนโครงการ ๘๙๗.๔๙ ล้านบาท และ (๕) งบดำเนินงาน ได้แก่ ค่าตอบแทน ๑๓๔.๒๓ ล้านบาท ค่าสาธารณูปโภค ๑๑.๔๘ ล้านบาท และ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ๓ ล้านบาท

ภาพที่ ๑ : สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

* กองกองทุนและส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, ๔ เมษายน ๒๕๖๖.

๔) สถิติรายรับ-รายจ่ายกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

(๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- รายรับ จำนวน ๓,๔๑๒.๕๕ ล้านบาท ประกอบด้วยการดำเนินการตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑,๘๓๙.๓๙ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๕๙๖.๙๒ ล้านบาท (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๑๗๖.๒๖ ล้านบาท และ (๔) อื่น ๆ ๗๙๙.๙๘ ล้านบาท

- รายจ่ายประจำปี ๑,๙๑๐.๖๗ ล้านบาท

(๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

- รายรับ จำนวน ๒,๔๓๘.๗๔ ล้านบาท ประกอบด้วยการดำเนินการตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑,๖๙๘.๒๓ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๖๐๙.๓๙ ล้านบาท และ (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๑๓๑.๑๒ ล้านบาท

- รายจ่ายประจำปี ๑,๙๒๕.๙๙ ล้านบาท

(๓) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

- รายรับ จำนวน ๒,๔๕๖.๙๑ ล้านบาท ประกอบด้วยการดำเนินการตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑,๖๒๓.๔๐ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๖๗๓.๒๙ ล้านบาท และ (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๑๖๐.๒๒ ล้านบาท

- รายจ่ายประจำปี ๑,๙๑๐.๖๗ ล้านบาท

(๔) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖)

- รายรับ จำนวน ๑,๙๒๔.๖๕ ล้านบาท ประกอบด้วยการดำเนินการตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๖๑๐.๑๒ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๒๙๑.๔๘ ล้านบาท (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๒๓.๐๕ ล้านบาท และ (๔) อื่น ๆ จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท

- รายจ่ายประจำปี ๗๓๒.๐๕ บาท

๕) การให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (วัตถุประสงค์ การให้บริการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพอิสระหรือขยายกิจการ สำหรับคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการโดยไม่มีดอกเบี้ย)

(๑) สถิติผลการอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุน (ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ - ๒๕๖๖) รวมทั้งสิ้น ๒๖๙,๕๓๑ ราย จำนวน ๙,๗๐๓,๕๐๘,๒๙๑ บาท แบ่งออกเป็น (๑) กรุงเทพมหานคร ๑๐,๑๘๕ ราย จำนวน ๓๖๒,๒๓๒,๑๒๙ บาท และ (๒) ส่วนภูมิภาค ๒๕๙,๓๔๖ ราย จำนวน ๙,๓๔๑,๒๗๖,๑๖๒ บาท แบ่งตามปีงบประมาณ ดังนี้

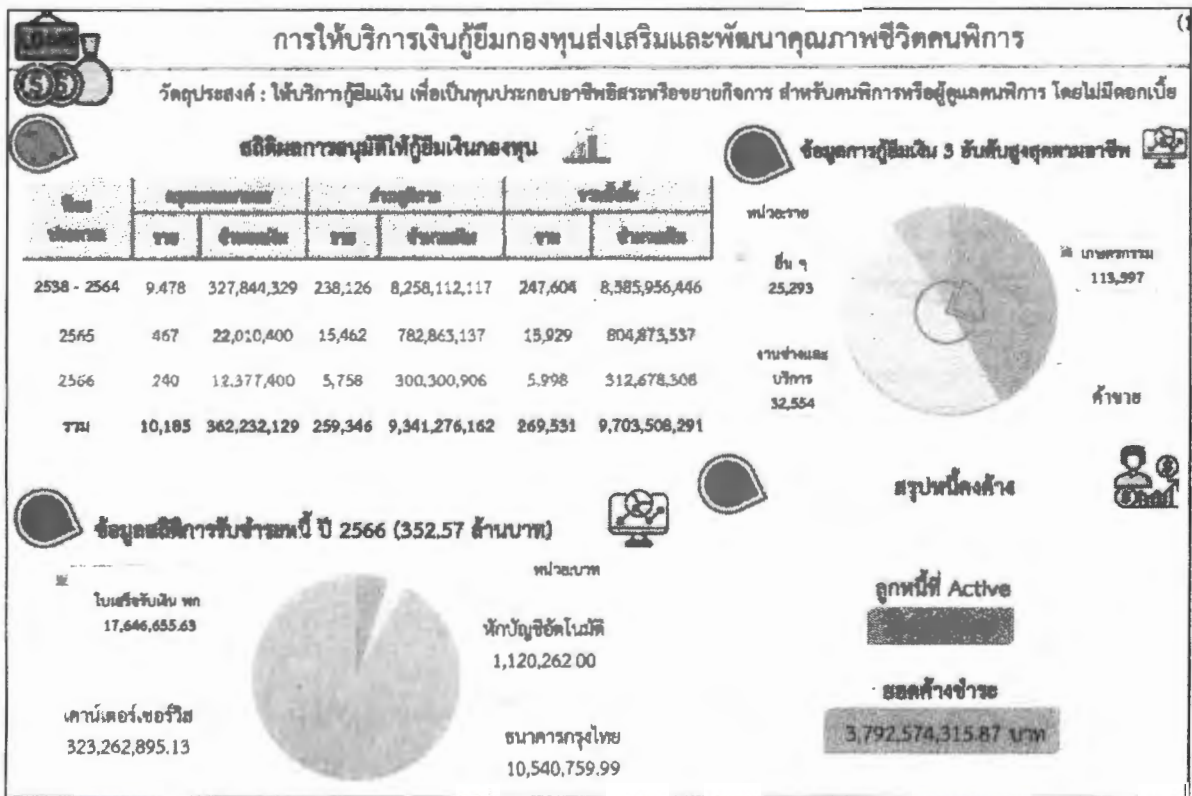
- ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ - ๒๕๖๔ รวม ๒๔๗,๖๐๔ ราย จำนวน ๘,๕๘๕,๙๕๖,๔๕๖ บาท แบ่งออกเป็น (๑) กรุงเทพมหานคร ๙,๔๗๘ ราย จำนวน ๓๒๗,๘๔๔,๓๒๙ บาท และ (๒) ส่วนภูมิภาค ๒๓๘,๑๒๖ ราย จำนวน ๘,๒๕๘,๑๑๒,๑๒๗ บาท

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ รวม ๑๕,๙๒๗ ราย จำนวน ๘๐๔,๘๗๓,๕๓๗ บาท แบ่งออกเป็น (๑) กรุงเทพมหานคร ๔๖๗ ราย จำนวน ๒๒,๐๑๐,๔๐๐ บาท และ (๒) ส่วนภูมิภาค ๑๕,๔๖๐ ราย จำนวน ๗๘๒,๘๖๓,๑๓๗ บาท

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ รวม ๕,๙๙๘ ราย จำนวน ๓๑๒,๖๗๘,๓๐๘ บาท แบ่งออกเป็น (๑) กรุงเทพมหานคร ๒๔๐ ราย จำนวน ๑๒,๓๗๗,๔๐๐ บาท และ (๒) ส่วนภูมิภาค ๕,๗๕๘ ราย จำนวน ๓๐๐,๓๐๐,๙๐๘ บาท

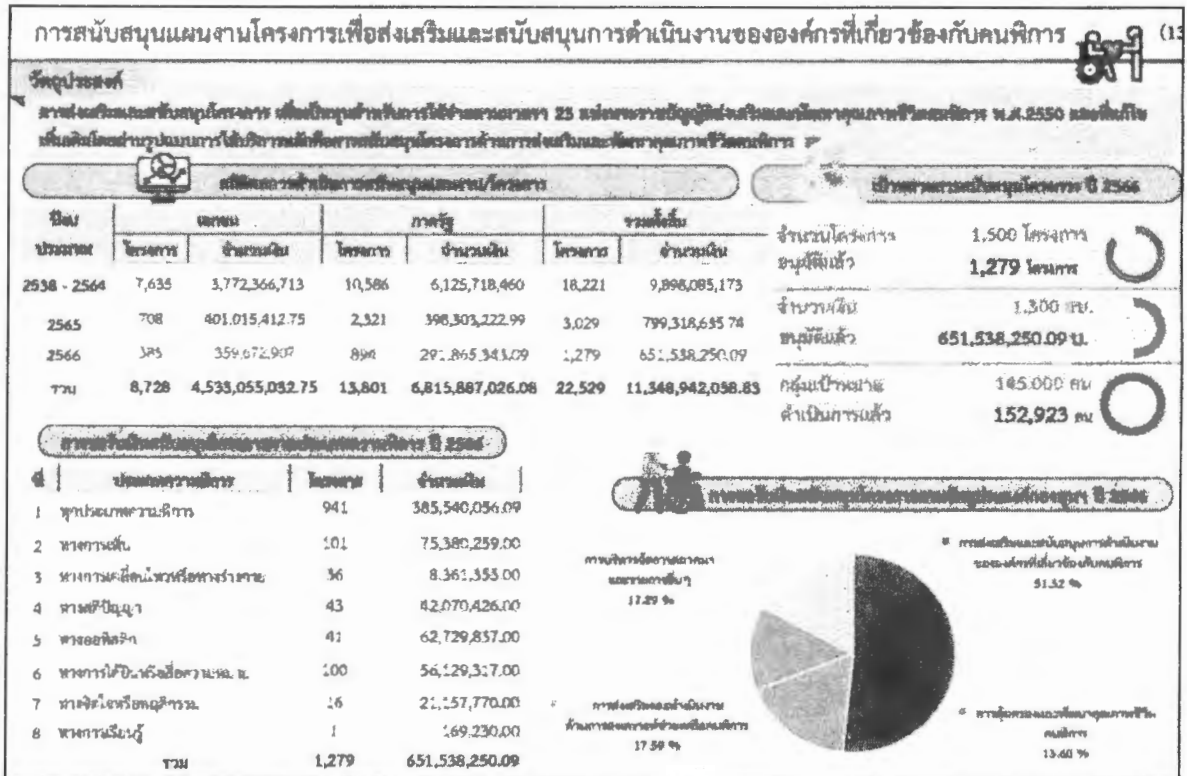
(๒) ข้อมูลการกู้ยืมเงิน ๓ อันดับสูงสุดตามอาชีพ ได้แก่ (๑) เกษตรกรรม จำนวน ๑๑๓,๕๙๗ ราย (๒) การช่างและบริการ จำนวน ๓๒,๕๕๔ ราย และ (๓) อื่น ๆ จำนวน ๒๕,๒๙๓ ราย ตามลำดับ

(๓) ข้อมูลสถิติการรับชำระหนี้ ปี ๒๕๖๖ (จำนวน ๓๕๒.๕๗ ล้านบาท) โดยแบ่งตามช่องทางการชำระหนี้ ดังนี้ (๑) เคาน์เตอร์เซอร์วิส จำนวน ๓๒๓,๒๖๒,๘๙๕.๑๓ บาท (๑) ใบเสร็จรับเงิน กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) จำนวน ๑๗,๖๔๖,๖๖๕.๖๓ บาท (๒) ธนาคารกรุงไทย จำนวน ๑๐,๕๔๐,๗๕๙.๙๙ บาท และ (๔) หักบัญชีอัตโนมัติ จำนวน ๑,๑๒๐,๒๖๒ บาท

ภาพที่ ๒ : การให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๖) การสนับสนุนแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ (วัตถุประสงค์การสนับสนุนแผนงานโครงการ เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยผ่านรูปแบบการให้บริการหลัก คือ การสนับสนุนโครงการด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ)

ภาพที่ 3 : การสนับสนุนแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

(๑) สถิติผลการดำเนินการสนับสนุนแผนงาน/โครงการ (ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ - ๒๕๖๖) รวมทั้งสิ้น ๒๒,๕๒๙ โครงการ จำนวน ๑๑,๓๔๘,๙๔๒๐๕๘.๘๓ บาท แบ่งออกเป็น (๑) ภาคเอกชน ๘,๗๒๘ โครงการ จำนวน ๔,๕๓๓,๐๕๕,๐๓๒.๗๕ บาท และ (๒) ภาครัฐ ๑๓,๘๐๑ โครงการ จำนวน ๖,๘๑๕,๘๘๗,๐๒๖.๐๘ บาท แบ่งตามปีงบประมาณ ดังนี้

- ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ - ๒๕๖๔ รวม ๑๘,๒๒๑ โครงการ จำนวน ๙,๘๙๘,๐๘๕,๑๗๓ บาท แบ่งเป็น (๑) ภาคเอกชน ๗,๖๓๕ โครงการ จำนวน ๓,๗๗๒,๓๖๖,๗๑๓ บาท และ (๒) ภาครัฐ ๑๐,๕๘๖ โครงการ จำนวน ๖,๑๒๕,๗๑๘,๔๖๐ บาท

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ รวม ๓,๐๒๙ โครงการ จำนวน ๗๙๙,๓๑๘,๖๓๕.๗๔ บาท แบ่งเป็น (๑) ภาคเอกชน ๗๐๘ โครงการ จำนวน ๔๐๑,๐๑๕,๔๑๒.๗๕ บาท และ (๒) ภาครัฐ ๒,๓๒๑โครงการ จำนวน ๓๙๘,๓๐๓,๒๒๒.๙๙ บาท

- ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ รวม ๑,๒๗๙ โครงการ จำนวน ๖๕๑,๕๓๘,๒๕๐.๐๙ บาท แบ่งเป็น (๑) ภาคเอกชน ๓๘๕ โครงการ จำนวน ๓๕๙,๖๗๒,๙๐๗ บาท และ (๒) ภาครัฐ ๘๙๔ โครงการ จำนวน ๒๙๑,๘๖๕,๓๔๓.๐๙ บาท

(๒) เป้าหมายการสนับสนุนโครงการ ปี ๒๕๖๖

- จำนวนโครงการ ๑,๕๐๐ โครงการ อนุมัติแล้ว ๑,๒๗๙ โครงการ
- จำนวน ๑,๓๐๐ ล้านบาท อนุมัติแล้ว ๖๕๑,๕๓๘,๒๕๐.๐๙ บาท
- กลุ่มเป้าหมาย ๑๔๕,๐๐๐ คน ดำเนินการแล้ว ๑๕๒,๙๒๓ คน

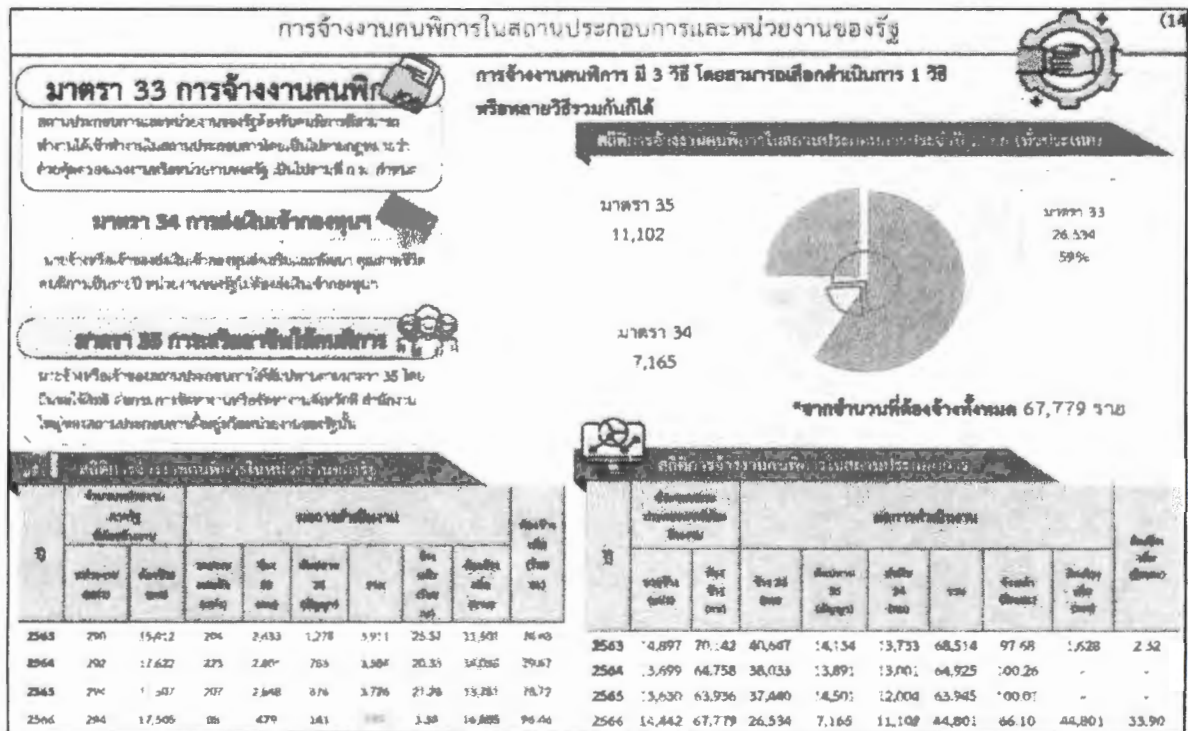
(๓) การขอรับเงินสนับสนุนโครงการตามประเภทความพิการ ปี ๒๕๖๖ รวม ๑,๒๗๙ โครงการ จำนวน ๖๕๑,๕๓๘,๒๕๐.๐๙ บาท แบ่งตามประเภทความพิการ ดังนี้

- ทุกประเภทความพิการ ๙๔๑ โครงการ จำนวน ๓๘๕,๕๔๐,๐๕๖.๐๙ บาท
- พิการทางการเห็น ๑๐๑ โครงการ จำนวน ๗๕,๓๘๐,๒๕๙ บาท
- พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๓๖ โครงการ จำนวน ๘,๓๖๑,๓๕๕ บาท
- พิการทางสติปัญญา ๔๓ โครงการ จำนวน ๔๒,๐๗๐,๔๒๖ บาท
- พิการทางออทิสติก ๔๑ โครงการ จำนวน ๖๒,๗๒๙,๘๓๗ บาท
- พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ๑๐๐ โครงการ จำนวน ๕๖,๑๒๙,๓๑๗ บาท
- พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๑๖ โครงการ จำนวน ๒๑,๑๕๗,๗๗๐ บาท
- พิการทางการเรียนรู้ ๑ โครงการ จำนวน ๑๖๙,๒๓๐ บาท

(๔) การขอรับสนับสนุนโครงการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ปี ๒๕๖๖ แบ่งตามรูปแบบโครงการ ได้แก่ (๑) การบริหารจัดการสมาคมและรายการอื่นๆ ร้อยละ ๑๗.๒๙ (๒) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ร้อยละ ๕๑.๕๒ (๓) การส่งเสริมและดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ ร้อยละ ๑๗.๕๙ และ (๔) การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ร้อยละ ๑๓.๖๐

๗) การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ

(๑) สถิติการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการประจำปี ๒๕๖๖ (ทั่วประเทศ) จากจำนวนที่ต้องจ้างคนพิการทั้งหมด ๖๗,๗๗๙ คน แบ่งเป็น (๑) การจ้างงานคนพิการตาม ๓๓ จำนวน ๒๖,๕๓๔ คน (๒) การเสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๑๑,๑๐๒ คน และ (๓) การนำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๗,๑๖๕ คน

ภาพที่ ๔ : การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ

(๒) สถิติการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีสถานประกอบการ จำนวน ๑๔,๘๙๗ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๗๐,๑๔๒ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๖๘,๕๑๔ คน (ร้อยละ ๙๗.๖๘) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๔๐,๖๔๗ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๑๔,๑๓๔ คน (๓) นำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑๓,๓๖๓ คน และ (๔) ต้องจ้างคนพิการเพิ่ม จำนวน ๑,๖๒๘ คน (ร้อยละ ๒.๓๒)

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีสถานประกอบการ จำนวน ๑๓,๖๙๙ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๖๔,๗๕๘ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๖๔,๙๒๕ คน (ร้อยละ ๑๐๐.๒๖) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๓๘,๐๓๓ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๑๓,๘๙๑ คน และ (๓) นำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑๓,๐๐๑ คน

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีสถานประกอบการ จำนวน ๑๓,๖๓๐ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๖๓,๙๓๖ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๖๓,๙๔๕ คน (ร้อยละ ๑๐๐.๐๑) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๓๗,๔๔๐ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๑๔,๕๐๑ คน และ (๓) นำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑๒,๐๐๔ คน

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีสถานประกอบการ จำนวน ๑๔,๔๔๒ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๖๗,๗๗๙ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๔๔,๘๐๑ คน (ร้อยละ ๖๖.๑๐) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๒๖,๕๓๔ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๗,๑๖๕ คน (๓) นำส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ จำนวน ๑๑,๑๐๒ คน และ (๔) ต้องจ้างคนพิการเพิ่ม จำนวน ๔๔,๘๐๑ คน (ร้อยละ ๓๓.๙๐)

(๓) สถิติการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐ

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๒๙๐ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๑๕,๔๑๒ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๓,๙๑๑ คน (ร้อยละ ๒๕.๓๗) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๒,๖๓๓ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๑,๒๗๘ คน และ (๓) ต้องจ้างคนพิการเพิ่ม จำนวน ๑๑,๕๐๑ คน (ร้อยละ ๗๔.๖๓)

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๒๙๒ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๑๗,๖๒๒ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๓,๕๘๔ คน (ร้อยละ ๒๐.๓๓) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๒,๘๐๑ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๗๘๓ คน และ (๓) ต้องจ้างคนพิการเพิ่ม จำนวน ๑๔,๐๓๘ คน (ร้อยละ ๗๙.๖๗)

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๒๙๔ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๑๗,๕๐๗ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๓,๗๒๖ คน (ร้อยละ ๒๑.๒๘) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๒,๘๔๘ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๘๗๘ คน และ (๓) ต้องจ้างคนพิการเพิ่ม จำนวน ๑๓,๗๘๑ คน (ร้อยละ ๗๘.๗๒)

- ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๒๙๔ แห่ง ต้องจ้างคนพิการ จำนวน ๑๗,๕๐๕ คน จ้างคนพิการแล้วรวม จำนวน ๖๒๐ คน (ร้อยละ ๓.๕๔) โดยแบ่งเป็น (๑) จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๔๗๙ คน (๒) เสริมอาชีพให้คนพิการตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๑๔๑ คน และ (๓) ต้องจ้างคนพิการเพิ่ม จำนวน ๑๖,๘๘๕ คน (ร้อยละ ๙๖.๔๖)

๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ

“ยุทธศาสตร์ชาติ” เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลัง ผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)^๒ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ประเทศ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนา อย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศ ในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนา ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒) ชีตความสามารถ ในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้น การสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ “ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ทางสังคม” ซึ่งเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลด ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโต ที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและ

^๒ สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, “ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)”. สืบค้นจาก [https://www.nesdc.go.th/download /document /SAC/NS_PlanOct๒๐๑๘.pdf](https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct๒๐๑๘.pdf) เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖

ครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังเน้นการดึงพลังทางสังคมที่ประกอบไปด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยมีเป้าหมายเพื่อ (๑) สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ (๒) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และ (๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ รวมทั้ง ได้กำหนดตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร (๒) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน และ (๓) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ (๔) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วย

๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ได้แก่ (๑) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก (๒) ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค (๓) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร (๔) เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน (๕) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม (๖) ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง (๗) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และ (๘) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

๒) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ได้แก่ (๑) พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค (๒) กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ (๓) จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต (๔) ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด (๕) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ (๖) การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

๓) การเสริมสร้างพลังทางสังคม ได้แก่ (๑) สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม (๒) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (๓) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน (๔) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม (๕) สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และ (๖) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

๔) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง ได้แก่ (๑) ส่งเสริมการปรับตัวกิจกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ (๒) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง (๓) สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน และ (๔) สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

๒.๓ แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม : การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“ การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ” ได้ถูกบรรจุไว้เป็นประเด็นปฏิรูปหนึ่งในเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๒ : กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม^๙ ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคของกลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม เพื่อให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีโอกาสอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร แหล่งทุน บริการสาธารณะของรัฐ และโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้ตนเอง และสามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมได้

โดยกำหนดกิจกรรม สนับสนุนและเสริมสร้าง ประสิทธิภาพการบริการของศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการและปรับปรุงรูปแบบการพิจารณาการใช้เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจากลักษณะ project-based เป็น unit-cost โดยเน้นโครงการที่เป็นการเสริมสร้างอาชีพคนพิการที่ไม่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้ หรือคนพิการที่ประกอบอาชีพอิสระ และมีตัวชี้วัด ๕ เรื่อง ได้แก่

(๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการผ่านมาตรฐาน

(๒) ร้อยละ ๘๐ ของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ (องค์กรของคนพิการ และองค์กรเพื่อคนพิการ) ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนฯ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๓) มีระบบประกันคุณภาพและติดตามประเมินผลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๔) คนพิการวัยแรงงานร้อยละ ๑๐ ได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๕) จำนวนคนพิการวัยแรงงานได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ต่อปี

^๙ แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม สืบค้นจาก <http://nscr.nesdc.go.th> เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒.๔ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง^๔

๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ดังนี้

(๑) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นทางการและทั่วถึง

มาตรา ๒๔ กองทุน ประกอบด้วย

(๑) ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ในกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่โอนมาตามมาตรา ๔๒

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้ ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาค เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) เงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม

(๕) เงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔

(๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๗) รายได้จากการขาย การลงทุน หรือการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(๘) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรม

(๙) รายได้บางส่วนจากภาษีของสินค้าและบริการที่เป็นสาเหตุแห่งความพิการ ตามที่กฎหมายกำหนด

(๑๐) รายได้อื่น

เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเข้ากองทุน ให้ผู้บริจาคมำไปหักลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีได้ตามที่กฎหมายกำหนด

^๔ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ (ฉบับอ้างอิงปรับปรุงครั้งที่ ๑๓). โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทน สำนักงานประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนเก้าคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์การคนพิการอย่างน้อยเจ็ดคนเป็นอนุกรรมการ และให้ผู้อำนวยการ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหาประโยชน์และการจัดการ กองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๒) พิจารณานุมัติการจ่ายเงิน อนุมัติโครงการ กำหนดวงเงินและรายการค่าใช้จ่าย เพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามที่คณะกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการประจำจังหวัดหรือคณะอนุกรรมการอื่นเสนอ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกำหนด

การดำเนินการตาม (๒) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนอาจมอบหมายให้ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง แทนได้

มาตรา ๒๗ ให้สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์การคนพิการ แต่ละประเภทได้รับเงินสนับสนุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๒๗/๑ ให้องค์กรเอกชนมีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินที่ได้รับการอุดหนุน จากกองทุนตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนด

มาตรา ๒๘ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้เป็นสูญ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปี แล้วทำรายงาน ผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน จำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน การประเมินผล และการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้มีความ เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจำนวนสองคน และคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการตามมาตรา ๑๙

อย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการโดยมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เป็นผู้แทนขององค์กรที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนนี้

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

(๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

มาตรา ๓๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๕ และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ตามมาตรา ๓๐ โดยอนุโลม

(๒) มาตรการการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงาน ในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา ๓๔ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีได้รับคนพิการเข้าทำงาน ตามจำนวนที่กำหนดตามมาตรา ๓๓ ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ จะต้องนำส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง แต่มิได้ส่ง ส่งล่าช้าหรือส่งเงินไม่ครบถ้วน ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของจำนวนเงิน ที่ยังไม่ได้ ส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการเข้าทำงานหรือส่งเงินเข้ากองทุน ตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการ หรือเงินที่ส่งเข้ากองทุน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงาน ตามมาตรา ๓๓ หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นอาจให้สัมปทานจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน หรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ผูกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก

ล่ามภาษามือหรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๓๙ ให้สำนักงานมีอำนาจประกาศโฆษณาข้อมูลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ต่อสาธารณะอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาให้สัมปทาน การส่งเสริมการลงทุน การประกาศเกียรติคุณ สินเชื่อ รางวัล เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด แก่นายจ้างหรือสถานประกอบการใด ให้นำข้อมูลที่ได้ประกาศตามวรรคหนึ่งมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดสรรงบประมาณของตนเอง เพื่อตั้งเป็นกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ การบริหารกองทุน การจัดการกองทุน และการอนุมัติการจ่ายเงิน ราชการส่วนท้องถิ่นอาจนำระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดมาใช้บังคับโดยอนุโลมก็ได้

(๔) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

มาตรา ๒๐/๓ ให้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการตามวรรคหนึ่งได้โดยใช้งบประมาณของตนเอง

การจัดตั้งและการยกเลิก การกำหนดประเภทองค์กร มาตรฐานการดำเนินการ และคุณสมบัติของผู้ดำเนินการศูนย์บริการคนพิการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้ศูนย์บริการคนพิการได้รับการสนับสนุนด้านการเงินหรือด้านอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด หรือได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐/๔ ให้ศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สืบสวน ติดตามสภาพปัญหาคนพิการ และจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

(๒) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สวัสดิการ และความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอ และตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ

(๓) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพ และการจัดหางานให้แก่คนพิการ

(๕) ให้ความช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล

(๖) ประสาน คัดกรอง ส่งต่อ และให้ความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่เหมาะสม

(๗) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ

(๘) ติดตามและประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำรงชีวิตของคนพิการ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการหรือสำนักงานมอบหมาย

การให้บริการแก่คนพิการ ให้ศูนย์บริการคนพิการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้รับการร้องขอจากศูนย์บริการคนพิการ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบพิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองคนพิการเป็นสำคัญ ในกรณีที่มีปัญหาการดำเนินการ ให้ศูนย์บริการคนพิการรายงานต่อสำนักงานเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยหรือดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่

การกำหนดอำนาจหน้าที่ของศูนย์บริการคนพิการแต่ละประเภท การดำเนินงาน และการให้บริการแก่คนพิการของศูนย์บริการคนพิการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

๒) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

๕) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๖) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงานหรือจ้างเหมาบริการโดยวิธีกรณีพิเศษ ฝึกงาน หรือจัดให้มีอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๕ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด เพิกถอนคำสั่งของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ^๕

เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น โดยพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของกระทรวงการคลัง โดยปลัดกระทรวงการคลัง ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยให้มีผลย้อนไปตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อร.๒๒๕/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อร.๑๑๕/๒๕๖๕)

“...กรณีจึงรับฟังข้อเท็จจริงว่า การกำหนดให้กองทุนส่งเสริมหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินไม่เกินจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท ย่อมไม่ถึงขนาดที่กองทุนต้องขาดสภาพคล่อง หรือส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีและคนพิการได้รับความเดือดร้อนดังที่ผู้ฟ้องคดีคาดการณ์ไปเองแต่อย่างใด แต่หากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเกินกว่าจำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาทแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุนได้ และเมื่อเงินที่เกินกว่าสภาพคล่องของกองทุนมีจำนวนไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กระทรวงการคลัง) โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พ.ย.๒๕๕๙ เรียกให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียน ส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดี คนพิการ และองค์กรคนพิการอาจต้องสูญเสียจากการขาดสภาพคล่องของกองทุน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนให้มีพื้นที่ในการปฏิบัติงานของศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตลอดจนภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ของกองทุนส่งผลกระทบต่อกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเกินกว่าจะคาดหมายได้ กรณีจึงถือได้ว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กระทรวงการคลัง) โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท เป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบ ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (กระทรวงการคลัง) โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยศาลมีอำนาจเพิกถอนคำสั่ง

^๕ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อร.๒๒๕/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อร.๑๑๕/๒๕๖๕ สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/admincourt/posts/๒๖๖๓๖๘๗๒๐๓๘๙๐๖๖๙> เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ดังกล่าวเฉพาะส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และหากศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่วนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ) ซึ่งอยู่ในฐานะองค์การของรัฐบาลที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ย่อมไม่มีอำนาจนำเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน ศาลจึงไม่จำเป็นต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยกำหนดค่าบังคับห้ามการกระทำดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังไม่ขึ้น

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สำหรับคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย แต่ทั้งนี้ ศาลปกครองชั้นต้นไม่ได้กำหนดในคำพิพากษาให้การเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวมีผลเมื่อใด จึงสมควรกำหนดให้การเพิกถอนมีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งดังกล่าว

พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยปลัดกระทรวงการคลังตามหนังสือกระทรวงการคลัง กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๕๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท โดยให้มีผลย้อนไปตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งดังกล่าว นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น”

บทที่ ๓ วิธีการพิจารณาศึกษา

๓.๑ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม รวมทั้งติดตามการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ^๖

๓.๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม และติดตามการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเชิญผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้าร่วมประชุมเพื่อหารือร่วมกัน จำนวน ๓ ประการ ดังนี้

๑. การบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งยังมีปัญหาจากการบังคับใช้ในหลายประการ ได้แก่ สถานะของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประสิทธิภาพในการขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ สถานภาพขององค์กรคนพิการแต่ละประเภทและสมาคมคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยที่ยังไม่มีความชัดเจนภายใต้กฎหมายเฉพาะนี้ ปัญหาการจ้างงานคนพิการทั้งมาตรการโควตาที่ยังมีสัดส่วนการจ้างงานของภาครัฐและภาคเอกชนเท่ากัน รวมถึงมาตรการเสริมพิเศษอื่นตามมาตรา ๓๕ ซึ่งมีส่วนทำให้เกิดปัญหาในการทุจริตในการจ้างงานคนพิการ และปัญหาความไม่ครบถ้วนของกฎหมายฉบับนี้ในหลายส่วน อาทิ บทบาทของสตรีพิการ และการมีส่วนร่วมของคนพิการในโครงสร้างคณะกรรมการ เป็นต้น

๒. ตามที่ประเทศไทยได้นำเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of the Persons with Disabilities : CRPD) โดยคณะกรรมการ CRPD ได้จัดทำข้อสังเกตเชิงสรุปต่อรายงานของประเทศไทย (Concluding observations on the initial report of Thailand) เพื่อแก้ไขปรับปรุงในหลายประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประเด็นการมีส่วนร่วมของสตรีพิการ ประเด็นคนพิการทางจิตสังคมทั้งการให้บริการและการยอมรับความสามารถทางกฎหมาย ประเด็นการเข้าถึงบริการสุขภาพที่เท่าเทียมของคนพิการ และอีกหลายประเด็นที่ประเทศไทยรับมาจากคณะกรรมการ CPRD

๓. แผนปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดให้วุฒิสภาดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งประเด็นคนพิการทั้งเชิงเนื้อหาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ถูกกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคมด้วย ได้แก่ ประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

^๖ บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๒๑๐๑ ชั้น ๒๑ อาคารสุขประพฤติ

๓.๑.๒ ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุม ดังนี้

๑. การดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑) การดำเนินงานของ พก. ร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยปัจจุบันมีจำนวนคนพิการ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ พก. ต้องดูแลกว่า ๒ ล้านคน ประกอบกับข้อมูลผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ๔ ในปีที่ผ่านมา พบว่ายังมีคนพิการจำนวนกว่า ๑.๗ ล้านคน ที่ยังไม่ได้เข้าสู่การจดทะเบียนคนพิการ ดังนั้น พก. และภาคีเครือข่ายได้สร้างความร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมสิทธิของคนพิการผ่านเครือข่ายภาคชุมชนในทุกจังหวัด สำรวจข้อมูลคนพิการในชุมชนทั้งการยืนยันสิทธิคนพิการที่จดทะเบียนแล้วและคนพิการที่ยังไม่ได้จดทะเบียน โดยความร่วมมือกับหลายหน่วยงาน อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในการสร้างกลไกให้คนพิการเข้าถึงสิทธิเบื้องต้น ด้วยการขยายหน่วยรับคำขอจดทะเบียนคนพิการไว้ที่ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) ของโรงพยาบาล เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนพิการที่มีความประสงค์จะจดทะเบียนคนพิการ นอกจากนี้ ได้มีความร่วมมือกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพื่อสำรวจคนพิการโดยใช้แบบประเมินสมรรถภาพคนพิการทางการเห็นตามแนวทางของ ICF (The International Classification of Functioning, Disability and Health) โดยระบุข้อมูลบ่งชี้สุขภาพ และความเป็นอยู่ของคนพิการ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการส่งต่อให้เข้าถึงสิทธิคนพิการ

๒) การส่งเสริมสิทธิคนพิการผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขณะนี้กองทุนมีเงินอยู่จำนวนกว่า ๗,๒๐๐ ล้านบาท มีรายได้ต่อปี ประมาณ ๒,๖๐๐ ล้านบาท และมีการใช้จ่ายต่อปีประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งการให้บริการกองทุน ได้แก่ (๑) การให้บริการกู้ยืมเงิน ปัจจุบันมีจำนวนคนพิการกว่า ๒ แสนคนที่เข้าสู่บริการกู้ยืมเงิน มีการพัฒนาระบบกู้ยืมเงินเพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงบริการ อาทิ ขยายช่องทางการค้าประกันโดยกำหนดให้องค์กรตามประเภทความพิการหรือองค์กรของคนพิการสามารถค้าประกันการกู้ยืมเงินให้คนพิการได้ และการเปิดกลุ่มโดยการรวมกลุ่มของคนพิการ เพื่อนำไปสู่การประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise : SE) ของคนพิการต่อไป ทั้งนี้ จะมีแบบทดสอบประเมินความเสี่ยงก่อนที่จะมีการกู้ยืมเงิน เพื่อตรวจสอบความพร้อมและความเข้าใจในการประกอบอาชีพ การลงทุนและการบริหารจัดการด้วย และ (๒) การสนับสนุนแผนงานและโครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยมีโครงการที่กองทุนได้สนับสนุนไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๑๑,๘๕๔ โครงการ เป็นเงินกว่า ๕,๗๐๐ ล้านบาท ปัจจุบันได้เสนอให้มีการพิจารณาแนวทางสนับสนุนโครงการของกองทุนที่ก่อเกิดรายได้เพื่อให้มีระเบียบรองรับให้ชัดเจน

๓) การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและภาครัฐ ในส่วนของภาคเอกชน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีจำนวนสถานประกอบการที่ต้องจ้างงานคนพิการ ๑๔,๔๕๑ แห่ง คนพิการที่สถานประกอบการต้องจ้างงาน จำนวน ๖๙,๙๕๓ คน ปัจจุบันมีสถานประกอบการจ้างงานคนพิการแล้วจำนวน ๖๖,๐๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๐ สำหรับการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวนคนพิการที่หน่วยงานรัฐต้องจ้าง ๑๓,๔๓๓ คน จ้างไปแล้ว จำนวน ๕,๔๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๓ ปัญหาที่หน่วยงานรัฐยังไม่สามารถขออัตรากำลังเพิ่มจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐยังไม่สามารถจ้างงานคนพิการได้ครบตามจำนวนที่กำหนด

๔) ข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาคีรัฐ (ป.ป.ท.) กรณีปัญหาเรื่องร้องเรียนการทุจริตการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๕ ซึ่งได้ลงพื้นที่ติดตามปัญหาและประชุมร่วมกัน พก. โดยมีข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหา ๗ ประเด็น ได้แก่

(๑) ประเด็นปัญหาการออกบัตรประจำตัวคนพิการให้กับคนที่มีสภาพร่างกายปกติ ซึ่งได้นำบัตรไปขอรับเบี้ยยังชีพคนพิการพบกรณีบุคคลอ้างว่าสามารถทำบัตรคนพิการได้ โดยเก็บเงินจากคนพิการรายละ ๓,๐๐๐ - ๓,๒๐๐ บาท โดยมีข้อเสนอแนะ (๑) ให้ พก. ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อร่วมสำรวจคนพิการในพื้นที่รับผิดชอบซึ่งยังไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ และให้ อปท. รับเอกสารและเป็นผู้ดำเนินการขอออกบัตรประจำตัวคนพิการแทน (๒) ให้ พก. ออกหลักเกณฑ์การมอบอำนาจแก่ อปท. ให้ชัดเจนในการเป็นหน่วยรับคำขอมอบบัตรประจำตัวคนพิการเพื่อส่งต่อให้ พก. (๓) ให้ พก. ประสาน อปท. เพื่อร่วมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ว่าการดำเนินการเพื่อออกบัตรประจำตัวคนพิการทั้งที่ไม่ได้พิการเป็นความผิดตามกฎหมาย และให้ร่วมสำรวจเพื่อเพิกถอนการมีบัตรประจำตัวคนพิการของผู้ถือบัตรที่มีร่างกายปกติ (๔) ให้ พก. แก้ไข แบบคำขอมอบบัตรประจำตัวคนพิการ ในช่องเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอ โดยเพิ่มช่องความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอในการพิจารณาสภาพความพิการของผู้ขอออกบัตร และ (๕) ให้ พก. จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการออกบัตรประจำตัวคนพิการและกำกับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

(๒) ประเด็นปัญหาคนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการ ถูกข่มขืนคนพิการ/เจ้าของสถานที่ที่ทำงานหักเงินค่าจ้างที่ได้รับตามสัญญาจ้าง ตามมาตรา ๓๕ โดยมีข้อเสนอแนะ (๑) ควรแก้ไขระเบียบโดยกำหนดให้ พก. เป็นหน่วยงานที่รับแจ้งและพิจารณาเห็นชอบให้ดำเนินการตาม มาตรา ๓๕ รวมทั้งเพิ่มเติมบทนิยามเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจนว่าหมายถึงหน่วยงานใด รวมถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานตามระเบียบ (๒) กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน ทั้งขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบและขั้นตอนการตรวจสอบติดตาม (๓) ให้ พก. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ถึงสิทธิของคนพิการให้กับคนพิการได้รับทราบมากขึ้น (๔) ให้ พก. กำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบก่อนอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ ว่าเจ้าหน้าที่ต้องอธิบายสิทธิและให้ผู้รับสิทธิลงชื่อรับทราบให้ชัดเจน (๕) ให้ พก. เพิ่มเติม แบบการแจ้งปฏิบัติตามกฎหมายประจำปี หากสถานที่ดำเนินการเป็นของเอกชน นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการ ต้องยื่นเอกสารแสดงที่มาของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสถานที่ดังกล่าวด้วย และ (๖) ให้กรมการจัดหางาน (กกจ.) ออกหลักเกณฑ์การตรวจสอบ ขมขืน/สมาคมที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่ดำเนินการเหมือนนายหน้าจัดหางาน

(๓) ประเด็นปัญหาพบกรณีเอกสารสัญญาที่นายจ้างยื่นต่อสำนักงานจัดหางานจังหวัด (สจจ.) ไม่ตรงกับที่ยื่นกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) โดยมีข้อเสนอแนะ (๑) ให้ พก. แก้ไขแบบการแจ้งปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ โดยให้กำหนดให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการ ยื่นสำเนาเอกสารสำเนาสัญญาสัมปทาน และเอกสารประกอบต่อ กกจ. ชุดเดียว หลังจาก กกจ. อนุมัติแล้ว ให้ กกจ. เป็นผู้ส่งเอกสารทั้งหมดพร้อมหนังสือแจ้งผลการอนุมัติ และเอกสารการตรวจสอบของ กกจ. ให้กับพก. โดยนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการไม่ต้องยื่นเอกสารกับ พก. ซ้ำอีก และ (๒) แก้ไขระเบียบให้ พก. มีอำนาจหน้าที่อนุญาตให้ดำเนินการตาม มาตรา ๓๕ และให้กำหนดวิธีการให้เจ้าหน้าที่ใช้ตรวจสอบ

(๔) ประเด็นปัญหาคนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการ ไม่ได้ทำงานจริงตามสัญญาจ้าง โดยมีสาเหตุจาก (๑) คนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการไม่รู้ว่าจะต้องทำตามสัญญาจ้าง มีข้อเสนอแนะ ให้ พก. กำหนดแบบฟอร์มการแจ้งอธิบายสิทธิตามสัญญาให้คนพิการ/ผู้ดูแล ลงชื่อรับทราบเป็นหลักฐาน (๒) ก่อนอนุญาตให้ดำเนินการ เจ้าหน้าที่ สจจ. ไม่ได้ตรวจสอบความสามารถในการปฏิบัติตามสัญญาจ้าง โดยมีข้อเสนอแนะให้ สจจ. กำหนดวิธีการให้เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบความสามารถทำงานตามสัญญา (๓) เจ้าหน้าที่ พก. และ กกจ. ไม่ได้ตรวจสอบการทำงานของคนพิการ/ผู้ดูแลหลังจากนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการ แจ้งปฏิบัติตามกฎหมายประจำปี โดยมีข้อเสนอแนะให้ พก. แก้ไขระเบียบเพื่อกำหนดให้ พก. มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามมาตรา ๓๕ และ (๔) นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการไม่ได้ตรวจสอบการทำงานของคนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการที่ตนจ้างงาน โดยมีข้อเสนอแนะให้ พก. มีหน้าที่และกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจติดตามการดำเนินงานหลังการแจ้งการปฏิบัติตามกฎหมายประจำปี รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ และเสนอแก้ไขระเบียบเพื่อกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อ พก. ทุก ๓ เดือน

(๕) ประเด็นปัญหาเจ้าหน้าที่ของ พก. และ กกจ. ไม่มีการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานตาม มาตรา ๓๕ โดยมีข้อเสนอแนะ ให้ พก. แก้ไขกฎหมายกำหนดให้อำนาจ พก. เข้าตรวจสอบ/ตรวจเยี่ยมสถานที่ดำเนินการ และในระยะสั้น พก. ควรตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบและติดตามการจ้างงานคนพิการในจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

(๖) ประเด็นปัญหาเจ้าหน้าที่ของ พก. ไม่มีการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรา ๓๓ โดยมีข้อเสนอแนะ ให้แก้ไขกฎหมายกำหนดให้อำนาจ พก. เข้าตรวจสอบ/ตรวจเยี่ยมสถานที่ดำเนินการ และกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจน คือ ขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบ และขั้นตอนการตรวจสอบติดตาม

(๗) ประเด็นปัญหาการฝึกงาน ตามมาตรา ๓๕ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงคนพิการ/ผู้ดูแลรายใหม่ ระหว่างฝึกงาน ไม่มีหลักเกณฑ์การพิจารณาถึงประโยชน์ที่คนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการ รายใหม่จะได้รับจากการฝึกงานในเวลาที่เหลืออยู่ โดยมีข้อเสนอแนะ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรณีฝึกงาน เมื่อมีการเริ่มฝึกงานไปแล้วเกินกว่า ๑ เดือน หรือ ๑๐๐ ชั่วโมง หากคนพิการ/ผู้ดูแลคนพิการรายเดิมไม่สามารถรับสิทธิต่อไปได้ ห้ามมีการรับสิทธิแทน แต่ให้ส่งเงินที่นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการฝึกงานที่จ่ายไปแล้ว ส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และ (๒) แก้ไขระเบียบ โดยยกเลิก กรณีผู้ดูแลคนพิการที่ได้รับสิทธิถึงแก่ความตาย ให้ผู้ดูแลคนพิการ รายใหม่ที่มีชื่อเป็นผู้ดูแลในบัตรประจำตัวคนพิการเป็นผู้ดำเนินการแทน

ทั้งนี้ พก. ได้นำส่งประเด็นข้อเสนอแนะของ ปปท. ต่อกรณีปัญหาการจ้างงานคนพิการดังกล่าวข้างต้นให้มูลนิธิวิจัยกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อประกอบการวิจัยกฎหมายของ พก. ด้วยแล้ว

๒. ความคืบหน้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งได้มีการผลักดันการแก้ไขกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย โดยมีการพิจารณาร่างเรียงรายมาตรา และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายได้ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวครบทุกมาตรา และที่ประชุมมีมติให้ฝ่ายเลขานุการตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวอีกครั้ง โดยมีนายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานคณะทำงาน ในการประชุมคณะทำงานมีการทบทวนร่างพระราชบัญญัติและสรุปประเด็นปัญหาได้ ๘ ประเด็น ดังนี้

(๑) โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์กรคนพิการ ซึ่งสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยถูกตีความให้หมายถึงองค์กรคนพิการแต่ละประเภท ชื่อสภาคนพิการจึงเข้ามาปรากฏในมาตราว่าด้วยเรื่องเงินอุดหนุน

(๒) อำนาจหน้าที่ของ พก. ในฐานะองค์กรขับเคลื่อนองค์กรคนพิการ ตั้งแต่มาตรา ๑๒ ถึงมาตรา ๒๐/๑ มาตรา ๒๐/๒ มาตรา ๒๐/๓ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ รวมทั้ง มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญของ พก. เมื่อ พก. ไม่สามารถใช้อำนาจเพื่อบังคับใช้ให้เกิดการคุ้มครองสิทธิคนพิการได้อย่างแท้จริง ไม่เกิดการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และเชิงสังคมอย่างที่ควร

(๓) การเลือกปฏิบัติ เช่น ผู้หญิงที่ถูกเลือกปฏิบัติในฐานะผู้หญิงและฐานะคนพิการ โดยสถานะความพิการ เพศ วัย ที่มีได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพศสตรี อาจจะต้องได้รับการหยิบยกขึ้นมาพิจารณา เพื่อไม่ให้สตรีพิการ หรือผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่เป็นคนพิการให้ได้รับความคุ้มครอง เช่น คนพิการที่เป็นเด็ก และเพศหญิง

(๔) สถานะของบุคคลทางกฎหมายฉบับนี้ มีคนพิการบางประเภทไม่สามารถใช้สิทธิของตนเองได้ต้องมีคนอื่นใช้สิทธิแทน ประเด็นนี้ขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ หรือ CRPD ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีและสิทธิเสมอกันต้องสามารถใช้สิทธิได้ด้วยตัวเอง คนอื่นสามารถทำได้เพียงสนับสนุน แต่ไม่สามารถใช้สิทธิแทน และการใช้สิทธิแทนจะนำไปสู่การทุจริต

(๕) ความสามารถของคนพิการในทางกฎหมาย จะต้องได้รับความคุ้มครองในกรณีที่คนพิการต้องการการสนับสนุน ก็ต้องเป็นการสนับสนุนตามเจตนารมณ์และความต้องการของคนพิการเป็นหลัก และกรณีจะต้องมีการเข้าไปสนับสนุนอย่างมากในการปกป้องคนพิการนั้นก็ต้องเป็นการกระทำโดยอาศัยกลไกทางกฎหมาย ได้แก่ ศาล หรือบุคคลทางวิชาชีพ จึงควรมีหมวดรับรองความสามารถของคนพิการในการทำนิติกรรมสัญญา

(๖) สิทธิของคนพิการตามมาตรา ๒๐ เช่น ปัญหาในมาตรา ๒๐ ซึ่งเป็นการก่อตั้งสิทธิแต่ต้องมีมาตราอื่นกำหนดหน้าที่ด้วย

(๗) การจ้างงานคนพิการ ตามมาตรา ๓๕ บังคับใช้ได้ทั้งกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยต้นแบบของกฎหมายในเรื่องนี้จะนำมาตรการพิเศษตามมาตรา ๓๕ ไปใช้กับหน่วยงานรัฐเท่านั้น เมื่อกฎหมายนำมาบังคับใช้กับเอกชนแล้วทำไม่รัดกุมจึงนำไปสู่การทุจริต และเป็นช่องว่างให้มีการหลีกเลี่ยงการจ่ายเงินเข้ากองทุน โดยอ้างว่าได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ แล้ว และท้ายที่สุดมาตรา ๓๕ ถูกตีความว่าเป็นมาตราที่ก่อให้เกิดปัญหา

(๘) หน้าที่ การบังคับใช้กฎหมาย และความรับผิดชอบตามกฎหมาย

โดยปัจจุบัน พก. ได้จ้างมูลนิธิวิจัยกฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดทำวิจัยกฎหมายดังกล่าว ซึ่ง พก.ได้รวบรวมประเด็นปัญหาจากการศึกษาร่างพระราชบัญญัติ ของคณะทำงาน ข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย และประเด็นปัญหา ทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง ส่งให้มูลนิธิวิจัยกฎหมายเพื่อประกอบการศึกษาทั้งหมดแล้ว ทั้งนี้ มูลนิธิวิจัย กฎหมายจะได้ดำเนินการศึกษากฎหมายและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำร่างกฎหมาย และกำหนด เวทีรับฟังความคิดเห็น โดยเปิดเวที ๔ ภาค เพื่อรับฟังการวิพากษ์ร่างกฎหมายดังกล่าว เริ่มครั้งแรกวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสงขลา จังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ หลังจากนั้น จะได้ยกร่างระเบียบและกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลักดัน ร่างกฎหมายเพื่อประกาศและบังคับใช้ตามกระบวนการต่อไป

๓.๑.๓ ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

๑. ประเด็นการจัดทำร่างแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ โดยมูลนิธิวิจัยกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑) การจัดทำวิจัยกฎหมายและร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการของมูลนิธิวิจัยกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น ถือเป็นเรื่องดี ที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการแก้ไขกฎหมายได้รวดเร็วและสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการยังมีความห่วงใยต่อประเด็นการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิด ในการแก้ไขกฎหมายจากองค์กรด้านคนพิการเพื่อประกอบการจัดทำร่างดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา ถือเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเชิงเทคนิคทางกฎหมาย ควรมีส่วนสำคัญ ที่จะได้สนับสนุนการจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการของกฎหมายว่าด้วย คนพิการที่จะต้องยึดโยงกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CPRD) รัฐธรรมนูญ และพันธกรณี ระหว่างประเทศ

๒) ประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ซึ่งกำหนดให้มีการสนับสนุนและเสริมสร้างประสิทธิภาพ การบริการศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการและปรับปรุงรูปแบบการพิจารณาการใช้เงิน ของกองทุนจากลักษณะ project-based เป็น unit-cost หรือการกำหนดงบประมาณรายหัว หาก พก. ไม่ดำเนินการให้สอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศ ผู้บริหารหน่วยงานอาจจะถูกนำเรื่อง เสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาได้ ดังนั้น พก. ควรนำ ประเด็นปฏิรูปดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย อาทิ กองทุนเป็นนิติบุคคล การสนับสนุนงบประมาณเป็นรายหัว และมุ่งเน้นประเมินผลลัพธ์ (Outcome) ของการสนับสนุนการดำเนินโครงการและศูนย์บริการคนพิการทั่วไป เป็นต้น

๓) ก่อนที่จะนำร่างแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติซึ่งจัดทำโดยมูลนิธิวิจัยกฎหมาย ไปรับฟังความคิดเห็น ๔ ภาค นั้น ควรมีการประชุมร่วมกันของมูลนิธิวิจัยกฎหมาย คณะอนุกรรมการ ด้านกฎหมาย และผู้แทนจากองค์กรคนพิการ เพื่อหารือร่วมกันในประเด็นการแก้ไขกฎหมาย ให้ครอบคลุมทุกประเด็น และสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย แผนปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การหารือแลกเปลี่ยนข้อมูล

ของหน่วยงานภาคีดังกล่าวให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ถือเป็นประเด็นสำคัญที่จะสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อรัฐสภาได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น

๔) การจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวนอกจากการเพิ่มการมีส่วนร่วมขององค์กรด้านคนพิการแล้ว ควรกำหนดแผนงานการดำเนินงานทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ให้มีความชัดเจนด้วย

ทั้งนี้ พก. พร้อมรับข้อเสนอแนะของอนุกรรมการ เพื่อจัดประชุมร่วมกันระหว่างมูลนิธิวิจัยกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย พก. และผู้แทนองค์กรด้านคนพิการ เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันต่อจัดการทำร่างกฎหมายก่อนนำไปรับฟังความคิดเห็น ๔ ภาคต่อไป

๒. ประเด็นความคืบหน้าการแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการร้องขอการรวบรวมพยานหลักฐาน การไกล่เกลี่ย การวินิจฉัย และคำตอบแทนของคณะอนุกรรมการหรือผู้ไกล่เกลี่ยเกี่ยวกับการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ซึ่งมีข้อเสนอให้ปรับปรุงระเบียบฯ เพื่อกำหนดให้ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมเป็นประธานและฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ต่อมาที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้มีการพิจารณาปรับร่างระเบียบดังกล่าวและเห็นควรให้ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมเป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างหน่วยงานตามกฎหมาย แบ่งส่วนราชการ การจัดสรรงบประมาณ และรัฐมนตรีรักษาการกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าการออกระเบียบดังกล่าว ซึ่งเป็นอนุบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยกำหนดให้ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิฯ เป็นประธานและเลขานุการคณะกรรมการ นั้น ต้องพิจารณามาตราการรักษาการด้วยหรือไม่ จึงเห็นควรหารือประเด็นดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นดังกล่าว

๓. พก. ควรขับเคลื่อนการทำงานในฐานะหน่วยงานประสานงานหลักด้านคนพิการ โดยจะต้องทำหน้าที่กำกับ ติดตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

(๑) มาตรา ๑๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ พก. ไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะ (๔/๑) กำหนดให้ พก. มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลตามกฎหมาย

(๒) มาตรา ๑๓/๑ กำหนดให้ พก. รายงานกรณีที่หน่วยงานรัฐไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการต่อไป

(๓) มาตรา ๒๑ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ และข้อกำหนดเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้

(๔) มาตรา ๒๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องใดมีหน้าที่ให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามอำนาจหน้าที่นั้น

๒) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ข้อบทที่ ๓๓.๑ กำหนดให้รัฐภาคีจัดให้มีหน่วยงานประสานหลักในภาครัฐเพื่อกิจการที่เกี่ยวกับการอนุวัติตามอนุสัญญานี้ และต้องให้ความสำคัญในการจัดตั้งหรือแต่งตั้งกลไกการประสานงานภายในรัฐบาลเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ

๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

(๑) มาตรา ๕๑ กำหนดให้การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรงย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๒) มาตรา ๔๑ (๓) กำหนดให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิฟ้องหน่วยงานรัฐให้รับผิดชอบจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ

ซึ่งปัจจุบันการดำเนินงานของ พก. ยังขาดปัจจัยที่จะทำให้กฎหมายบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานด้านคนพิการตามแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ก็ยังขาดกลไกในการนำแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วย

๔. ตามที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมวุฒิสภา ในการรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๑ โดยคณะอนุกรรมการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนได้เห็นชอบกรอบหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน และกำหนดให้ทุนหมุนเวียนที่อยู่ภายใต้ระบบการประเมินผลของกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง เข้ารับการประเมินตามหลักการของ Balanced Scorecard และ Benchmarking จำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วยด้านการเงิน ด้านการตอบสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย ด้านการปฏิบัติการ และด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน ตลอดจนติดตามผลการประเมินผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่มีกฎหมายเฉพาะ โดยผลการประเมินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้รับคะแนน ๔.๖ จากคะแนนเต็ม ๕ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ดี อย่างไรก็ตาม ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ได้ชี้แจงว่าการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมุนเวียนของกรมบัญชีกลางดังกล่าว จะดำเนินการประเมินกองทุนที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานไว้ เมื่อพิจารณามาตรา ๓๐ และ มาตรา ๓๑ ของกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนไว้ด้วยแล้ว เหตุใดจึงยังมีการประเมินการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการโดยกรมบัญชีกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับคำชี้แจงของผู้แทนกรมบัญชีกลางดังกล่าว นอกจากนี้ มีความห่วงใยต่อสภาพคล่องที่เกินความจำเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

คนพิการ หากยังไม่สามารถดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพหรือไม่สามารถชี้แจงได้ในอนาคต อาจจะมีการส่งเงินคืนคลังเพิ่มเติมอีก

พก. ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ปัจจุบันการดำเนินงานของกองทุนมีสภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ของกรมบัญชีกลาง และมีคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามมาตรา ๓๐ ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนทั้งการให้บริการกู้ยืมเงินและการสนับสนุนแผนงานโครงการ สำหรับการประเมินกองทุนโดยกระทรวงการคลังซึ่งจ้างบริษัทเพื่อทำการประเมินผลการบริหารงาน ภาครัฐนั้น ได้ดำเนินการประเมินทุกกองทุนในมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ กองทุนอยู่ระหว่างการจัดทำโครงการจ้างที่ปรึกษา โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการจัดทำหลักเกณฑ์และเครื่องมือ การติดตามประเมินโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้เป็นไปตามหลักวิชาการมากขึ้น

๓.๒ พิจารณาติดตามแผนการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ^๗

๓.๒.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

สืบเนื่องจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการซึ่งเป็นกลไกสำคัญหนึ่ง ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ถูกบรรจุไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ดังนั้น คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในฐานะกลไกของคณะกรรมการพัฒนาสังคมฯ วุฒิสภา ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ จึงได้กำหนดให้มีการพิจารณาติดตามการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเชิญผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เข้าร่วมประชุม ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้น ในการพิจารณาติดตามผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการร่วมกัน

๓.๒.๒ ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุม ดังนี้

๑. สถานการณ์การเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๑) เงินคงเหลือ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๗,๗๕๐.๕๒ ล้านบาท ประกอบด้วย (๑) เงินลงทุน จำนวน ๒,๖๐๐ บาท (๒) เงินทุนหมุนเวียน จำนวน ๑,๑๑๘.๓๓ ล้านบาท และ (๓) เงินฝากกระทรวงการคลัง จำนวน ๔,๐๓๒.๑๙ ล้านบาท

^๗ บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๓ วันพุธที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๒๕๐๓ ชั้น ๒๕ อาคารสุขประพฤติ

๒) สถิติรายรับ-รายจ่ายกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

(๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ รายรับ จำนวน ๒,๖๐๕.๒๖ ล้านบาท ประกอบด้วย (๑) มาตรการ ๓๔ จำนวน ๑,๘๖๙.๙๘ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๔๗๕.๔๘ ล้านบาท และ (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๒๕๙.๘๐ บาท และรายจ่ายประจำปี ๒,๘๓๒.๙๗ บาท

(๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รายรับ จำนวน ๒,๕๗๔.๓๑ ล้านบาท ประกอบด้วย (๑) มาตรการ ๓๔ จำนวน ๑,๘๕๕.๐๓ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๕๔๕.๐๕ ล้านบาท และ (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๑๗๔.๒๓ บาท และรายจ่ายประจำปี ๓,๖๒๗.๕๖ บาท

(๓) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รายรับ จำนวน ๒,๔๗๓.๓๙ ล้านบาท ประกอบด้วย (๑) มาตรการ ๓๔ จำนวน ๑,๘๑๑.๑๗ ล้านบาท (๒) รับชำระหนี้ จำนวน ๕๘๙.๕๒ ล้านบาท และ (๓) ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น จำนวน ๗๒.๗๐ บาท และรายจ่ายประจำปี ๗,๑๐๙.๘๗ บาท

๓) ประมาณการรับ - รายจ่ายเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖)

(๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (๑) ประมาณการรายรับ จำนวน ๒,๔๕๐.๐๕ ล้านบาท และ (๒) ประมาณการรายจ่าย จำนวน ๔,๓๖๘.๕๘ ล้านบาท

(๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (๑) ประมาณการรายรับ จำนวน ๒,๔๖๐.๘๑ ล้านบาท และ (๒) ประมาณการรายจ่าย จำนวน ๓,๕๔๙.๖๗ ล้านบาท

(๓) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (๑) ประมาณการรายรับ จำนวน ๒,๔๖๑.๒๓ ล้านบาท และ (๒) ประมาณการรายจ่าย จำนวน ๓,๖๕๗.๔๗ ล้านบาท

ทั้งนี้ ประมาณการรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔,๓๖๘.๕๘ ล้านบาท ประกอบด้วยงบประมาณต่าง ๆ ดังนี้

(๑) งบบุคลากร จำนวน ๑๙๐.๗๗ ล้านบาท

(๒) งบดำเนินงาน ได้แก่ (๑) ค่าตอบแทน จำนวน ๑๔๑.๔๘ ล้านบาท

(๒) ค่าสาธารณูปโภค ๑๒.๒๗ ล้านบาท และ (๓) ค่าใช้จ่ายอื่น จำนวน ๑๓ ล้านบาท

(๓) เงินกู้ ครอบวงเงิน จำนวน ๒,๕๐๐ ล้านบาท

(๔) สนับสนุนโครงการ ครอบวงเงิน จำนวน ๑,๕๐๐ ล้านบาท

(๕) งบลงทุน จำนวน ๑๑.๐๖ ล้านบาท

๔) สถิติผลการอนุมัติการให้บริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
คนพิการ ประจำปี ๒๕๖๓ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

(๑) เป้าหมายทั่วประเทศ จำนวน ๑๖,๐๐๐ ราย จำนวนเงิน ๑,๔๐๐ ล้านบาท

(๒) ผลการอนุมัติ จำนวน ๑๘,๓๑๒ รวม จำนวนเงิน ๘๘๗.๗๗ ล้านบาท โดยแบ่งเป็น (๑) กรุงเทพมหานคร จำนวน ๖๑๐ ราย จำนวนเงิน ๓๖.๗๘ ล้านบาท และ (๒) ส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๗,๗๐๒ ราย จำนวนเงิน ๘๕๐.๙๙ ล้านบาท

(๓) รับชำระหนี้ จำนวน ๕๙๔.๓๘ บาท

๕) รายงานผลการดำเนินการพักชำระหนี้ลูกหนี้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) จำนวนลูกหนี้ ทั้งหมด ๘๖,๗๓๒ ราย แบ่งได้ ดังนี้

(๑) ประสงค์พักชำระหนี้ จำนวน ๗,๘๙๓ ราย แบ่งเป็น (๑) สัญญาเกิน ๑ ปี จำนวน ๗,๐๗๕ ราย และ (๒) สัญญาไม่เกิน ๑ ปี ๘๑๘ ราย

(๒) ไม่พักชำระหนี้ จำนวน ๕,๘๐๑ ราย แบ่งเป็น (๑) สัญญาเกิน ๑ ปี จำนวน ๘๑๘ ราย และ (๒) สัญญาไม่เกิน ๑ ปี ๖๓๓ ราย

๖) การสนับสนุนโครงการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

(๑) จำนวนเงินที่ใช้สนับสนุนแก่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรด้านคนพิการ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ - ๒๕๖๓ รวมจำนวน ๑๕,๒๘๖ โครงการ เป็นจำนวนเงิน ๘,๙๐๐.๒๔ ล้านบาท

(๒) กรอบวงเงินสนับสนุนโครงการปี ๒๕๖๓ ได้รับงบประมาณ จำนวน ๑,๘๐๐ ล้านบาท รัฐบาลเพิ่มเติม ๑,๖๐๐ ล้านบาท รวมเป็นเงิน ๓,๔๐๐ ล้านบาท แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) ส่วนกลาง จำนวน ๒,๕๐๓.๙๖ ล้านบาท และ (๒) งบจังหวัด จำนวน ๘๙๖.๐๔ ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย (๑) สนับสนุนศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๒๒๖.๔๕ ล้านบาท และ (๒) กรอบวงเงินส่งเสริมและสนับสนุนโครงการ จำนวน ๖๖๙.๕๙ ล้านบาท (จังหวัดคืนเงิน จำนวน ๑๗๗.๘๘ ล้านบาท)

๗) สถิติการจ้างงานคนพิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓)

(๑) การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ ประจำปี ๒๕๖๓ มีสถานประกอบการ ทั้งหมด ๑๔,๙๒๒ แห่ง ต้องจ้างงานคนพิการ จำนวน ๘๖,๗๕๗ คน สถานประกอบการจ้างงานคนพิการ แล้ว ๖๖,๙๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑๕ ต้องจ้างคนพิการอีก ๑๙,๘๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๕

(๒) การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐ ประจำปี ๒๕๖๓ หน่วยงานของภาครัฐต้องจ้างงานคนพิการ ๑๔,๙๖๕ คน จ้างงานคนพิการแล้ว จำนวน ๓,๖๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๙ ต้องจ้างงานคนพิการเพิ่ม ๑๑,๒๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓๑

๘) แผนงาน/โครงการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕ โครงการ ดังนี้

(๑) โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้บริการกองทุน

(๒) โครงการอบรมการดำเนินงานด้านการเงินและบัญชี

(๓) โครงการอบรมการพัฒนาทักษะดิจิทัลของเจ้าหน้าที่กองทุน

(๔) โครงการอบรมระบบการกู้ยืมเงินและติดตามหนี้สินกองทุน

(๕) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

(๖) โครงการเชื่อมความสัมพันธ์ภายในองค์กร

(๗) โครงการตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ

(๘) โครงการส่งเสริมให้รัฐและเอกชนปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ

(๙) โครงการปรับปรุงและบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑๐) โครงการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลบัตรประชาชนผู้ขอกู้ยืมเงินกองทุน

(๑๑) โครงการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลโครงการที่ขอรับการสนับสนุน

- (๑๒) โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กองทุน
 (๑๓) โครงการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรของกองทุน
 (๑๔) โครงการจัดทำแผนดิจิทัลของกองทุน
 (๑๕) โครงการจ้างที่ปรึกษาโครงการติดตามผลการดำเนินโครงการ
 ๙) ผลการใช้จ่ายเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการปีงบประมาณ ๒๕๕๒

องค์กรประเภท	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓			
	กลุ่มโครงการ		เงินกู้	
	จำนวนโครงการ	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
๑. ทุกประเภทความพิการ	๒,๐๔๑	๒,๖๒๒.๖๗	๑,๑๒๘	๕๖.๘๕
๒. ทางการเห็น	๒๐๒	๑๐๘.๒๔	๑,๖๖๘	๘๑.๖๘
๓. ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	๔๓	๓๒.๖๐	๑๐,๒๒๑	๔๙๕.๙๗
๔. ทางสติปัญญา	๕๒	๔๗.๓๗	๑,๓๔๖	๖๔.๙๖
๕. ทางออทิสติก	๖๓	๗๙.๘๕	๑๘๗	๙.๔๔
๖. ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	๙๓	๕๘.๓๒	๒,๖๐๕	๑๒๓.๘๖
๗. ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	๗	๑๖.๑๔	๑,๑๐๒	๕๑.๕๗
๘. ทางการเรียนรู้	๑	๐.๒๕	๑๐๙	๕.๑๕
รวม	๒,๕๐๒	๒,๙๖๕.๔๔	๑๘,๓๖๖	๘๘๙.๔๘

๒. ผลการดำเนินงานของกลุ่มส่งเสริมความเสมอภาคและงานคดี (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓)

๑) การฟ้องคดีสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงจำนวนลูกจ้าง การปฏิบัติตามกฎหมาย การแจ้งเตือนการอายัดทรัพย์สิน และการฟ้องคดี โดยส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดี

ลำดับ	รายการ	จำนวนสถานประกอบการ (ราย/คดี)			
		ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	รวม ๓ ปี
๑	สถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	๒๙	๑๓๕	๑๙๐	๓๕๔

ลำดับ	รายการ	จำนวนสถานประกอบการ (ราย/คดี)			
		ปี ๒๕๕๔	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	รวม ๓ ปี
๒	เจ้าหน้าที่ได้ประสานติดตามและได้ปฏิบัติตามกฎหมายสำเร็จครบถ้วนแล้ว	๓๔๙	๗๗๕	๒๓๒	๑,๓๕๖
๓	ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดี	๒๓	๓๕	๑๔	๗๒
๔	รวมทุนทรัพย์ที่ฟ้องคดี (ล้านบาท)	๖๓.๘๐	๒๖.๘๙	๗๑.๙๔	๑๖๒.๖๔
๕	ผลของคดี				
	๑) พิพากษาให้ชนะคดี	๒๒	๒๖	๑	๔๙
	๒) คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา	-	๑๐	๑๔	๒๔
	๓) ถอนฟ้อง (จ่ายเงินครบแล้ว)	๔	๘	๒๕	๓๗
	๔) ขอรับชำระหนี้ (ล้มละลาย)	๔	๒	-	๖
	๕) จำเลยอุทธรณ์คดี	๑	-	-	๑
๖	จำนวนเงินที่ได้รับชำระแล้ว (ล้านบาท)	๔๑.๖๐	๕.๖๘	-	๔๗.๒๘

การดำเนินคดีกับสถานประกอบการที่ไม่ชำระเงินเข้ากองทุน ประจำปี ๒๕๕๗		
ดำเนินการติดต่อบริษัท ให้มายื่นเอกสาร	ชำระเงินแล้ว	ต้องดำเนินการออกหนังสือทวงถาม/ตรวจสอบ ทรัพย์สิน/เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมายต่อไป
๒๙๔ บริษัท	๒๒๙ บริษัท	๖๕ บริษัท

- ๒) การฟ้องคดีผู้รับเงินอุดหนุนที่ผิดสัญญา จำนวน ๔ คดี
- ๓) การฟ้องคดีลูกหนี้เงินกู้ยืมกองทุน ฟ้องคดีที่ศาลแพ่งแล้ว ๑๔ คดี
- (๑) พิพากษาให้ชนะคดีแล้ว ๑๑ คดี
- (๒) อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ๑ คดี
- (๓) ถอนฟ้องเนื่องจากผู้กู้ได้นำเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยมาชำระครบถ้วนแล้ว ๒ คดี
- ๔) คดีที่ พก. เป็นผู้ถูกฟ้องคดีในศาลปกครองกลาง คดีฟ้องให้เพิกถอน กฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ และระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอายัดทรัพย์สินของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ไม่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๒ และคำสั่งให้ส่งเงินเข้ากองทุน จำนวน ๓ คดี
- ๕) การบังคับคดี จำนวน ๕๐ คดี
- ๖) การขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย/ฟื้นฟูกิจการ จำนวน ๔๐ ราย และขอฟื้นฟูกิจการ ๓ ราย

๒. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของกองทุน

๑) ข้อจำกัดทางกฎหมายในการผ่อนผันหรือให้ความช่วยเหลือสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) แม้ในปัจจุบันจะมีสถานประกอบการจำนวนมากได้หารือเกี่ยวกับขอยกเว้นดอกเบี้ย การชะลอหรือขอผ่อนผันการนำส่งเงินเข้ากองทุน ซึ่งกองทุนต้องยืนยันว่าสถานประกอบการต้องดำเนินการตามกฎหมาย เนื่องจากไม่มีช่องทางตามกฎหมายให้ดำเนินการได้ อย่างไรก็ตาม พก. มีความห่วงใยในประเด็นดังกล่าวและอยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือสถานประกอบการณื่อดังกล่าวต่อไป

๒) ข้อจำกัด และอุปสรรคของกระบวนการทำงานของกองทุนในระดับภูมิภาค และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด ซึ่งได้มีการหารือกันเบื้องต้นในการปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดให้เกิดการทำงานที่คล่องตัว รวมถึงแนวทางการตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการหรือวงเงินกู้รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อให้มีหน้าที่ในการกลั่นกรองเรื่องก่อนนำเรื่องเข้าสู่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด เช่นเดียวกับการดำเนินการของส่วนกลาง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒.๓ ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. กองทุนควรนำเงื่อนไขพิเศษอันเกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) มาใช้ในการวิเคราะห์ประมาณการรายรับ-รายจ่ายของกองทุนในปี ๒๕๖๔ และปีถัดไป เนื่องจากสถานประกอบการจำนวนมากได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงมีแนวโน้มที่สถานประกอบการจะขอผ่อนผันหรือไม่จ่ายเงินเข้ากองทุน แม้จะต้องถูกดำเนินคดี และกองทุนจะมีภาระการฟ้องดำเนินคดีเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เมื่อแนวโน้มของรายได้ลดลงและภาระการดำเนินคดีสูงขึ้น การประมาณการในปี ๒๕๖๔ จึงไม่สามารถนำตัวเลขกองทุนย้อนหลัง ๓ ปี มาใช้ประมาณการได้ ทั้งนี้ ควรมีการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือ กพช. เพื่อมีมติเสนอให้รัฐบาลมีมติให้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือปีถัดไป เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวด้วย รวมทั้งควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับสถานะรายได้ต่ำกว่ารายจ่ายของกองทุนด้วย

๒. ข้อมูลสถิติการเบิกจ่ายจริงประเภทกู้ยืมเงินและโครงการ ซึ่งมักจะต่ำกว่าการประมาณการสูง และการสนับสนุนโครงการในแต่ละปีมีตัวเลขจ่ายจริงขึ้นลงในแต่ละปีต่างกันมาก กองทุนมีปัจจัยในการสนับสนุนกองทุนอย่างไร นอกจากนี้ สถิติการใช้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในหัวข้อ “ทุกประเภทความพิการ” อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นผลรวมของทุกประเภทความพิการ จึงควรใช้คำว่า “ข้ามประเภทความพิการ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนเป็นข้อมูลตัวเลขขององค์กรคนพิการที่มีมากกว่า ๑ ประเภทความพิการที่เสนอโครงการดังกล่าว

๓. กองทุนมีแนวทางการขยายระยะเวลาโครงการที่อนุมัติแล้วของปี ๒๕๖๓ ซึ่งถูกเรียกเงินคืนเนื่องจากโควิด-๑๙ อย่างไร โดยกองทุนกำหนดให้ต้องดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ และกรณีไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ สามารถขอขยายเวลาได้หรือไม่ หรือต้องคืนเงินกองทุนแล้วเสนอขอโครงการเข้าไปใหม่ในปี ๒๕๖๔

๔. กองทุนมีแนวทางการจัดสรรเงินสนับสนุนโครงการให้องค์กรคนพิการอย่างไร มีการกำหนดสัดส่วนการจัดสรรตามประเภทขององค์กรคนพิการระดับชาติ ประเภท ๓๐ ล้าน และมีนโยบายการจัดสรรวงเงินให้องค์กรคนพิการที่ไม่ได้อยู่ภายใต้องค์กรคนพิการแต่ละประเภทระดับชาติอย่างไร

๕. กองทุนมีแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานอย่างไร อาทิ องค์กรประกอบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อความคล่องตัวในการดำเนิน และการพิจารณาอัตราเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ในระดับจังหวัดที่ยังแตกต่างกัน

๖. ปัญหาประมาณสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ซึ่งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ต้องเสนอแผนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเข้าไปก่อน โดยมีกระบวนการเพื่อจัดทำแผนล่วงหน้า ๓-๔ เดือน แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการอนุมัติจะต้องไปทำเป็นโครงการย่อยเพื่อขออนุมัติเงิน จึงทำให้เกิดปัญหาผลลัพธ์ของงานเมื่อต้องเสนอเป็นแผนการดำเนินงาน แต่อนุมัติเป็นโครงการทำให้ไม่ได้งานในเชิงระบบ ผลงานของศูนย์บริการกระจายไม่สามารถรายงานบริการที่ตนเองทำได้ เนื่องจากต้องไปจัดทำเป็นโครงการย่อย ๆ และจังหวัดมักกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดเพิ่มเติมอีกมากส่งผลให้ไม่ได้รับงบประมาณครบ ๑๒ เดือน ตามที่กำหนดไว้ในแผน จึงทำให้งานศูนย์บริการคนพิการทั่วไปในปัจจุบันไม่แตกต่างกับการทำงานโครงการ แต่แยกส่วนออกมาและทำให้บริหารจัดการการเงินได้ยากขึ้นด้วย ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ศูนย์บริการเสนอมาเป็นแผนและอนุมัติเป็นแผน ไม่ต้องทำเป็นโครงการย่อยๆ โดยมีกลไกกำกับสนับสนุน เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการเกิดประสิทธิภาพ

๗. กองทุนควรจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล โดยคำนึงถึงระบบการจัดการฐานความรู้ (Knowledge-based Management System) ควรจัดเก็บรายงานต่างๆ ที่กองทุนให้เงินสนับสนุนเป็นไฟล์เอกสารทั้ง .doc เพื่อให้คนพิการเข้าถึงได้ และ .pdf กรณีคนที่ต้องการงานที่เหมือนต้นฉบับซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการค้นข้อมูลและนำไปใช้งานต่อได้

๘. ผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้ให้ข้อมูลต่อประเด็นคำถาม ข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ดังนี้

(๑) ตัวเลขการสนับสนุนโครงการในปี ๒๕๖๒ ลดลงเนื่องจากภูมิภาคจ่ายได้น้อย โดยทุกปีจะกำหนดกรอบของงบประมาณจากกระทรวงการคลัง จำนวน ๑,๕๐๐ - ๑,๘๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๔ จึงขอกรอบงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการ จำนวน ๑,๕๐๐ ล้าน ทั้งนี้ รายได้กองทุนของปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ มีเงินเข้ากองทุนประมาณ ๑,๘๐๐ ล้านบาททุกปี ซึ่งเป็นเงินประจำปีนั้น ๆ ร้อยละ ๙๕ ส่วนที่เหลือเงินจากการติดตามทวงถามจากปีที่ผ่านมา ประกอบกับเงินกองทุนตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา มีเงินคงเหลือประมาณหมื่นกว่าล้านบาท การขอประมาณการรายจ่ายจึงขอตามฐานเดิมและเพิ่มเติมอีกประมาณร้อยละ ๑๐ - ๑๕

(๒) ประเด็นแนวทางการช่วยเหลือนายจ้างหรือสถานประกอบการนั้น อยู่ระหว่างการหารือร่วมกับนักกฎหมาย ที่ปรึกษา รวมทั้งนโยบายของอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) ค่าใช้จ่ายเงินโครงการปี ๒๕๖๓ ซึ่งกองทุนทั้งสองกลางและจังหวัดจ่ายเงินออกไปภายในปี ๒๕๖๓ แม้จะมีการขยายเวลาแล้วดำเนินการไม่ทันจะต้องส่งคืนเงิน จะถือเป็นค่าใช้จ่ายของปี ๒๕๖๓ แต่เมื่อคืนเงินกลับมาจะนำเงินดังกล่าวไปหักกลบกลบหนี้กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นออกไป และกรณีขอขยายเวลาภายหลังการเรียกคืนเงินกรณี โควิด-๑๙ เมื่อสถานการณ์โควิดดีขึ้น เมื่อมีการส่งเงินคืนไป โครงการต่างๆ ได้ขอขยายเวลาโดยขั้นตอนการอนุมัติให้ขยายเวลาจะต้องทำแผนดำเนินการมาพร้อมด้วย โดยคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนจะวิเคราะห์แผนดังกล่าว ซึ่งบางกิจกรรมไม่จำเป็นต้องขยายเวลา สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ได้ กรณีอนุมัติให้ขยายโครงการก็ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกันยายน ๒๕๖๓ เช่นกัน กรณีดำเนินการไม่เสร็จภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ สามารถเสนอขอขยายเวลาต่อกองทุนได้ โดยคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนเคยมีแนวทางการขยายเวลาครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน ขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง และต้องให้เสนอพิจารณาเป็นรายกรณี

(๔) กรอบการจัดสรรเงินไม่ได้กำหนดตามประเภทความพิการ แต่กำหนดตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ หรือที่เรียกว่า “EQUAL” โดยโครงการที่เสนอต้องสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยทุกองค์กรคนพิการสามารถเสนอโครงการเข้ามาได้

(๕) กองทุนอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับองค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด ร่วมกับกองทุนศาสตร์แล้วหลายครั้ง ทั้งนี้จะได้เสนอเป็นหนังสือให้มีความชัดเจนอีกครั้ง และอยู่ระหว่างพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์เงินกู้และโครงการให้สอดคล้องประเภท/ลักษณะโครงการ เช่น โครงการลักษณะวิจัยและนวัตกรรม โครงการลักษณะประชาสัมพันธ์ โครงการลักษณะทั่วไป ซึ่งจะต้องเทียบเคียงกับหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ ต้นปีงบประมาณ พ.ศ.จะมีการจัดทำหนังสือชี้แจงจังหวัดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ แนวทาง การปล่อยกู้ กระบวนการกู้ การกู้ฉุกเฉิน การเพิ่มงบประมาณให้จังหวัดเพื่อสนับสนุนการลงพื้นที่และการสนับสนุนให้ภาคเอกชนช่วยลงเยี่ยมบ้าน

(๖) ประเด็นปัญหาการสนับสนุนงบประมาณศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ที่ต้องเสนอของบประมาณเป็นแผนงานแต่ต้องใช้เงินกองทุนในรูปแบบของโครงการนั้น ขอรับประเด็นปัญหาดังกล่าวไปหารือแนวทางดังกล่าวร่วมกับกองส่งเสริมสิทธิคนพิการ ซึ่งดูแลศูนย์บริการคนพิการทั่วไป เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันต่อไป

(๗) ประเด็นปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งปัจจุบันเจ้าหน้าที่กองทุนลาออกจำนวนมาก กองทุนอยู่ระหว่างการพิจารณาแนวทางการสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่กองทุน การออกข้อบังคับว่าด้วยรูปแบบของพนักงานกองทุน เงินโบนัส เส้นทางความก้าวหน้าในหน้าที่ เพื่อรักษาบุคลากรของกองทุนให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

๓.๓ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม^๔

๓.๓.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

สืบเนื่องจากประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามแผนการปฏิรูปด้านสังคม ซึ่งมีตัวชี้วัด ๕ เรื่อง ได้แก่ (๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของศูนย์บริการคนพิการ โดยองค์กรด้านคนพิการผ่านมาตรฐาน (๒) ร้อยละ ๘๐ ของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ (องค์กรของคนพิการ และองค์กรเพื่อคนพิการ) ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนฯ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (๓) มีระบบประกันคุณภาพและติดตามประเมินผลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๔) คนพิการวัยแรงงานร้อยละ ๑๐ ได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๕) จำนวนคนพิการวัยแรงงานได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ต่อปี โดยตัวชี้วัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาครั้งนี้ คือ ตัวชี้วัดที่ (๒) และ (๓) นอกจากนี้ ประเด็นการปรับฐานะกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มีการเสนอไว้ในร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแล้ว และประเด็นความคืบหน้าการดำเนินการของกองทุนฯ ตามผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการร่วมกับผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา อาทิ การสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์บริการคนพิการทั่วไป การแก้ไขกฎระเบียบเพื่อช่วยเหลือเยียวยาคนพิการและการสนับสนุนองค์กรด้านคนพิการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การปรับองค์ประกอบคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประจำจังหวัด และปัญหาด้านบุคลากร เป็นต้น นอกจากนี้ ประเด็นการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อาทิ ผลการศึกษาตามโครงการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และพัฒนาแบบจำลองทางการเงิน ดำเนินการโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และผลการศึกษาตามโครงการจ้างที่ปรึกษาติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๓.๓.๒ ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สรุปได้ ดังนี้

๑) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้ รวมทั้งการส่งเสริมและการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

^๔ บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาระบบสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๔ (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) วันพุธที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ โดยมีการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นประธาน ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรคนพิการและทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองอธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและผู้อำนวยการกองทุนฯ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหารายได้ และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (๒) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน อนุมัติโครงการ กำหนดวงเงินและรายการค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และ (๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการ โดยกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีรูปแบบการให้บริการ ได้แก่ (๑) การบริการให้คนพิการ และผู้ดูแลคนพิการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นกองทุน ประกอบอาชีพหรือขยายกิจการ (๒) การสนับสนุนโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และ (๓) การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำมีรายได้เพียงพอ สำหรับการดำรงชีพ

๒) สถานะการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑) เงินคงเหลือ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๘,๓๔๔.๓๐ ล้านบาท แบ่งเป็นเงินทุนหมุนเวียน ๑,๔๐๒.๑๑ ล้านบาท และเงินฝากคลัง ๖,๙๔๒.๑๙ ล้านบาท

(๒) ประมาณการรายจ่ายปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒,๙๐๒.๙๘ ล้านบาท การเบิกจ่ายสะสม ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเบิกจ่ายจากเงินทุนหมุนเวียน/เงินฝากคลัง ซึ่งได้เบิกจ่ายสะสมรวม ๓๖.๐๕ ล้านบาท เบิกจ่ายสะสม คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๔ และยังไม่เบิกจ่าย ๒,๘๖๖.๙๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๖

(๓) รายการยังไม่เบิกจ่าย จำนวน ๒,๘๖๖.๙๓ ล้านบาท ประกอบด้วย

- งบบุคลากร	๑๙๐.๒๔	ล้านบาท
- งบลงทุน	๒๑.๒๕	ล้านบาท
- เงินกู้ยืม	๑,๑๙๘.๗๕	ล้านบาท
- เงินสนับสนุนโครงการ	๑,๒๙๙.๕๖	ล้านบาท
งบดำเนินการ		
- ค่าตอบแทน	๑๓๕.๘๖	ล้านบาท
- ค่าสาธารณูปโภค	๑๒.๒๗	ล้านบาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๙.๐๐	ล้านบาท

(๔) สถิติรายรับ-รายจ่าย

ปีงบประมาณ	รายรับ				รวมรายจ่าย ประจำปี
	มาตรา ๓๔	รับชำระหนี้	ดอกเบี้ย รับ/ รายได้อื่น	รวม	
๒๕๖๒	๑,๙๑๐.๓๙	๕๔๕.๐๕	๒๔๕.๐๕	๒,๗๐๐.๔๙	๔,๐๘๘.๔๙
๒๕๖๓	๑,๘๓๙.๓๙	๕๘๙.๕๒	๑๗๐.๐๑	๒,๕๙๘.๙๒	๔,๑๕๖.๙๘
๒๕๖๔	๑,๖๙๘.๒๓	๖๑๓.๙๘	๑๓๑.๑๒	๒,๔๔๓.๓๓	๒,๑๗๓.๙๗
๒๕๖๕	๘.๒๘	๘๓.๗๘	๒๙.๑๗	๑๒๑.๒๓	-

หมายเหตุ : เงินมาตรา ๓๔ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๔๙๓.๖๔ ล้านบาท และเงินมาตรา ๓๔ ปีเก่า จำนวน ๒๐๔.๕๙ ล้านบาท

(๕) แนวโน้มประมาณการรับ - จ่าย

ปีงบประมาณ	รายรับ			รวม	เงินกองทุน คงเหลือ
	มาตรา ๓๔	รับชำระหนี้	ดอกเบี้ย รับ/ รายได้อื่น		
๒๕๖๕	๑,๕๕๖.๘๕	๔๐๐.๐๐	๔.๐๐	๒,๙๖๐.๘๕	๗,๓๑๗.๘๘
๒๕๖๖	๑,๔๓๒.๓๑	๙๐๐.๐๐	๔.๐๐	๓,๐๐๖.๖๑	๖,๖๔๗.๕๑
๒๕๖๗	๑,๓๑๗.๗๓	๙๐๐.๐๐	๔.๐๐	๓,๐๒๑.๕๙	๕,๘๔๕.๖๕

หมายเหตุ : ไม่รวมเงินพึงได้จากคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง กรณีส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท และปี ๒๕๖๖ คาดว่าจะได้รับเงินจากการชำระหนี้เงินกู้ยืมกรณีฉุกเฉิน จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ รายรับมีแนวโน้มลดลงตามสถานการณ์สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้สถานประกอบการหลายแห่งต้องหยุดประกอบการ ไม่มีการจ้างงานคนพิการ ประกอบกับเงินฝากคลัง จำนวน ๖,๙๔๒.๑๙ ล้านบาท ไม่สามารถนำไปลงทุนอื่นได้ นอกเหนือจากที่กำหนดตาม ข้อ ๖ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง มาตรฐานการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การบัญชี การรายงานทางการเงินและการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่กำหนดให้การนำเงินทุนหมุนเวียนไปดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์ให้กระทำได้เพียงบางกรณีเท่านั้น

นอกจากนี้ ประเด็นการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลการกุศลเพื่อนำรายได้เข้ากองทุนนั้น อยู่ระหว่างการหารือกับสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ซึ่งก็ยังมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนเงินเพดานสะสมสูงสุด ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เพราะเงินคงเหลือสะสมของกองทุนจริงและเพดานเงินสะสมสูงสุดที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังมีส่วนต่างหรือห่างกันน้อยมาก ทำให้เมื่อหาเงินเข้ากองทุนเพิ่มได้ ก็จำเป็นต้องส่งเงินส่วนที่เกินจากเงินเพดานสะสมสูงสุดให้คลังเป็นรายได้แผ่นดิน

(บ) การเบิกจ่ายจริงเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
จำนวน ๒,๙๐๒.๙๘ ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	แผนงาน	ผลการดำเนินงาน			คงเหลือ
		กรุงเทพมหานคร	ส่วนภูมิภาค	รวม	
เงินกู้ยืม	๑,๒๐๐.๐๐	๑.๒๔	-	๑.๒๔	๑,๑๙๘.๗๖
เงินสนับสนุน โครงการ	๑,๓๐๐.๐๐	๐.๔๔	-	๐.๔๔	๑,๒๙๙.๕๖
ค่าจ้างที่ปรึกษา	๙.๐๐	-	-	-	๙.๐๐
งบดำเนินงาน (ค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ,ค่า สาธารณูปโภค)	๑๖๘.๑๑	๐.๘๖	-	๐.๘๖	๑๖๗.๒๕
งบบุคลากร	๒๐๔.๖๒	๑๔.๓๘	-	๑๔.๓๘	๑๙๐.๒๔
งบลงทุน	๒๑.๒๕	-	-	-	๒๑.๒๕
รวม	๒,๙๐๒.๙๘	๑๖.๙๒	-	๑๖.๙๒	๒,๘๘๖.๐๖

๓) การให้บริการเงินกู้ยืมกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
โดยมีวัตถุประสงค์ให้บริการกู้ยืมเงิน เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพอิสระหรือขยายกิจการ สำหรับคนพิการ
หรือผู้ดูแลคนพิการ โดยไม่มีดอกเบี้ย

(๑) สถิติผลการอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุน

ปีงบประมาณ	กรุงเทพมหานคร		ส่วนภูมิภาค		รวมทั้งสิ้น	
	ราย	จำนวนเงิน	ราย	จำนวนเงิน	ราย	จำนวนเงิน
๒๕๓๘-๒๕๖๓	๘,๑๔๑	๒๘๖,๑๔๔,๖๑๓	๒๑๒,๒๕๙	๗,๓๖๙,๕๔๕,๑๘๓	๒๒๐,๔๐๐	๗,๖๕๕,๖๘๙,๗๙๖
๒๕๖๔	๑,๓๓๗	๔๑,๖๙๙,๗๑๖	๒๕,๘๗๘	๘๘๘,๕๙๖,๙๓๔	๒๗,๒๑๕	๙๓๐,๒๙๖,๖๕๐
๒๕๖๕	๖๔	๑,๓๖๔,๔๐๐	๒๒	๗๖๕,๐๐๐	๘๖	๒,๑๒๙,๔๐๐
รวม	๙,๕๔๒	๓๒๙,๒๐๘,๗๒๙	๒๓๘,๑๕๙	๘,๒๕๘,๙๐๗,๑๑๗	๒๔๗,๗๐๓	๘,๕๘๘,๑๑๕,๘๕๖

(๒) ข้อมูลการกู้ยืมเงิน ๓ อันดับสูงสุดตามอาชีพ ได้แก่ (๑) เกษตรกรรม
จำนวน ๑๐๒,๗๔๖ ราย (ร้อยละ ๔๒) (๒) ค้าขาย จำนวน ๘๙,๒๐๒ ราย (ร้อยละ ๓๖) (๓) งานช่าง
และบริการ จำนวน ๓๐,๒๓๓ ราย (ร้อยละ ๑๒) และ (๔) อื่น ๆ จำนวน ๒๕,๓๑๗ ราย (ร้อยละ ๑๐)

(๓) ข้อมูลสถิติการรับชำระหนี้ ปี ๒๕๖๕ รวม ๘๓.๗๘ ล้านบาท ได้แก่
(๑) ใบเสร็จรับเงิน (พ.ก.) จำนวน ๓,๖๕๖,๕๙๐.๐๐ บาท (ร้อยละ ๔) (๒) หักบัญชีอัตโนมัติ
จำนวน ๒๒๘,๐๘๐.๐๐ บาท (ร้อยละ ๐.๓) (๓) เคาน์เตอร์เซอร์วิส จำนวน ๗๗,๕๑๖,๕๔๗.๕๐ (ร้อยละ ๙๓)
และ (๔) ธนาคารกรุงไทย จำนวน ๒,๓๘๔,๘๓๔.๐๐ บาท (ร้อยละ ๓)

(๔) ผลการดำเนินงานกั๊ยมเงินฉุกเฉิน ๑๐,๐๐๐ บาท (ตั้งแต่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

การดำเนินงาน	กรุงเทพมหานคร	ส่วนภูมิภาค	รวมทั้งสิ้น
	ราย	ราย	ราย
คำร้องใหม่	๗๙๔	๓,๗๗๕	๔,๕๖๙
อยู่ระหว่างดำเนินการ	๕๒	๔๓๑	๔๘๓
อนุมัติ	๘๑๘	๑๐,๑๙๙	๑๑,๐๑๗
ยกเลิก	๖๐๔	๒,๗๐๕	๓,๓๐๙
รวม	๒,๒๖๘	๑๗,๑๑๐	๑๙,๓๗๘

(๔) การสนับสนุนแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ วัตถุประสงค์ การส่งเสริมและสนับสนุนโครงการ เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยผ่านรูปแบบการให้บริการหลัก คือ การสนับสนุนโครงการด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑) สถิติผลการดำเนินการสนับสนุนแผนงาน/โครงการ

ปีงบประมาณ	เอกชน		ภาครัฐ		รวมทั้งสิ้น	
	โครงการ	จำนวนเงิน	โครงการ	จำนวนเงิน	โครงการ	จำนวนเงิน
๒๕๓๘-๒๕๖๓	๗,๐๕๕	๓,๓๙๕,๑๒๐,๖๖๕	๘,๓๗๑	๕,๕๐๑,๔๔๔,๑๘๕	๑๕,๔๒๖	๘,๘๙๖,๕๖๔,๘๕๐
๒๕๖๔	๕๗๙	๓๗๗,๑๒๔,๒๔๘	๒,๒๑๗	๖๒๓,๓๕๑,๐๙๖	๒,๗๙๖	๑,๐๐๐,๔๗๕,๓๔๔
๒๕๖๕	๓๕	๙๖,๒๙๘,๕๘๘	๙	๒๕,๓๕๔,๕๗๐	๔๔	๑๒๑,๖๕๓,๑๕๘
รวม	๗,๖๖๙	๓,๘๖๘,๕๔๓,๕๐๑	๑๐,๕๙๗	๖,๑๕๐,๑๔๙,๘๕๑	๑๘,๒๖๖	๑๐,๐๑๘,๖๙๓,๓๕๒

(๒) เป้าหมายการสนับสนุนโครงการ ปี ๒๕๖๕

- จำนวนโครงการ ๑,๕๐๐ โครงการ อนุมัติแล้ว ๔๔ โครงการ
- จำนวนเงิน ๑,๓๐๐ ล้านบาท อนุมัติแล้ว ๑๒๑,๖๕๓,๑๕๘ บาท
- กลุ่มเป้าหมาย ๑๔๕,๐๐๐ คน ดำเนินการแล้ว ๓,๘๒๘ คน

(๓) การขอรับเงินสนับสนุนโครงการตามประเภทความพิการ ปี ๒๕๖๕ ได้แก่

(๑) การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสมาคม (ร้อยละ ๑๖) (๒) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ (ร้อยละ ๕๕) (๓) การส่งเสริมและดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ (ร้อยละ ๒๕) และ (๔) การคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ร้อยละ ๕)

(๔) การขอรับเงินสนับสนุนโครงการตามประเภทความพิการ ปี ๒๕๖๕

ที่	ประเภทความพิการ	โครงการ	จำนวนเงิน
๑	ทุกประเภทความพิการ	๑๖	๓๙,๗๕๔,๗๗๕
๒	ทางการเห็น	๕	๑๐,๕๑๖,๕๗๗
๓	ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	๑	๙,๓๓๐,๔๑๔
๔	ทางสติปัญญา	๘	๑๘,๒๓๕,๘๔๓
๕	ทางออทิสติก	๔	๙,๑๑๘,๔๕๖
๖	ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	๙	๓๑,๐๐๙,๐๒๘
๗	ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	๑	๓,๖๘๘,๐๖๕
๘	ทางการเรียนรู้	-	-

๕) การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ การจ้างงานคนพิการ มี ๓ วิธี โดยสามารถเลือกดำเนินการ ๑ วิธี หรือหลายวิธีรวมกันก็ได้ (๑) มาตรา ๓๓ การจ้างงานคนพิการ สถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานได้เข้าทำงานในสถานประกอบการโดยเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด (๒) มาตรา ๓๔ การส่งเงินเข้ากองทุนฯ นายจ้างหรือเจ้าของส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายปี หน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนฯ และ (๓) มาตรา ๓๕ การเสริมอาชีพให้คนพิการ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการให้สัมปทานตามมาตรา ๓๕ โดยยื่นขอใช้สิทธิ ต่อกรมการจัดหางานหรือจัดหางานจังหวัดที่สำนักงานใหญ่ของสถานประกอบการตั้งอยู่หรือหน่วยงานของรัฐนั้น

(๑) สถิติการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการประจำปี ๒๕๖๔ (ทั่วประเทศ) จากจำนวนที่ต้องจ้างทั้งหมด ๖๔,๗๓๕ ราย ได้แก่ (๑) มาตรา ๓๕ จำนวน ๑๓,๖๗๘ ราย (ร้อยละ ๒๑) (๒) มาตรา ๓๓ จำนวน ๓๗,๙๒๐ ราย (ร้อยละ ๕๙) และ (๓) มาตรา ๓๔ จำนวน ๑๒,๘๒๓ ราย (ร้อยละ ๒๐) จากจำนวนที่ต้องจ้างทั้งหมด ๖๔,๗๓๕ ราย

(๒) สถิติการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐ

ปี	จำนวนหน่วยงานภาครัฐที่ต้องจ้างงาน		ผลการดำเนินงาน						ต้องจ้างเพิ่ม (ร้อยละ)
	หน่วยงาน (แห่ง)	ต้องจ้าง (คน)	รายงานผลแล้ว (แห่ง)	จ้างมาตรา ๓๓ (คน)	สัมปทานมาตรา ๓๕ (สัญญา)	รวม	จ้างแล้ว (ร้อยละ)	ต้องจ้างเพิ่ม (ราย)	
๒๕๖๑	๓๒๑	๑๒,๕๐๐	๒๙๑	๖,๕๕๖	๔,๐๓๘	๑๐,๕๙๔	๘๔.๗๔	๑,๙๐๖	๑๕.๒๖
๒๕๖๒	๒๑๒	๑๔,๒๒๖	๑๓๑	๓,๓๒๗	๒,๙๓๐	๖,๒๕๗	๔๓.๙๘	๗,๙๖๙	๕๖.๐๒
๒๕๖๓	๒๙๐	๑๕,๔๑๒	๒๐๔	๒,๖๓๓	๑,๒๗๘	๓,๙๑๑	๒๕.๓๗	๑๑,๕๐๑	๗๔.๖๓
๒๕๖๔	๒๙๕	๑๗,๖๒๐	๒๑๙	๒,๗๘๘	๖๘๗	๓,๔๗๕	๑๙.๗๒	๑๔,๑๔๕	๘๐.๒๘

(๒) สถิติการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ

ปี	จำนวนหน่วยงาน ภาครัฐที่ต้องจ้างงาน		ผลการดำเนินงาน					ต้องจ้าง เพิ่ม (ร้อยละ)
	หน่วยงาน (แห่ง)	ต้องจ้าง (คน)	รายงาน ผลแล้ว (แห่ง)	จ้าง มาตรา ๓๓ (คน)	สัมปทาน มาตรา ๓๕ (สัญญา)	รวม	จ้างแล้ว (ร้อยละ)	
๒๕๖๑	๑๓,๒๑๐	๖๔,๔๔๗	๓๗,๘๘๗	๑๒,๖๒๗	๑๕,๕๐๐	๖๕,๕๑๔	๑๐๑.๖๖	-
๒๕๖๒	๑๔,๔๔๓	๖๙,๙๔๓	๔๐,๓๕๔	๑๓,๑๗๑	๑๕,๗๗๒	๖๙,๒๙๗	๙๙.๐๘	๖๔๖
๒๕๖๓	๑๔,๘๙๙	๗๐,๑๖๗	๔๐,๔๙๔	๑๔,๐๘๕	๑๓,๗๘๓	๖๘,๓๖๒	๙๗.๔๒	๑,๘๐๕
๒๕๖๔	๑๓,๖๙๑	๖๔,๗๓๕	๓๗,๙๒๐	๑๓,๖๗๘	๑๒,๘๒๓	๖๔,๕๒๑	๙๙.๕๑	๓๑๔

สถานประกอบการ (กรุงเทพฯ) ๕,๕๖๐ แห่ง ต้องจ้าง ๓๓,๑๖๙ ราย จ้างแล้ว ๑๗,๔๗๘ ราย ต้องจ้างเพิ่ม ๕๑๖ ราย

๖) สถิติข้อมูลการดำเนินการทางกฎหมาย การดำเนินคดีสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ลูกหนี้กองทุน การบังคับคดี การยื่นขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายและการยื่นขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ประสานงานและให้ความช่วยเหลือคนพิการ การตรวจสอบการเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามกฎหมาย

(๑) สถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ครบตามกฎหมาย ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๔ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๓,๕๖๔ ราย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๒,๕๔๔ ราย และปฏิบัติไม่ครบ ๙๑๔ ราย

- ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๑๑๐ ราย ปฏิบัติไม่ครบ ๓๖ ราย
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๑๑๓ ราย ปฏิบัติไม่ครบ ๓๓ ราย
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๑๘๓ ราย ปฏิบัติไม่ครบ ๓๗ ราย
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๒,๑๓๘ ราย ปฏิบัติไม่ครบ ๙๑๔ ราย

(๒) การดำเนินการตามคดีล้มละลาย โดยแบ่งเป็น (๑) การขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย จำนวน ๕๒ ราย และ (๒) การขอรับชำระหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการ จำนวน ๓ ราย

(๓) การดำเนินคดีกับสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ครบตามกฎหมาย การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยแบ่งเป็น (๑) ยังไม่ดำเนินการ ๓,๓๘๒ ราย (๒) มีคำพิพากษา/อยู่ระหว่างบังคับคดี (๓) ปฏิบัติครบแล้ว ๖ ราย และ (๔) อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี ๒๑ ราย

(๔) การดำเนินคดีกับผู้รับเงินสนับสนุนที่ผิดสัญญาจ่ายเงินและการสนับสนุนแผนงานหรือโครงการ โดยแบ่งเป็น (๑) ปฏิบัติครบแล้ว ๒ ราย และ (๒) อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี ๓ ราย

(๕) การดำเนินคดีกับลูกหนี้ที่ผิดสัญญากู้ยืมเงินประกอบอาชีพ โดยแบ่งเป็น (๑) มีคำพิพากษา/อยู่ระหว่างบังคับคดี จำนวน ๒๗ ราย (๒) ปฏิบัติครบแล้ว จำนวน ๑ ราย และ (๓) อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี ๑ ราย

ทั้งนี้ ตามข้อ (๓) การดำเนินคดีกับสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ครบตามกฎหมาย ที่ยังไม่ดำเนินการถึง ๓,๓๘๒ ราย เนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนบุคลากรที่เป็นนิติกร แต่คาดว่าในปีงบประมาณถัดไปจะได้อัตรากำลังนิติกรเพิ่มขึ้น

๗) ผลการศึกษาตามโครงการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และพัฒนาแบบจำลองทางการเงิน

โครงการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และพัฒนาแบบจำลองทางการเงิน ดำเนินการโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยเชิงมหภาคที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของกองทุน สถานะทางการเงินของกองทุน แบบจำลองแนวโน้มผลการดำเนินงานของกองทุน และศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับกองทุนที่มีภารกิจใกล้เคียง (รายละเอียดตามเอกสารที่เสนอต่อที่ประชุม) โดยมีผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

๑. ผลการศึกษาการพยากรณ์รายได้และผลการดำเนินงานกองทุนฯ

๑) การพยากรณ์รายได้ ซึ่งรายได้แปรผันตรงกับการจ้างงานของสถานประกอบการ ซึ่งขึ้นกับสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจ

(๑) แบบจำลอง A : เศรษฐกิจเติบโตตามคาดการณ์ เป็นการพยากรณ์จำนวนคนพิการที่ต้องจ้างในกรณีเศรษฐกิจเติบโตตามความหวัง

(๒) แบบจำลอง B : เศรษฐกิจเติบโตสูงกว่าคาดการณ์ เป็นการพยากรณ์จำนวนคนพิการที่ต้องการจ้างในกรณีเศรษฐกิจเติบโตสูงกว่าความคาดหมาย

(๓) แบบจำลอง C : เศรษฐกิจเติบโตต่ำกว่าคาดการณ์ เป็นการพยากรณ์จำนวนคนพิการที่ต้องจ้างในกรณีเศรษฐกิจเติบโตต่ำกว่าความคาดหมาย

(๔) แบบจำลอง D : เทคโนโลยีมาแทนที่การจ้างงาน เป็นการพยากรณ์จำนวนคนพิการที่ต้องจ้างในกรณีเศรษฐกิจเติบโตตามความคาดหมาย ทั้งยังมีปัจจัยการถูกแทนที่ของแรงงานด้วยเครื่องจักรและปัญญาประดิษฐ์

๒) การพยากรณ์ผลการดำเนินงาน โดยผลการดำเนินงานขึ้นกับปริมาณค่าใช้จ่าย และการปล่อยสินเชื่อ ซึ่งสามารถพยากรณ์จากการตั้งสมมติฐานทางการเงินและแนวโน้มทางการบริหาร

(๑) สถานการณ์ที่ ๑ : สินเชื่อขยายตัวและควบคุมค่าใช้จ่าย สถานการณ์ที่กองทุนฯ ปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Lone Rise) ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้เท่าเดิม อย่างไรก็ตามกองทุนฯ ยังควบคุมค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคมให้อยู่ในระดับเดียวกับค่าเฉลี่ยในอดีต (Historical Average)

(๒) สถานการณ์ที่ ๒ : ควบคุมสินเชื่อและค่าใช้จ่ายขนาดตัว สถานการณ์ที่กองทุนฯ มีการควบคุมการปล่อยสินเชื่อให้อยู่ในระดับเดียวกับค่าเฉลี่ยในอดีต (Historical Average) แต่มีค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคมยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Expense Rise)

(๓) สถานการณ์ที่ ๓ : สินเชื่อและค่าใช้จ่ายขยายตัว สถานการณ์ที่กองทุนฯ ปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Loan Rise) ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้เท่าเดิมนอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคมยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (Expense Rise)

(๔) สถานการณ์ที่ ๔ : ควบคุมสินเชื่อและค่าใช้จ่าย สถานการณ์ที่กองทุนฯ มีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคมและการปล่อยสินเชื่อให้อยู่ในระดับเดียวกับค่าเฉลี่ยในอดีต (Historical Average)

๒. ผลการศึกษาแบบจำลองแนวโน้มผลการดำเนินงาน พ.ศ. ๒๕๖๔ - พ.ศ. ๒๕๗๐

๑) ตัวแปรหลักในการพยากรณ์ ได้แก่ (๑) การปล่อยสินเชื่อ (เงินให้กู้ยืมระยะยาว) สินเชื่อคงค้าง = ๓๓.๗๗% ของสินทรัพย์รวม และ (๒) ค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคสัดส่วน โดยเฉลี่ย ๗๙.๗๘% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

๒) สมมติฐานอื่นๆ ได้แก่ (๑) เงินเดือน : พยากรณ์ที่อัตราการเติบโตล่าสุด (๒) ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค: พยากรณ์ที่อัตราการเติบโตเฉลี่ย (๓) ค่าใช้จ่ายประจำปีอื่นๆ ปกติ กำหนดคงที่ที่ค่าเฉลี่ยรายปี และ (๔) การลงทุนระยะยาว : คงที่ที่จำนวน ๒,๖๐๐ ล้านบาท

๓) แบบจำลองแนวโน้มผลการดำเนินงาน พ.ศ. ๒๕๖๔ - พ.ศ. ๒๕๗๐

(๑) แนวโน้มการบริหารแบบที่ ๑ สินเชื่อขยายตัว/ควบคุมค่าใช้จ่าย : สินเชื่อเพิ่มขึ้นในอัตราการเติบโตเฉลี่ยทุกปี ในขณะที่การสนับสนุนและค่าใช้จ่ายในการบริจาคควบคุมที่ระดับเฉลี่ย

- การปล่อยสินเชื่อระหว่างงวดขยายตัวโดยเติบโตในอัตราร้อยละ ๑๔.๑๕ ต่อปี ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลง ๕ ปี ย้อนหลัง (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓) ขณะที่การชำระคืนและความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในระดับเดิม

- ควบคุมค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคในแต่ละปีให้คงที่ ด้วยมูลค่า ๑,๓๗๖,๗๙๖,๓๔๖.๕๒ บาท/ปี ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓)

(๒) แนวโน้มการบริหารแบบที่ ๒ ควบคุมสินเชื่อ/ค่าใช้จ่ายขยายตัว : ควบคุมสินเชื่อที่ระดับค่าเฉลี่ย ในขณะที่ค่าใช้จ่ายสนับสนุนและเงินบริจาคเพิ่มขึ้นที่อัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี จากค่าเฉลี่ย

- ควบคุมการปล่อยสินเชื่อระหว่างงวดให้คงที่ ด้วยมูลค่า ๗๕๗,๖๒๑,๘๔๘.๗๕ บาท/ปี ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยการปล่อยสินเชื่อระหว่างงวดในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (๒๕๖๑-๒๕๖๓)

- ค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคขยายตัวโดยเติบโตในอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี จากค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓) โดยเริ่มที่ปี ๒๕๖๔

(๓) แนวโน้มการบริหารแบบที่ ๓ สินเชื่อและค่าใช้จ่ายขยายตัว : สินเชื่อเพิ่มขึ้นที่อัตราการเติบโตเฉลี่ยทุกปี ในขณะที่ค่าใช้จ่ายสนับสนุนและเงินบริจาค เพิ่มขึ้นที่อัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปีจากระดับเฉลี่ย

- การปล่อยสินเชื่อระหว่างงวดขยายตัวโดยเติบโตปีในอัตราร้อยละ ๑๔.๑๕ ต่อปี ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยของการเปลี่ยนแปลง ๕ ปี ย้อนหลัง (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓) ขณะที่การชำระคืนและความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในระดับเดิม

- ค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคขยายตัวโดยเติบโตในอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี จากค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓) โดยเริ่มที่ปี ๒๕๖๔

(๔) แนวโน้มการบริหารแบบที่ ๔ ควบคุมสินเชื่อและค่าใช้จ่าย : ควบคุมสินเชื่อและค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและการบริจาคในระดับเฉลี่ย

- ควบคุมการปล่อยสินเชื่อระหว่างงวดให้คงที่ด้วยมูลค่า ๕๗,๖๒๑,๘๔๘.๗๕ บาท/ปี ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยการปล่อยสินเชื่อระหว่างงวดในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา (๒๕๖๑-๒๕๖๓)

- ควบคุมค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคในแต่ละปีให้คงที่ ด้วยมูลค่า ๑,๓๗๖,๗๙๖,๓๔๖.๕๒ บาท/ปี ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาคในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓)

๓. ข้อสังเกตเชิงวิชาการในเบื้องต้นจากการพยากรณ์ทางการเงิน

(๑) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้ชี้ให้เห็นว่ารายได้ของกองทุนฯ แปรผันตามปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะสภาพเศรษฐกิจ การจ้างงาน และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีซึ่งกองทุนฯ ไม่สามารถควบคุมปัจจัยเหล่านั้นได้ทั้งหมด การพยากรณ์โดยใช้แบบจำลองในสภาวะเศรษฐกิจที่ต่างกันช่วยให้วางแผนและกำหนดแนวทางที่ตอบสนองต่อสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้เหมาะสมและครบถ้วน

(๒) แนวโน้มและทิศทางการบริหารโดยเฉพาะในมิติทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อสถานะและผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยเฉพาะการบริหารจัดการการปล่อยสินเชื่อและค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนและบริจาค ซึ่งทั้งสองปัจจัยเป็นตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในงบการเงิน ทิศทางและแนวทางในการบริหารกองทุนฯ ควรคำนึงถึงปัจจัยที่นอกเหนือจากปัจจัยทางการเงินเช่นกัน อาทิ การตอบสนองนโยบายรัฐ การสังเคราะห์และพัฒนาในมิติทางสังคม แรงกระเพื่อมในการสร้างคุณภาพชีวิต ฯลฯ

(๓) แนวทางที่ได้ผลลัพธ์ทางการเงินที่ดีที่สุด อาทิ กำไรสูงสุด เงินสดและสภาพคล่องมากที่สุด อาจไม่ตอบสนองภารกิจของกองทุนฯ อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ทางการเงินควรมีความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในระดับที่เหมาะสมและยอมรับได้ ตลอดจนสภาพคล่องทางการเงินที่ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทางการเงินในอนาคต การพยากรณ์เป็นการคาดการณ์อนาคตโดยหลักวิชาการ ตลอดจนเทคนิคทางการเงินและสถิติด้วยข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดในปัจจุบัน ดังนั้น ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจมีการแปรผันตามสภาวะการณ์จริง และการพยากรณ์ทางการเงินจะฉายภาพแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้สามารถกำหนดกรอบการดำเนินการต่าง ๆ ด้วยทิศทางที่เหมาะสม

๔) ผลการศึกษาตามโครงการจ้างที่ปรึกษาติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มี ๓ รูปแบบ ได้แก่

๑. การติดตามและประเมินผลภายในของพก. โดยในส่วนของติดตามประเมินผลการให้กู้ยืมเงินของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ มีเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์และนิติกรลงพื้นที่ติดตามประเมินผลหลังจาก ๓ เดือนที่ได้รับเงินกู้ดังกล่าว และในส่วนของสนับสนุนการดำเนินโครงการ จะมีหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องนี้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังดำเนินการโครงการ ซึ่งการประเมินที่ผ่านมาพบปัญหาเรื่องคุณภาพของโครงการ รวมถึงมีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินของกองทุนฯ ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๖

๒. การติดตามและประเมินผลโดยระบบราชการ เช่น การตรวจสอบโดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งจะมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการดำเนินโครงการและเงินกู้ในทุกปี พร้อมทั้งมีความเห็นที่นำมาใช้ในการออกข้อกำหนดผู้รับทุนและข้อปฏิบัติเพิ่มเติมมา

๓. การติดตามและประเมินผลโดยหน่วยงานภายนอก คือ โครงการจ้างที่ปรึกษาติดตามและประเมินผลโครงการในทุกปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากผลการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๖๐ โครงการ ซึ่งได้รวบรวมประเด็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ สำหรับปรับปรุงการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ดังนี้

(๑) กองทุนฯ ควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลโครงการแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจถึงเครื่องมือในการติดตามประเมินผลโครงการ และมีการขึ้นทะเบียนผู้ประเมินผลโครงการ สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมเท่านั้น โดยการเชิญทีมที่ปรึกษา มาให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือการประเมิน

(๒) จัดทำแผนการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผล เพื่อให้การติดตามประเมินผลโครงการฯ มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง แผนการติดตามประเมินผลโครงการควรมีงบประมาณประจำปีสนับสนุน สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ประเมิน

(๓) กองทุนฯ ควรมีแนวทางในการจัดทำโครงการที่มีประสิทธิภาพ แจ้งรายละเอียดต่างๆ ในการบริหารจัดการ และเกณฑ์ในการติดตามประเมินผลโครงการ โดยจัดทำเป็นคู่มือวิธีการปฐมนิเทศ ให้ผู้จัดทำโครงการเข้าใจง่าย

(๔) กองทุนฯ ควรมีการพัฒนาระบบออนไลน์ เช่น การเผยแพร่เครื่องมือการติดตามประเมินผลโครงการ คู่มือการติดตามประเมินผลโครงการ การอัปเดตเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ สรุปคำถามที่พบบ่อย (FAQ)

ทั้งนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวได้นำมาสู่การปรับปรุงระบบการประเมินผลผ่านเครื่องมือการติดตามประเมินผลโครงการ ทั้งนี้ ระบบการติดตามประเมินผลการโครงการจากจะมีมีความเข้มข้น เพื่อให้การใช้จ่ายเงินดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๓.๓.๓ ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีการอภิปราย ตั้งข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อมาตรการและแนวทางการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สรุปได้ ดังนี้

๑) ด้วยสถานการณ์กองทุนและแนวโน้มเศรษฐกิจที่จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ประกอบกับการปรับตัวของเทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้คนพิการประสบปัญหาและมาขอใช้บริการจากกองทุนเพิ่มมากขึ้น กองทุนจึงควรเร่งหารายได้เพิ่มเติมเข้ากองทุนด้วยวิธีต่าง ๆ รวมทั้งเร่งใช้จ่ายให้มากขึ้นทั้งการให้บริการกู้ยืมเงินและสนับสนุนโครงการ ควบคู่ไปกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างเข้มข้น เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณ

และคุณภาพ ดังนั้นคณะอนุกรรมการ จึงมีข้อเสนอหลักสำคัญต่อการดำเนินงานของกองทุน คือ (๑) ปลดysinเชื่อ/การกั้ยืมเงินให้มากขึ้น (๒) สนับสนุนโครงการให้มากขึ้น และ (๓) ทหารายได้ให้มากขึ้น รวมถึง (๔) ปลดลือกกองทุนฯ จากพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเฉพาะอนุบัญญัติ ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) พระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้กองทุนฯ ต้องนำเงินส่วนเกินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และ (๒) ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง มาตรฐานการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การบัญชี การรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๖ ที่กำหนดให้การนำเงินทุนหมุนเวียนไปดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์ให้กระทำได้เพียงบางกรณีเท่านั้น

๒) กองทุนควรพิจารณาเพิ่มช่องทางหารายได้เพื่อให้มีเงินไหลเข้ากองทุนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากแนวโน้มรายรับที่ลดลงทั้งการชำระหนี้ที่มีแนวโน้มลดลงและการที่ภาคเอกชนจ้างงานคนพิการลดลง ซึ่งจะมีการผ่อนผันไม่จ่ายเงินเข้ากองทุนมากขึ้น ประกอบกับผลจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ที่ผ่านมากองทุนฯ ต้องนำเงินไปใช้ในการเยียวยาคนพิการที่ได้รับผลกระทบจากโควิด - ๑๙ โดยในอนาคตคาดว่าจะมีความต้องการที่จะนำเงินจากกองทุนไปใช้ในการฟื้นฟูและเสริมพลังคนพิการ ไปจนถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มสูงมากขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าว กองทุนจึงควรพิจารณาแนวทางการหารายได้เข้ากองทุนในหลายๆ วิธี ซึ่งต้องเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้คนพิการได้ประโยชน์สูงสุด อาทิ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลการกุศล โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการนำเงินจากสลากการกุศลมาใช้ดำเนินการจ้างงานคนพิการ จำนวน ๑ แสนคน และจำนวน ๑ หมื่นบาทต่อคน เป็นต้น

๓) การกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดตามพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นข้อจำกัดทำให้กองทุนไม่สามารถหารายได้สะสมไว้ใช้ในภาวะวิกฤตได้ เนื่องจากปัจจุบันเงินคงเหลือสะสมของกองทุนจริงกับเพดานเงินสะสมสูงสุดที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีส่วนต่างหรือห่างกันน้อยมาก ทำให้การเสนอขอออกสลากกินแบ่งรัฐบาลการกุศลเพื่อนำเงินเข้ากองทุนจึงเป็นไปได้ยาก เพราะเมื่อหาเงินรายได้เข้ากองทุนจากการออกสลากเพิ่มได้ ก็จำเป็นต้องส่งเงินส่วนที่เกินจากเงินเพดานสะสมสูงสุดให้คลังเป็นรายได้แผ่นดินอยู่ดี ประกอบกับหากยังมีการใช้จ่ายเท่าเดิมหรือใช้จ่ายน้อยลงก็ยิ่งทำให้เพดานเงินสะสมสูงขึ้นไปด้วย ก็ยิ่งจะไม่มีประโยชน์ในการขอให้มีการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลการกุศล

๔) การควบคุมการกั้ยืมเงินและการควบคุมการสนับสนุนโครงการ จะมีผลกระทบไปถึงการพัฒนานวัตกรรมทางสังคม ดังนั้น หลักการพิจารณาการให้กั้ยืมเงินและการสนับสนุนโครงการ การฝึกอาชีพต้องมีความสัมพันธ์กัน เพื่อเสริมพลังให้คนพิการไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New Economy) โดยต้องมีการจัดโครงการฝึกอาชีพให้คนพิการแล้วจึงจะให้คนพิการกั้ยืมเงินเพื่อไปประกอบอาชีพให้ยั่งยืน เพื่อไม่ให้การฝึกอาชีพเสียเปล่า คนพิการที่จะกั้ยืมเงินจะต้องผ่านกระบวนการฝึกอาชีพ และต้องพัฒนากระบวนการฝึกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อคนพิการเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับคนพิการ รวมทั้งควรวิเคราะห์ความคุ้มค่าการฝึกอาชีพที่ต่อยอดกับการกั้ยืมเงินเพื่อนำเงินประกอบอาชีพให้มีความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม พก. ควรคำนึงถึงคำว่า “ไปด้วยกัน” โดยให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วม

โดยจัดระบบการดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกัน ก็จะเกิดความไว้วางใจกัน เพื่อให้การนำเงินจากกองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับคนพิการ ดังนั้น จึงควรเน้นการสร้างการมีส่วนร่วม และเพิ่มกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕) ประเด็นข้อจำกัดศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ในการจ่ายเงินอุดหนุนที่ยังไม่สอดคล้องกับการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปที่ต้องอุดหนุนเป็นรายหัว แต่ปัจจุบันก็ยังเป็นลักษณะการอุดหนุนเช่นเดียวกับโครงการ ส่งผลให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปยังไม่มีระบบเงินอุดหนุนได้ครอบคลุมตลอดทั้งปี ซึ่งยังเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่รอการแก้ไข

๖) ประเด็นการปรับฐานะกองทุนเป็นนิติบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นมืออาชีพ มีความยืดหยุ่นมากขึ้น หากกองทุนเป็นนิติบุคคลก็จะสามารถทำงานร่วมกับองค์กรอื่นได้สะดวกขึ้น เช่น การร่วมมือกับสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อ (การกู้ยืมเงิน) ที่มีระบบการให้บริการเป็นมืออาชีพ ซึ่งจะช่วยให้กองทุนฯ ทำงานได้ง่ายขึ้น สามารถขยายปริมาณสินเชื่อได้มากขึ้นด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้เพิ่มเติมไว้ในร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฝ่ายกฎหมายของ พก. ด้วยแล้ว ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการจะได้เชิญผู้แทนจากคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายของ พก. เข้าร่วมประชุมเพื่อหารือในประเด็นดังกล่าวในโอกาสต่อไป

๗) ประเด็นการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งภาครัฐยังจ้างงานคนพิการไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนดเพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังนั้น พก. ควรเสนอให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณามิมติให้หน่วยงานของรัฐเร่งรัดดำเนินการจ้างงานคนพิการให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดเหมือนมติคณะรัฐมนตรีปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๖๐ รวมถึง พก. ควรปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ต้องเผยแพร่ข้อมูลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ ตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ต่อสาธารณชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งจะช่วยเร่งรัดให้หน่วยงานภาครัฐจ้างงานคนพิการให้ครบตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๔ พิจารณาติดตามความคืบหน้าการดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ : การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ^๙

๓.๔.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

สืบเนื่องจากมาตรา ๒๗๐ แห่งรัฐธรรมนูญ กำหนดให้วุฒิสภำทำหน้าที่ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ เดิมแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรง ๒ เรื่อง คือ ๑) การปฏิรูปกองทุนส่งเสริม

^๙ บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) วันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕

และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และ ๒) การปฏิรูปกฎหมายว่าด้วยการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA) ต่อมาเมื่อปี ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเพิ่มเติม) ขึ้น หรือ (Big Rock) โดยมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งเรื่อง คือ การขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง จึงมีภารกิจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้งสิ้น ๓ เรื่อง ทั้งนี้ เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา โดยวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส โดยคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ดำเนินการเรื่องดังกล่าว กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ในฐานะหน่วยงานหลักซึ่งทำหน้าที่ประสานงานเชิงนโยบายระดับประเทศตามหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้น จึงขอให้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้ง ๓ ด้าน ดังกล่าว

๓.๔.๒ ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นางสาวพรพรรณ คำเพิ่มพูล ผู้อำนวยการกองทุนและส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบันกองทุนฯ มีเงินคงเหลือจำนวน ๘,๔๐๙.๘๐ ล้านบาท (วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕) หากประเมินตามข้อกำหนดของพระราชกฤษฎีกา การกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดและการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือว่ามีสภาพคล่องสูงมาก รายได้หลักของกองทุนมาจาก ๓ ส่วน คือ

๑. เงินจากสถานประกอบการที่ไม่จ้างงานคนพิการ ตามมาตรา ๓๔

๒. การรับชำระหนี้ และ

๓. ดอกเบี้ยรับ/รายได้อื่น ๆ

โดยรายได้เฉลี่ยตั้งแต่ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ประมาณ ๒,๗๐๐ ล้านบาท ซึ่งสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๕ มีรายได้อยู่ ๑,๓๐๐ ล้านบาทเศษ (ข้อมูล ณ ไตรมาส ๒ ของปี) โดยรายรับจากการส่งเงินเข้ากองทุนฯ ของสถานประกอบการลดลงปีละประมาณร้อยละ ๗ - ๑๐ มีสาเหตุจากการระบาดของ COVID - ๑๙ และการจ้างงานคนพิการเพิ่มสูงขึ้น โดยตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ - ปัจจุบัน มีการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ (การจ้างเข้าทำงานในสถานประกอบการ) และมาตรา ๓๕ (การให้สัมปทาน จ้างเหมาช่วงงาน หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ) เพิ่มสูงขึ้นในทุกปี โดยเฉลี่ยประมาณกว่า ๕๐,๐๐๐ อัตราต่อปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ = ๕๓,๕๗๗ คน /ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ = ๕๔,๕๓๗ คน/ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ = ๕๑,๖๓๖ คน) (ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนจ้างงานลดลงเนื่องจากสถานประกอบการมีจำนวนน้อยลง) เมื่อเทียบจากข้อมูลการส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามมาตรา ๓๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ = ๑,๙๑๐ ล้านบาท/ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ = ๑,๘๓๙ ล้านบาท/ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ = ๑,๖๙๘ ล้านบาท) พบว่ามีการส่งเงินลดลง ซึ่งถือเป็นแนวโน้มที่ดีในการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการของสถานประกอบการ นอกจากนี้การรับชำระหนี้ของลูกหนี้มีอัตราเพิ่มขึ้นตามจำนวนเงินที่ปล่อยกู้ (ไม่นับรวมนโยบายการพักชำระหนี้ ๒ ครั้ง รวม ๒๔ เดือน)

การควบคุมประสิทธิภาพและการบริหารจัดการ โดยมีการปรับปรุงแผนการใช้จ่ายเงิน โดยควบคุมการปล่อยสินเชื่อ (เงินกู้) รวมไปถึงการกำหนดกรอบการสนับสนุนโครงการโดยกำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของ ๕ ปีที่ผ่านมา เพื่อให้งบประมาณรายจ่ายสอดคล้องกับรายรับและกำหนดแนวทางการสนับสนุนโครงการโดยมีตัวชี้วัดจากประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานที่ผ่านมา ประกอบการพิจารณา รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพและมุ่งประโยชน์ต่อคนพิการเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงการให้บริการกองทุนฯ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว พก. ได้จัดทำ Application เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการจากกองทุนฯ เช่น ยื่นคำขอกู้ยืมเงิน ตรวจสอบสถานะการกู้ยืมเงิน ตรวจสอบสถานะหนี้ ชำระหนี้ เป็นต้น ซึ่งคาดว่าจะเปิดใช้ Application ประมาณปลายปีงบประมาณ ๒๕๖๕ อย่างไรก็ตามในกรณีของคนพิการที่ไม่มี Smart phone ก็สามารถยื่นเรื่องได้ที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด

ประเด็นซักถามของประธานคณะกรรมการ สรปได้ ดังนี้

๑) ตามข้อมูลสถานการณ์ดังกล่าว กองทุนฯ มีสภาพคล่องสูงมากแต่ในระยะต่อไป ประเมินได้ว่า กองทุนจะได้รับรายได้น้อยลง กรณีดังกล่าวมีความเป็นไปได้หรือไม่ที่กระทรวงการคลัง จะคืนเงินให้กองทุนเนื่องจากอ้างว่ากองทุนมีสภาพคล่องเกินจึงนำเงินกองทุนไปใช้ ดังนั้น เมื่อกองทุนมีแนวโน้มจะขาดสภาพคล่องอย่างแน่นอนหากรายได้จากสถานประกอบการลดลงเรื่อย ๆ โดยเรื่องนี้ ได้เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองด้วยแล้ว ต่อข้อซักถามดังกล่าว นายวรายุทธ บุญรักษา นิติกร กองทุนและส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ ได้ตอบชี้แจงว่า เงินจำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ที่กระทรวงการคลังนำไป ขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งสิ้นสุดกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงเรียบร้อยแล้ว กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ได้ส่งข้อมูลไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดด้วย จึงเป็นกรณีที่ศาลปกครองจะพิจารณาคดีดังกล่าวต่อไป

๒) เมื่อสถานการณ์ปัจจุบันมีสภาพคล่องสูง เหตุใดจึงมีการเพิ่มหลักเกณฑ์ การใช้จ่ายเงินกองทุนที่เข้มงวดกับองค์กรภาคประชาสังคมอย่างมาก ในขณะที่องค์กรภาครัฐ อาทิ องค์กร ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลับไม่มีการควบคุมอย่างเข้มงวดเช่นเดียวกัน ในเรื่องนี้ กองทุนมีหลักเกณฑ์และแนวคิดอย่างไร และสอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการอย่างไร ต่อประเด็นนี้ นางณัฐอร อินทร์ดีศรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ชี้แจงว่า การใช้จ่ายเงินของกองทุนฯ ไม่ได้แบ่งแยกหลักเกณฑ์สำหรับการเข้าถึงกองทุนฯ ขององค์กรที่เป็นหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรภาคประชาสังคม แต่จะใช้มาตรการ เดียวกัน จากการติดตามและประมวลผลที่ผ่านมาพบว่า การสนับสนุนโครงการจะเน้นถึงคุณภาพ ของโครงการมากขึ้นว่า การดำเนินโครงการดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุดต่อคนพิการเพียงใด อย่างไรก็ตาม ก่อนจะอนุมัติงบประมาณจะเปรียบเทียบกับผลการดำเนินโครงการปีที่ผ่านมา และมีการแบ่งการเบิกจ่ายโดยให้องค์กรรับเงินสนับสนุนเป็นงวด แต่มิได้ปิดกั้นการเข้าถึงกองทุนฯ ขององค์กรทุกภาคส่วนแต่อย่างใด

ประธานคณะกรรมการ ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า นอกจากปัญหาข้างต้นแล้วยังพบปัญหาอื่น เช่น ๑. กรณีเงินอุดหนุนการบริหารโดยมิได้กำหนดเป็นรายหัวแต่กลับกำหนดหลักเกณฑ์โดยพิจารณาจากปีก่อนแทนที่จะพิจารณาจากจำนวนคน ๒. การนำเสนอโครงการและการอนุมัติครั้งละไม่เกิน ๒ โครงการ จะส่งผลให้องค์กรขนาดใหญ่ที่มีการดำเนินงานครอบคลุมทั่วประเทศ ๓. การกำหนดว่าองค์กรใดยังไม่ส่งรายงานโครงการเดิมจะไม่ได้รับการพิจารณาโครงการใหม่ ซึ่งปัจจุบันทราบว่า โครงการบางโครงการมีระยะเวลาในการดำเนินการนาน ส่วนใหญ่พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะไม่ได้นำส่งรายงาน กรณีนี้ กองทุนฯ ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติโครงการเช่นเดียวกับองค์กรภาคประชาสังคมหรือไม่ ๔. ในขณะนี้วิธีการพิจารณากลับกรองโครงการใหม่ที่นำมาใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ คือ หากองค์กรใดที่เสนอโครงการจะให้ผู้เสนอโครงการออกจากห้องประชุม ซึ่งเห็นวก่อนจะให้ออกจากห้องประชุมควรเปิดโอกาสให้บุคคลนั้นได้ชี้แจงรายละเอียดของโครงการจนสิ้นข้อสงสัยเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้แก่คณะกรรมการ มิใช่ให้คณะกรรมการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวพิจารณาโครงการ เนื่องจากกรรมการส่วนใหญ่มักไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสุดท้ายกองทุนฯ มีข้อกังวลว่า เงินของกองทุนฯ จะไม่เพียงพอ แม้ว่าขณะนี้จะมีสภาพคล่องสูง เนื่องจากปัจจุบันมีเงินเข้ากองทุนฯ น้อย ดังนั้น การเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ โดยแกนนำคนพิการได้เสนอให้มีการหารายได้โดยการออกสลากกินแบ่งการกุศล ซึ่งมีผู้โต้แย้งว่า กองทุนฯ ยังมีสภาพคล่องดีจึงไม่มีความจำเป็นต้องหาเงิน กรณีนี้จะเห็นว่า การดำเนินงานของกองทุนฯ และฝ่ายปฏิบัติมีความย้อนแย้งกันเอง จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ต้องปฏิรูปกองทุนฯ

ต่อกรณีการออกสลากดังกล่าว นางสาววัลลภา มณีเชษฐา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ ชี้แจงว่า กองทุนฯ ได้ประสานไปยังสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การออกสลาก ในเบื้องต้นสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ได้สอบถามถึงเงินทุนหมุนเวียนซึ่งมีสภาพคล่องดีและพิจารณาย้อนหลังไปอีก ๓ ปี คาดการณ์ว่ากองทุนฯ ก็ยังมีสภาพคล่องสูงอยู่ เมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะสามารถขอออกสลากการกุศลดังกล่าวได้ และกรณีดังกล่าวเข้าหลักเกณฑ์อีกข้อหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) คือ เป็นกรณีที่ยังไม่เคยขอออกสลากการกุศลดังกล่าวมาก่อน ต่อประเด็นนี้ ประธานคณะกรรมการ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า กรณีดังกล่าวมีเพียงการประเมินสภาพคล่องย้อนหลังแต่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจเป็นปัญหาต่อการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงสถานประกอบการและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโควิด-19 โดยเฉพาะคนพิการที่ประกอบอาชีพค้าสลาก

ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง ได้เสนอว่า กองทุนฯ ควรใช้มาตรการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรคนพิการ เพื่อให้เกิดความสามัคคีและไว้วางใจซึ่งกันและกัน การร่วมมือกันเช่นนี้จะทำให้เงินของกองทุนฯ ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อคนพิการอย่างทั่วถึง ในประเด็นเดียวกันนี้ นางอาทิตยา นรารวัชรอนุกรรมการ กล่าวว่า มีประเด็นสำคัญเรื่อง การนำเงินของกองทุนฯ ไปดำเนินการและไม่สามารถสะท้อนผลที่ชัดเจนได้นั้น สิ่งที่ควรตระหนักในเรื่องนี้ คือ การรายงานผลการดำเนินงานที่ยังไม่มี

เครื่องมือที่ช่วยทำให้ระบบการรายงานมีคุณภาพอย่างชัดเจน ดังนั้น ควรมีการพัฒนาระบบการติดตาม การดำเนินการที่ง่าย สั้น และกระชับ หรือพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งมีความเป็นไปได้ เนื่องจาก กองทุนฯ มีความพยายามดำเนินการในเรื่องนี้อยู่แล้ว

จากนั้น นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล อนุกรรมการ ได้เสนอต่อที่ประชุม ใน ๓ ประเด็น ดังนี้ ๑) หลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการของกองทุนฯ ดังนั้น กองทุนฯ ควรชี้แจง ให้ชัดเจน ๒) การชี้แจงรายละเอียดโครงการต่อคณะกรรมการควรให้ดำเนินการก่อนที่จะเชิญ ออกจากห้อง และ ๓) ควรปฏิรูปกองทุนฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อคนพิการที่ยังเป็นกลุ่มตกหล่น มีการจัดทำบริการสาธารณะในชุมชนให้มากขึ้น ต่อประเด็นนี้ ประธานคณะอนุกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องนี้มีความเชื่อมโยงกับศูนย์บริการคนพิการอยู่แล้ว กรณีจึงควรดำเนินการร่วมกับศูนย์บริการ คนพิการดังกล่าว

นางสาวพรพรรณ คำเพิ่มพูล ผู้อำนวยการกองกองทุนและส่งเสริมความเสมอภาค คนพิการ ได้ชี้แจงว่า หลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการของกองทุนฯ มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อคนพิการ กรณีอนุมัติโครงการได้ครั้งละไม่เกิน ๒ โครงการนั้น หากมีความจำเป็นสามารถขออนุมัติ เพิ่มเติมได้ ส่วนรายงานผลการดำเนินการต่าง ๆ กองทุนฯ ได้ติดตามอย่างต่อเนื่อง และมีการทำงาน ร่วมกันในการติดตามการดำเนินโครงการ ต่อประเด็นนี้ ประธานอนุกรรมการ ได้กล่าวว่า องค์กร ที่สามารถต่อรองหรือขอเพิ่มได้มักเป็นองค์กรระดับชาติ จึงเห็นควรให้สนับสนุนการดำเนินการ ขององค์กรขนาดเล็ก เช่น สมาคม หรือชมรมในระดับจังหวัด เป็นต้น

ต่อประเด็นนี้ ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง ได้เสนอว่า หลังจากร่วมกันดำเนินการกับเครือข่ายคนพิการแล้วได้รวบรวมข้อเสนอแนะ ไว้หรือไม่ อย่างไร ต่อประเด็นนี้ นางสาวพรพรรณ คำเพิ่มพูล ผู้อำนวยการกองทุนและส่งเสริมความ เสมอภาคคนพิการ ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่ของกองทุนฯ จะรายงานผลการดำเนินการพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ ต่อคณะกรรมการพิจารณาทุกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจโดยข้อมูลทั้งหมด จะรวบรวมไว้เพื่อพิจารณาโครงการในครั้งต่อไป อย่างไรก็ตาม ประธานคณะอนุกรรมการ ได้ให้ข้อสังเกตว่า องค์กรคนพิการส่วนใหญ่ที่ดำเนินการร่วมกับกองทุนฯ มิได้มีปัญหาหรือข้อติดขัด กับเจ้าหน้าที่กองทุนฯ แต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกซึ่งไม่มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับ คนพิการหรือไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนกลางและระดับจังหวัด กรณีดังกล่าวจะส่งผลให้เจตนาของกองทุนฯ ไม่บรรลุผลได้ ในประเด็นนี้ นายสุชาติ โอวาทวรรณสกุล อนุกรรมการ ได้กล่าวว่า จากข้อมูลที่ได้จากกองทุนฯ เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินจากกองทุนฯ ของคนพิการ มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวด้วยและควรติดตามโครงการด้วยระบบที่เข้มแข็ง เนื่องจากจะให้การดำเนินงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

หลังจากนั้น ประธานคณะอนุกรรมการ ได้ซักถามว่า กองทุนฯ มีการวางแผน หรือมีแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคมในส่วนของคนพิการอย่างไร ต่อประเด็น นี้ นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล อนุกรรมการ ได้กล่าวว่า กองทุนฯ อาจจะพิจารณาจากตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศประกอบด้วย เรื่องค่าใช้จ่ายของศูนย์บริการคนพิการ ไม่ว่าจะ เป็นแบบเหมาจ่ายหรือแบบอื่น แนวทางการช่วยเหลือคนพิการในชุมชนคาดว่าจะอยู่ในแผน ปฏิรูปซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาหลักเกณฑ์ของกองทุนฯ

ต่อประเด็นการปฏิรูปกองทุนฯ นางณัฐอร อินทร์ศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้ให้ข้อมูลว่า การปฏิรูปกองทุนฯ ตามแผนการปฏิรูปมีตัวชี้วัด ๕ เรื่อง คือ

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของศูนย์บริการคนพิการโดยองค์กรด้านคนพิการผ่านมาตรฐาน

๒. ร้อยละ ๘๐ ของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ คือ องค์กรของคนพิการและองค์กรเพื่อคนพิการได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓. มีระบบประกันคุณภาพและติดตาม ประเมินผลกองทุนฯ

๔. คนพิการวัยแรงงานร้อยละ ๑๐ ได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนฯ และ

๕. จำนวนคนพิการวัยแรงงานได้รับการพัฒนาผ่านกองทุนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

จากนั้น ประธานคณะอนุกรรมการ ได้กล่าวว่า เนื่องจากปีนี้เป็นปีสุดท้ายของการดำเนินการตามแผนปฏิรูปสังคมในระยะที่ ๑ จึงมีข้อห่วงใยในประเด็นดังกล่าว ดังนั้น กองทุนฯ ควรเร่งดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้ง ๕ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องที่ ๒ คือ ร้อยละ ๘๐ ของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ องค์กรด้านคนพิการ คือ องค์กรของคนพิการและองค์กรเพื่อคนพิการได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการตามระเบียบที่มีอยู่เดิม โดยใช้เกณฑ์การเปรียบเทียบกับปีก่อนซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับจำนวนคน

จากนั้น นางสาวสิริณัฐ อ่อนใส ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสิทธิ ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการส่งเสริมการจ้างงานภาครัฐว่า ขณะนี้ได้มีหนังสือเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐรายงานการปฏิบัติงานตามกฎหมายแล้วตั้งแต่เดือนมกราคมและให้ยื่นรายงานภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ซึ่งอยู่ระหว่างการรับรายงานและจัดเก็บข้อมูลเข้าสู่ระบบ รวมถึงได้จัดประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานภาครัฐแล้ว กองทุนจะเพิ่มช่องทางหางานให้กับคนพิการผ่านเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) และขณะนี้อยู่ระหว่างทำหนังสือแจ้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อทราบว่าจะมีการประกาศโฆษณาตามมาตรา ๓๙ และคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ นี้

๓.๕ พิจารณาศึกษาติดตามการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๓.๕.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

สืบเนื่องจากได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งได้จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไปแล้วหลายแห่ง อาทิ คณะอนุกรรมการกฎหมายฯ ภายใต้บังคับของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (กพช.) อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งบางเวทีอาจไม่สามารถแสดงความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่ แม้ผลการประชุมของคณะอนุกรรมการในครั้งนี้จะไม่เป็นที่สุด เนื่องจากวุฒิสภามีหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติมีเพียงหน้าที่ในการช่วยผลักดันเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนข้อเสนอต่าง ๆ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับแต่ละหน่วยงานก็มีกลไกทางกฎหมายของหน่วยงานอยู่แล้ว ดังนั้น จึงได้กำหนดให้มีการพิจารณาติดตามการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อติดตามความคืบหน้าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ได้กำหนดประเด็นที่สำคัญในการพิจารณาศึกษา จำนวน ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นการปรับนิยาม “คนพิการ” ตามมาตรา ๔ (๒) ประเด็นความสามารถทางกฎหมายของคนพิการ (๓) ประเด็นการเข้าถึงโดยสะดวก (Accessibility) (๔) ประเด็นศูนย์บริการคนพิการทั่วไป (๕) ประเด็นการยกระดับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นนิติบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุน (๖) ประเด็นมาตรการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ และ (๗) ประเด็นอื่น ๆ

๓.๕.๒ ผลการพิจารณาศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. พิจารณาศึกษาติดตามการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ (๑) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ (๔) สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ซึ่งมีผลการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับ “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ”^{๑๐} ดังนี้

๑) การยกระดับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นนิติบุคคล

ประเด็นการยกระดับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นนิติบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งปัจจุบันกองทุนดังกล่าวมีฐานะใกล้เคียงกับส่วนราชการแต่ยังไม่ใช่ส่วนราชการ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาอื่น ได้แก่ ประเด็นการหารายได้ของกองทุน ประเด็นการกำหนดให้กองทุนอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติกองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อไปหรือไม่ หรือกำหนดให้คนพิการมีฐานะเป็นผู้ถือหุ้น ซึ่งจะทำให้คนพิการไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติกองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้น

ต่อประเด็นการจัดตั้งกองทุนนี้ นางสาวภคมน นาถเสวี นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ กองกฎหมายสวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชี้แจงว่า กรณีนี้อาจเป็นประเด็นปัญหาเนื่องจากในขณะนี้ต้องการยกระดับให้กองทุนเดิมที่อยู่สังกัดของกองทุนเป็นนิติบุคคล ซึ่งต้องพิจารณารายได้ของกองทุนว่า มีเพียงพอที่จะดำเนินการโดยอิสระด้วยตนเองได้หรือไม่ กล่าวคือ หากได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นส่วนใหญ่อาจจะแยกเป็นอิสระได้ยาก ส่วนรูปแบบการบัญญัติอาจต้องแยกเป็นกฎหมายว่าด้วยกองทุนอีกฉบับ พร้อมทั้งกำหนดวิธีดำเนินการที่ชัดเจนไว้เป็นการเฉพาะ ต่อข้อสังเกตนี้ ประธานคณะอนุกรรมการ ได้ให้ข้อมูลว่า โดยพหุมติแล้วรายได้ส่วนใหญ่ของกองทุนเป็นเงินที่นายจ้างจ่ายเข้ากองทุนแทนการจ้างงานคนพิการ หรือเงินค่าปรับตามจำนวนเงินที่ต้องจ้างงานคนพิการ อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะกำหนดให้รัฐจ่ายเงินเข้ากองทุน แต่มีการจ่ายเงินดังกล่าวต่อน้อยมาก โดยตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ รัฐไม่ได้จ่ายเงินเข้ากองทุนแต่อย่างใด จึงได้มีการเสนอให้มีการหารายได้ด้วยวิธีการอื่นเพื่อนำเงินรายได้เข้ากองทุน หรือนำเงินในกองทุน

^{๑๐} บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๔ (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) วันพุธที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๔

ไปลงทุนเพื่อให้เกิดดอกเบี้ย แต่เห็นว่า ควรให้คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการแล้วถือหุ้นและสามารถซื้อหุ้นเพิ่มได้ซึ่งอาจจะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่กองทุนได้อีกทางหนึ่ง

สุดท้าย นายรัตน์ กิจธรรม อนุกรรมการและเลขานุการ ได้ซักถามว่า กองทุนจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติกองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ เท่านั้นหรือไม่ ต่อประเด็นนี้ นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ชี้แจงว่า ก่อนจะเสนอร่างแก้ไขระเบียบกองทุนไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต้องเสนอต่อคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติกองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ก่อน ส่วนข้อเสนอมให้คนพิการที่จดทะเบียนตามกฎหมายนี้เป็นผู้ถือหุ้นโดยปริยายและมีสิทธิซื้อหุ้นเพิ่มเติมได้นั้นกรณีนี้เป็นเรื่องในทางกฎหมายเอกชนซึ่งไม่สามารถนำมาใช้กับหน่วยงานของรัฐ

๒) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ประเด็นการปรับปรุงข้อจำกัดในการดำเนินการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อาทิจำลอง เรื่องมาตรฐานศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ทั้งมาตรฐานองค์กรและมาตรฐานบริการ ซึ่งการประเมินองค์กรที่จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณควรคำนึงถึงมาตรฐานบริการเป็นหลัก และ เรื่องการอุดหนุนงบประมาณในการดำเนินงานที่ยังไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป โดยที่ประชุมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อเสนอนี้ ในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

(๑) เรื่องมาตรฐานการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการ

นายแพทย์ขวัญประชา เชียงไชยสกุลไทย ผู้แทนสำนักงานวิจัยและพัฒนา กำลังคนด้านสุขภาพ ได้กล่าวว่า ควรให้ความสำคัญเกี่ยวมาตรฐานบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ในอนาคตด้วย และหลังจากที่ถอดบทเรียนของมาตรฐานการบริการแล้วพบว่า บริการที่คนพิการได้รับ ในขณะนี้มักจะถูกกำหนดโดยบุคลากรทางการแพทย์เป็นหลักซึ่งจะขัดต่อการดำเนินการศึกษาระบบบริการศูนย์บริการคนพิการทั่วไปที่ดำเนินงานโดยองค์กรคนพิการของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเนื่องจากการศึกษาดังกล่าวพบว่า ผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือคนพิการได้ดีที่สุดคือ คนพิการด้วยกันเอง ดังนั้น ไม่ควรกำหนดมาตรฐานโดยคำนึงถึงบุคลากรทางการแพทย์เพียงอย่างเดียว เพราะจะทำให้หน่วยงานหรือบุคคลอื่นมีอุปสรรคในการดำเนินการเป็นอย่างมาก แต่ควรให้คนพิการ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมที่ร่วมจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการเข้ามามีส่วนในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการด้วย

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัตินี้ควรกำหนดกลไกเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว พร้อมทั้งจำแนกระหว่างมาตรฐานการบริการของศูนย์บริการคนพิการและมาตรฐานการบริการสาธารณะที่ให้บริการคนพิการให้มีความชัดเจน และเห็นควรให้แก้ไขมาตรา ๒๐/๓ วรรค ๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ โดยเปลี่ยนจากคำว่า “มาตรฐานการดำเนินงาน” เป็นคำว่า “มาตรฐานการบริการ” และควรกำหนดแนวทางในการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจเรื่องนี้ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย และเห็นควรให้เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของศูนย์บริการคนพิการเพื่อหน้าที่เป็น Case Managers ประเมิน Need Assessment เพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการในการเข้าถึงสิทธิของคนพิการทุกมิติให้มีความชัดเจน

ในประเด็นนี้ ประธานคณะอนุกรรมการ ได้ชี้แจงว่า การเรียกร่องสิทธิให้คนพิการมีองค์กรที่รับผิดชอบอยู่แล้ว ดังนั้น อำนาจในการต่อสู้เพื่อเรียกร่องสิทธิคนพิการอยู่ที่องค์กร โดยอาจจะมอบให้ศูนย์บริการคนพิการดำเนินการแทนก็ได้ เพราะหากศูนย์บริการคนพิการมีหน้าที่และอำนาจโดยปริยายอาจใช้อำนาจในทางที่ผิดจนส่งผลเสียต่อคนพิการได้ ต่อข้อเสนอของนายแพทย์ขวัญประชา เชียงไชยสกุลไทย นั้น นายสุพล บริสุทธิ์ กล่าวว่า สามารถดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยการออกประกาศและผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการระดับชาติ ซึ่งสามารถระบุหน้าที่และอำนาจของศูนย์บริการคนพิการตามที่ต้องการไว้ในประกาศดังกล่าวได้

ประธานคณะอนุกรรมการ ได้เสนอว่า บทบัญญัติในมาตรา ๖ (๑๐) เกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานได้กำหนดขอบเขตการให้บริการที่ครอบคลุมและเหมาะสมแล้วหรือไม่ โดยอาจจะนำถ้อยคำตามมาตรา ๒๐/๓ วรรค ๓ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ มาบัญญัติเพิ่มเติมไว้ด้วยหรือไม่

(๒) การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้บริการรายหัวให้ชัดเจน เนื่องจากเป็นปัญหาที่พบมานานแล้ว และ

(๓) การกำหนดลักษณะการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการ ซึ่งอาจให้บริการเฉพาะประเภทความพิการหรือให้บริการโดยไม่ระบุประเภทความพิการไว้ในพระราชบัญญัติให้ชัดเจนหรือไม่

นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ชี้แจงว่า จากข้อเสนอข้างต้นสามารถบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติได้ในทุกกรณีตามความต้องการโดยให้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการให้บริการ ตามมิติประเภทบริการ มิติพื้นที่ หรือเป้าหมายก็ได้ ส่วนการเบิกค่าใช้จ่ายเป็นบริการรายหัวก็สามารถกำหนดไว้ได้เช่นกัน ต่อมาประธานคณะอนุกรรมการ ได้ซักถามเพิ่มเติมว่า ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดสามารถให้บริการข้ามพื้นที่ได้หรือไม่ เนื่องจากแนวคิดเดิมจำกัดไว้เฉพาะการให้บริการในพื้นที่จังหวัดของตนเองเท่านั้น

จากนั้น นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ได้กล่าวว่า เรื่องศูนย์บริการคนพิการได้มีการประชุมเพื่อหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาระยะหนึ่งแล้ว โดยพบว่าในพระราชบัญญัติมิได้กำหนดประเด็นการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการไว้แต่อย่างใด แต่จะพบปัญหาในการบังคับใช้หรือการตีความเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายลำดับรอง เช่น การตีความว่าการให้บริการศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดจะให้บริการได้เฉพาะคนพิการที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตนเองเนื่องจากกำหนดให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับรองศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณให้แก่ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป การตีความเกี่ยวกับมาตรฐานการบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปซึ่งอาจจำแนกเป็นมาตรฐานบริการและมาตรฐานองค์กรหรือไม่ อย่างไร ตามกรณีตัวอย่างนี้อาจต้องกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ชัดเจนโดยพิจารณามิติด้านสังคมประกอบกับมิติด้านการแพทย์ประกอบด้วย

ต่อข้อเสนอแนะดังกล่าว นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ชี้แจงว่า เรื่องดังกล่าวสามารถแก้ไขปรับปรุงได้โดย ประเด็นที่ ๑. การกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณให้แก่ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัดสามารถแก้ไขระเบียบว่าด้วยการอนุมัติจ่ายเงินในข้อ ๑๗. โดยกำหนดว่า “กรณีกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ในจังหวัด ...” ได้

ประเด็นที่ ๒. การกำหนดขอบเขตการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการสามารถกำหนดให้ชัดเจนว่า จะให้หลักเกณฑ์พื้นที่ ประเภท หรือกลุ่มเป้าหมาย และประเด็นที่ ๓. กรณีการกำหนดหลักเกณฑ์ และการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้บริการรายหัว กรณีดังกล่าวนี้สามารถแก้ไขในระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องแก้ไขในพระราชบัญญัติแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องมีหลักการที่ชัดเจนเท่านั้น ต่อประเด็นเดียวกันนี้ นางณัฐอร อินทร์ศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ดำเนินการแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องบางส่วนแล้ว ได้แก่ หลักเกณฑ์การใช้ จ่ายของศูนย์บริการคนพิการ เป็นต้น

ต่อมา นายไพสิฐ พาณิชยกุล ผู้แทนมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กล่าวว่า การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนี้มีความเกี่ยวข้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ โดยพบปัญหาเกี่ยวกับการเสนอแผนต่าง ๆ ของศูนย์บริการคนพิการที่จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของ พระราชบัญญัติกองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และปัจจุบันให้ความสำคัญกับแผนน้อยลงซึ่งเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับคนพิการเป็นหลัก จึงมีข้อสังเกตว่า การปรับแก้พระราชบัญญัติฉบับนี้จะต้อง ปรับแก้พระราชบัญญัติกองทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวต่อไป

ต่อกรณีนี้ ประธานคณะอนุกรรมการ กล่าวว่า เห็นควรนำกองทุนคนพิการ ออกจากบังคับของกองทุนหมุนเวียนเนื่องจากมีเงินจำนวนหนึ่งที่นายจ้างจ่ายให้แก่กองทุนเพื่อชดเชย การจ้างงานคนพิการ ดังนั้น ควรตีความว่าเป็นเงินของคนพิการเพราะเป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้กองทุน แทนการจ้างงานคนพิการจึงไม่ควรเข้าหลักเกณฑ์ของกองทุนหมุนเวียน อย่างไรก็ตาม หากแก้ไข ให้คนพิการเป็นผู้ถือหุ้นโดยปริยายขั้นต่ำอาจจะทำให้กองทุนคนพิการอยู่นอกการบังคับของ กฎหมายทุนหมุนเวียนได้

นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม อนุกรรมการ ได้กล่าวซักถามว่า เนื่องจาก ปัจจุบันอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด ๒๐๑๙ การที่คนพิการจะเข้ารับบริการ จะมาเข้ารับบริการ ณ ศูนย์บริการคนพิการเป็นไปได้ยาก ดังนั้น มีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้บริการ ผ่านระบบออนไลน์และมีการขยายการให้บริการในพื้นที่ต่าง ๆ หรือการให้บริการข้ามจังหวัด ได้หรือไม่ เพียงใด ต่อกรณีนี้นางณัฐอร อินทร์ศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ชี้แจงว่า บางกิจกรรมสามารถดำเนินการ ผ่านระบบออนไลน์ได้ขึ้นอยู่กับประเภทบริการที่ทางศูนย์บริการคนพิการจัดบริการ อย่างไรก็ตาม ศูนย์บริการที่อยู่ในส่วนภูมิภาคต้องดำเนินการขออนุมัติงบประมาณจากกองทุนคนพิการซึ่งกำหนด ให้บริการเฉพาะคนพิการในจังหวัดเท่านั้น ดังนั้น การให้บริการข้ามจังหวัดจะดำเนินการได้หรือไม่ นั้น ต้องระบุไว้ในโครงการที่ขออนุมัติจากกองทุนคนพิการผ่านคณะกรรมการของแต่ละจังหวัดด้วย

จากนั้น นางอาทิตยา นรารวัชร อนุกรรมการ ได้กล่าวว่า ระเบียบว่าด้วย รายการบริการในปัจจุบันมีทั้งหมด ๒๖ รายการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริการทางการแพทย์แต่เนื่องจาก ในขณะนี้พบว่า มีบริการรูปแบบใหม่ที่ศูนย์บริการคนพิการดำเนินการอยู่จำนวนมาก เช่น การบริการ ด้านสังคม เป็นต้น ซึ่งยังไม่สามารถกำหนดไว้ในรายการบริการได้ ฉะนั้น ควรต้องพิจารณาเพิ่มรายการ บริการทางสังคมในประเภทบริการมากขึ้นและในส่วนบริการของศูนย์บริการคนพิการควรให้

ความสำคัญเกี่ยวกับการให้บริการทางสังคมเพื่อตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการให้ชัดเจนขึ้น

สุดท้าย ประธานคณะอนุกรรมการ ได้กล่าวว่า ควรปรับปรุงแก้ไขประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม คือ ประเด็นการให้บริการข้ามพื้นที่ การให้บริการข้ามความพิการ และการให้บริการข้ามสาขาวิชาให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

๓) มาตรการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ

ประเด็นมาตรการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ ควรกำหนดหลักประกันการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานรัฐ จากกรณีปัญหาที่ภาครัฐไม่สามารถจ้างคนพิการได้ตามที่กฎหมายกำหนด ควรกำหนดให้มีการจ่ายเงินอุดหนุนเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามจำนวนเงินที่ภาครัฐยังไม่จ้างงานคนพิการตามกฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐเร่งกำหนดมาตรการและดำเนินการจ้างงานคนพิการตามกฎหมายด้วย โดยประธานคณะอนุกรรมการ ได้เสนอประเด็นในการพิจารณาไว้ ๒ ประเด็น คือ ๑) ประเด็นการพิจารณากฎหมายคุ้มครองแรงงานประกอบด้วยเพื่อให้คนพิการได้รับการคุ้มครองเกี่ยวกับการจ้างงานในตามมาตรา ๓๓ และ ๒) ประเด็นการพิจารณาตามมาตรา ๓๕ เชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้น

๒. พิจารณาศึกษาติดตามความคืบหน้าการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง โดยเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ซึ่งมีผลการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับ “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ”^{๓๓} ดังนี้

๑) การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๐

นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กล่าวให้ข้อมูลเกี่ยวกับเจตนารมณ์และภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายได้ยกร่างไว้จนถึงมาตรา ๑๘ โดยมีการแก้ไขเล็กน้อยซึ่งผ่านการพิจารณาของที่ประชุมแล้ว และตอนที่ ๒ ได้แก่

เรื่องที่ ๑ การขจัดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของคนพิการโดยมีการแก้ไขมาตรา ๑๕ ตัดกระบวนงานว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ จำนวน ๑๒ มาตรา ซึ่งได้ปรับปรุงตามมติของที่ประชุมและจะเสนอคณะกรรมการกฎหมายอีกครั้งหนึ่ง

^{๓๓} บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) วันจันทร์ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่องที่ ๒ การกำหนดให้กองทุนมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยแก้ไข จำนวน ๑๐ มาตรา
 เรื่องที่ ๓ แก้ไขมาตรา ๓๗ โดยเพิ่มเติมอีก ๔ มาตรา การกำหนดให้รัฐมนตรี
 ออกกฎกระทรวงในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งอยู่
 ระหว่างการพิจารณาอยู่ และจะเพิ่มเติมเรื่องศูนย์บริการคนพิการและการคุ้มครองสิทธิคนพิการโดยจะ
 นำมาเสนอคณะอนุกรรมการในการประชุมครั้งต่อไป

**๒) กฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการ
 ทั่วไปเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่จำกัดเขตพื้นที่ให้บริการ**

ลำดับแรก นางพัชรมณช์ ปิติปัญญากุล ผู้อำนวยการกองส่งเสริมสิทธิ
 และสวัสดิการคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้กล่าวให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า
 ได้มีการยื่นหนังสือเรื่องนี้ต่อ พก. เพื่อให้พิจารณาการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางจิตสังคม
 โดยสะดวกและไม่จำกัดเขตบริการ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๑๒ แห่งระเบียบ
 คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน
 เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหาร
 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดว่า “การยื่นคำ
 ขอรับการสนับสนุนแผนงานหรือโครงการและการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ กรณีกลุ่มเป้าหมายตาม
 แผนงานหรือโครงการที่ผู้ยื่นคำขอมิมีถิ่นที่อยู่มากกว่าหนึ่งจังหวัด หรือมิได้มีถิ่นที่อยู่ในจังหวัดที่
 ยื่นคำขอ ให้หน่วยงานที่รับคำขอนำเสนอต่อสำนักงานพิจารณาก่อนเสนอคณะกรรมการหรือ
 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพิจารณาอนุมัติต่อไป” ต่อประเด็นนี้ ประธานคณะอนุกรรมการ
 ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การพิจารณาให้บริการบนโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ในทางปฏิบัติ
 ไม่สามารถบังคับใช้ได้ทุกจังหวัดให้บริการได้ ดังนั้น ควรดำเนินการให้พื้นที่จังหวัดไม่เป็นอุปสรรค
 ต่อการขอรับบริการของคนพิการ

จากนั้น นางลำไย ทำน้ำตื้น ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมศูนย์บริการคนพิการ
 ได้กล่าวให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า การพิจารณาอนุมัติแผนงานหรือโครงการนั้น ให้คณะอนุกรรมการ
 บริหารกองทุน หรือคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดแล้ว
 แต่กรณี พิจารณาอนุมัติแผนงานหรือโครงการ เมื่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
 คนพิการประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติแล้ว ให้รายงานผลการประชุมต่อคณะอนุกรรมการ
 บริหารกองทุนภายในสามสิบวันนับแต่การประชุมเสร็จสิ้น

ต่อประเด็นนี้ นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
 ได้ตั้งข้อสังเกตว่า กองส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการคนพิการควรกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการขออนุมัติ
 แผนงานหรือโครงการในระดับจังหวัดก่อนเสนอให้คณะทำงานพิจารณาก่อนกรองโครงการที่เสนอขอรับ
 การสนับสนุนจากกองทุนฯ พิจารณาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากนั้น นายอนุศิษฐ์ แซ่สง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมองค์กรและเครือข่าย
 ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ตามข้อ ๑๒ วรรคสี่ ของระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
 ชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
 คนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

คนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น ต้องพิจารณาว่ามีผู้ขอรับบริการมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดใด และการขอรับบริการสนับสนุนต่าง ๆ ของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปต้องดำเนินการตามระเบียบนี้ ซึ่งอาจจะดำเนินการผ่านช่องทางอื่น คือ เสนอให้อนุกรรมการบริหารกองทุนฯ พิจารณาแทน เนื่องจาก หากให้ส่วนกลางอนุมัติจะทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความล่าช้า

ในประเด็นนี้ ประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า เพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างทั่วถึงสามารถแยกระหว่างที่ตั้งของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปซึ่งเป็นที่มาของการขออนุมัติงบประมาณผ่านกลไกในพื้นที่นั้นกับภูมิลำเนาของคนพิการผู้ขอรับบริการได้หรือไม่

นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษากฎหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอว่า ประเด็นที่ ๑) ระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งศูนย์บริการฯ จะเน้นเฉพาะประเด็นที่ทำการศูนย์บริการคนพิการไม่ได้เน้นภูมิลำเนาของผู้รับบริการ ดังนั้นจึงไม่ต้องแก้ไขประเด็นดังกล่าว ประเด็นที่ ๒) การให้ความช่วยเหลือคนพิการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปซึ่งไม่ใช่โครงการแต่เป็นแผนงาน ปัญหาที่พบคือ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ในปี ๒๕๕๒ และปี ๒๕๕๗ มุ่งให้บริการเป็นรายครั้งไม่ใช่การให้บริการแบบต่อเนื่อง แตกต่างจากการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปปี ๒๕๕๖ ที่เป็นแบบต่อเนื่อง บนหลักการที่ว่า คนพิการอยู่ที่ใดก็ให้บริการได้ ณ ที่แห่งนั้น ดังนั้น ควรแก้ไขข้อ ๑๒ วรรคท้ายของระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับปัจจุบัน โดยเพิ่มเติมคำว่า “ภูมิลำเนาในประเทศไทย” ซึ่งไม่ว่าคนพิการจะอยู่ที่ใดก็สามารถขอรับบริการได้ ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวไปบางส่วน

นอกจากนี้ นางอาทิตยา นรารวัชร อนุกรรมการฯ ได้กล่าวว่า ควรกำหนดบทนิยามของคำว่า แผนงาน/โครงการ และทำความเข้าใจความหมายของคำดังกล่าวให้ชัดเจน ถูกต้องตรงกัน และควรแยกบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปออกจากแผนงาน/โครงการอื่น จะทำให้แก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างได้มากขึ้น รวมถึงควรพัฒนาระบบสารสนเทศฯ เพื่อกำกับการให้บริการที่ตอบสนองคนพิการได้อย่างทั่วถึง สุดท้าย นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม อนุกรรมการฯ ได้กล่าวแสดงข้อห่วงใยว่า ควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้เจ้าหน้าที่ในระดับท้องถิ่นดำเนินการให้เป็นไปทิศทางเดียวกันด้วย

๓. พิจารณาศึกษาติดตามความคืบหน้าการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเชิญนายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษากฎหมาย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เข้าร่วมประชุม ซึ่งมีผลการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับ “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ”^{๑๒} ดังนี้

^{๑๒} บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๕ (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์) วันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๑) ผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้รายงานความคืบหน้าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... โดยคณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ซึ่งได้จัดการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปแล้ว จำนวน ๒ ครั้ง รวมทั้งหมด ๒๕ มาตรา คงเหลือ ๑๒ มาตรา โดยคาดว่าคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ครบทุกมาตราแล้วเสร็จในการประชุมครั้งต่อไป ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการอยู่ระหว่างการประสานนัดประชุมครั้งต่อไป

๒) นายสุพล บริสุทธิ์ ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้นำเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้ปรับปรุงตามข้อเสนอของคณะกรรมการกิจการคนพิการ เพื่อเพิ่มสิทธิประโยชน์ของคนพิการให้ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น และให้กฎหมายมีความก้าวหน้าขึ้น โดยมีประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การกำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นนิติบุคคล โดยเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓ เพื่อกำหนดให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและให้อยู่ภายใต้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามกฎหมายวิธีการงบประมาณ รวมทั้งกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานของกองทุนถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยในประเด็นนี้ได้ผ่านการพิจารณาของที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายครั้งที่ผ่านมาด้วยแล้ว

(๒) การเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับศูนย์บริการคนพิการ โดยขอแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๐/๓ เพื่อกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปที่ตั้งขึ้นโดยบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล สามารถเรียกเก็บเงินจากคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้ รวมทั้งกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปได้รับเงินสนับสนุนตามรายหัวด้วย รวมทั้งการห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ หรือดำเนินกิจการในลักษณะเดียวกับศูนย์บริการคนพิการจนกว่าจะได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ หากมีการฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งปิดกิจการได้

สำหรับระยะเวลาในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว คาดว่า คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้วเสร็จประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ จากนั้น ฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายต้องดำเนินการจัดรับฟังความเห็นและจัดทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ ๒ เดือน ก่อนเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อรับฟังความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคาดว่าจะสามารถเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีได้ประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบันการเสนอร่างพระราชบัญญัติในปัจจุบันต้องใช้เวลาและมีกระบวนการต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งต้องมีการจัดทำร่างอนุบัญญัติที่ต้องออกตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย ต่อประเด็นดังกล่าว นายมณฑิร บุญตัน ประธานคณะอนุกรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า เนื่องด้วยสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลชุดใหม่ จึงควรผลักดันเพื่อให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในชุดปัจจุบัน เพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการและส่งให้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ดังนั้น จึงควรตั้งเป้าหมายให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อเข้าสู่กระบวนการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓.๕.๓ ประเด็นข้อสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการได้อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และข้อเสนอต่อการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” สรุปได้ ดังนี้

๑. ข้อเสนอต่อการเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับศูนย์บริการคนพิการ

๑) ที่ประชุมเห็นด้วยกับการกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการเรียกเก็บค่าบริการจากคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้ แม้ศูนย์บริการคนพิการจะได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุน แต่ในข้อเท็จจริงก็ไม่เพียงพอต่อการจัดบริการ ซึ่งระบบการดำเนินการจะมีลักษณะเดียวกับระบบของโรงพยาบาลเอกชน โดยศูนย์บริการคนพิการจะให้บริการพื้นฐานจากเงินอุดหนุน ทั้งนี้ เมื่อศูนย์บริการคนพิการที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษก็สามารถเก็บค่าบริการได้เพื่อนำไปปรับปรุงบริการพื้นฐานให้ดีขึ้น แต่จะให้บริการต่ำกว่ามาตรฐานไม่ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันในเชิงคุณภาพ

๒) เห็นควรตัดประเด็นการกำหนด “ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการหรือดำเนินกิจการคล้ายกับศูนย์บริการคนพิการจนกว่าจะได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ หากมีการฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งปิดกิจการได้” ที่ต้องการคุ้มครองสวัสดิการคนพิการจากศูนย์บริการที่ล่องละเมิด ทารุณกรรมคนพิการ เนื่องจาก ไม่ควรกำหนดข้อห้ามไว้ในเรื่องศูนย์บริการ แต่ควรไปกำหนดไว้ในหมวดสิทธิคนพิการ มาตรา ๒๐ เพื่อคุ้มครองสิทธิของคนพิการจากการถูกล่วงละเมิด ทารุณกรรม การกดขี่ข่มเหง และการถูกเอารัดเอาเปรียบ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำจากบุคคล นิติบุคคล หรือศูนย์บริการคนพิการหากกระทำการดังกล่าวต้องถูกดำเนินการคดี โดยให้อำนาจกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในการดำเนินคดี

๓) ประเด็นเรื่องมาตรฐานการให้บริการหน่วยงานของรัฐต้องสนับสนุนงานด้านวิชาการและพนักงานเจ้าหน้าที่ และควรกำหนดใช้มาตรฐานบริการที่รับรองโดยสมาคมหรือกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ในส่วนของบุคลากรหรือวิชาชีพต้องมีการพิจารณาด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่กำหนดให้เกิดการจำกัดไว้เพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

๒. ข้อเสนอขอให้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ

๑) ที่ประชุมเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ เพื่อยกระดับกฎหมายฉบับนี้ให้เป็นกฎหมายฐานสิทธิเพิ่มมากขึ้น โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยการเพิ่มเติมความว่า “การกำหนดให้การจ้างงานตามมาตรานี้ ให้ใช้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน” ต่อท้ายของมาตรา ๓๓ เพื่อเป็นบทส่งไปยังกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

๒) มาตรา ๓๕ ซึ่งเป็นประโยชน์และเป็นทางเลือกให้กับหน่วยงานที่ไม่สามารถจ้างงานคนพิการได้มาตรา ๓๓ ให้ดำเนินการในการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการได้ตามเมนูที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ควรกำหนดสิทธิประโยชน์ของมาตรา ๓๕ ให้ต่ำกว่ามาตรา ๓๓ อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อมิให้หน่วยงานต่างๆ ไปใช้มาตรา ๓๕ รวมทั้งควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยนำเมนูทางเลือกการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๕ ไปกำหนดไว้ในระดับประกาศหรือระเบียบเพื่อให้มีการรับรองและปรับปรุงเมนูต่างๆ ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งควรกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายด้วย

๓) ประเด็นการเพิ่มเติมสิทธิของผู้ดูแลหรือผู้ปกครองคนพิการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ ถือเป็นประเด็นสิทธิของครอบครัว จึงไม่ควรนำมารวมกับสิทธิของคนพิการ เนื่องจากมิใช่ผู้ทรงสิทธิ และเพื่อไม่ให้ถูกอ้างสิทธิแทนคนพิการโดยปริยาย อาจจะเป็นหมวดขึ้นใหม่หรือออกเป็นประกาศระเบียบเฉพาะของเรื่องดังกล่าว

๔) ควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ กรณีผู้ประกอบการไม่จ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๕ ให้นำส่งเงินเข้ากองทุน ซึ่งมีสภาพบังคับเฉพาะภาคเอกชนกรณีไม่จ้างงานคนพิการเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานรัฐที่ประชุมจึงควรเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีผลบังคับกับหน่วยงานรัฐจ้างงานคนพิการให้มากขึ้น โดยกำหนด “ให้กระทรวงการคลังจัดสรรงบประมาณเท่ากับจำนวนเงินที่หน่วยงานของรัฐต้องจ้างงานคนพิการในปีนั้น อุดหนุนเข้ากองทุนในปีงบประมาณถัดไป”

บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ บทสรุป

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประเด็น “การปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง ผลการพิจารณาศึกษาพบประเด็นปัญหาที่สำคัญ จำนวน ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) ปัญหาด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อาทิ การเบิกจ่ายเงิน การสนับสนุนโครงการ การสนับสนุนศูนย์บริการคนพิการทั่วไป หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ การหารายได้ของกองทุน องค์กรประกอบ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด การมีส่วนร่วมของคนพิการ และบุคลากรของกองทุนที่ยังไม่เพียงพอต่อการกิจ รวมทั้งบุคลากรยังขาดทักษะและความชำนาญในการทำงาน และ (๒) ปัญหาด้านการจ่ายเงินอุดหนุนที่ยังไม่สอดคล้องกับการให้บริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการทำสิทธิคนพิการให้เป็นจริง ที่ปัจจุบันยังเป็นลักษณะการอุดหนุนเช่นเดียวกับการสนับสนุนโครงการ ส่งผลให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปยังไม่มีระบบเงินอุดหนุนเพื่อจัดบริการให้กับคนพิการได้ครอบคลุมตลอดทั้งปี จึงควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินอุดหนุนให้กับศูนย์บริการคนพิการทั่วไปตามอัตราเหมาจ่ายรายหัวตามประเภทการให้บริการ เพื่อให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปสามารถจัดบริการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ประเด็นปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สะท้อนจากผลการดำเนินงานที่ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่กองทุนยังมีข้อจำกัดในการใช้เงินของกองทุน อาทิ สัดส่วนการสนับสนุนแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่ส่วนใหญ่ยังสนับสนุนให้กับภาครัฐมากกว่าภาคประชาสังคม รวมทั้งหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการในการพิจารณาอนุมัติเงินของกองทุนภายใต้ระบบและระเบียบราชการที่ยังมีความยุ่งยาก ลำบาก ทำให้มีเงินสะสมคงค้างอยู่ในกองทุนเกินกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด จนส่งผลให้กระทรวงการคลังมีคำสั่งของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๒/ล.๒๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็นส่งคลัง จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ จนกระทั่งมีการต่อสู้ฟ้องร้องขององค์กรของคนพิการเพื่อปกป้องคุ้มครองเงินของคนพิการในกองทุน โดยศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาพิพากษาให้กระทรวงการคลังคืนเงินที่ยึดไปจากกองทุนคนพิการกลับคืนมาได้ ๑,๐๐๐ ล้านบาท ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๕/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ที่ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว^{๓๓} รวมทั้งปัจจุบันก็ยังมีแนวโน้มที่กองทุนจะมีเงินสะสมคงค้าง อยู่ในกองทุนเกินกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดถึง ๓,๐๐๐ ล้านบาท ที่กระทรวงการคลังกำลังจะมีคำสั่งให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการนำเงินสภาพคล่องส่วนที่เกินความจำเป็น ส่งคลังอีกครั้งด้วย

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่าย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทว่าปัจจุบันเงินรายได้ส่วนใหญ่ของกองทุน มาจากเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการสมัครใจเลือกส่งเข้ากองทุนเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือน ในอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้กับคนพิการแทนการจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในขณะที่รัฐบาลไม่ได้อุดหนุนเงินเข้ากองทุน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ด้วยการยกระดับกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นนิติบุคคล อันจะนำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างและกลไก ในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำเงินกองทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประเด็นการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม และได้จัดทำข้อเสนอต่อการปฏิรูป กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๖ ข้อ ดังนี้

๑. ควรปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารจัดการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความเป็นมืออาชีพ ทันสมัย เป็นสากล สามารถบริหารงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดและกำลังลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ถูกนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างแท้จริง และเพื่อให้ มีความคล่องตัวยืดหยุ่นมากขึ้น เมื่อกองทุนเป็นนิติบุคคลก็จะสามารถทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ได้สะดวกขึ้น เช่น การร่วมมือกับสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อ (กรรผู้ยืมเงิน) ที่มีระบบการให้บริการ

^{๓๓} คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำที่ อร.๒๒๕/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อร.๑๑๕/๒๕๖๕ สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/admincourt/posts/๒๖๖๓๖๘๗๒๐๓๘๙๐๖๖๙> เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เป็นมืออาชีพ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม^{๙๔} จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

(๑) ปรับฐานะกองทุนเป็นนิติบุคคล ให้มีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ ได้แก่ ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ไปจนถึงปรับปรุงแบบการบริหารงานกองทุนให้ไม่อยู่ภายใต้ระเบียบราชการจนเกินไป^{๙๕}

(๒) ให้มีผู้จัดการกองทุนมืออาชีพทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นบุคลากรในหน่วยงานราชการ

(๓) ปรับโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้ผู้แทนองค์กรของคนพิการ ผู้แทนองค์กรภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รวมถึงกำหนดวิธีการที่จะสร้างหลักประกันในการได้มาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจด้านคนพิการและได้รับการยอมรับจากองค์กรของคนพิการด้วย

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ออกตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ไม่ใช่บังคับกับกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่นเดียวกับกองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนเงินทดแทน กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม และกองทุนอื่นที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนประกาศกำหนด เพื่อให้เงินกองทุนถูกนำไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเท่านั้น โดยไม่ถูกนำไปใช้ร่วมกับงบประมาณแผ่นดิน และนำไปใช้ในการอื่นที่ไม่เกี่ยวกับคนพิการ

(๕) ให้กองทุนมีอำนาจนำเงินกองทุนไปค้ำประกันกับสถาบันการเงินหรือองค์กรอื่น โดยให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถค้ำประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน การผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน การลดหย่อนหนี้ ไปจนถึงการระงับการชำระเงินคืนกองทุน เพื่อประโยชน์ในการให้บริการของกองทุนเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประกอบอาชีพแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงยิ่งขึ้น

^{๙๔} สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย, เอกสารการแถลงข่าวขอให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สนับสนุนร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ฉบับสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖. https://www.facebook.com/disabilitiesth/posts/pfbid0๓๑FdvGabz๙NbuVPMHopkGcBL๙Pw๓MoH๙๖JLfrtAEf_wq๒dexZnpVWtrGqMDYziSrZWl.

^{๙๕} วิชสิณี วิบุลผลประเสริฐ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), โครงการศึกษาการลงทุนด้านสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของภาคีสุขภาพะ: การให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ผู้มีปัญหาด้านสุขภาพในเชิงกายภาพ สืบค้นจากเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ <https://tdri.or.th/๒๐๑๗/๐๑/๒๐๑๗-๐๑-๑๑-social-investment/>.

(๖) ให้กองทุนได้รับการจัดสรรเงินจาก “กองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (Universal Service Obligation : USO)” เพื่อนำไปสนับสนุนวัตถุประสงค์เฉพาะ (earmarked) ในการให้บริการด้านการเข้าถึงดิจิทัลสำหรับคนพิการ (Digital Accessibility) เท่านั้น เช่น บริการข้อมูลข่าวสารสำหรับคนตาบอดและผู้พิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (1414) ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (TTRS) ลักษณะเดียวกับกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ตามมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่กำหนดว่า “เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม” และตามมาตรา ๕๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่กำหนดว่า “สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์”

ทั้งนี้ ควรเร่งทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เรื่อง แนวทางการเปลี่ยนผ่านกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการไปสู่กองทุนที่เป็นนิติบุคคลรูปแบบใหม่ เพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมในการปรับรูปแบบการบริหารงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่เหมาะสม เป็นอิสระจากรัฐ และไม่อยู่ภายใต้ระบบและระเบียบราชการมากเกินไป เพื่อให้เงินของกองทุนถูกนำไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างแท้จริง โดยรูปแบบหนึ่งอาจคล้ายกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) หรือรูปแบบอื่นอย่างกองทุนด้านการพัฒนาสังคมในต่างประเทศ^{๑๖}

๒. ควรปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๖ ประเด็น ดังนี้

(๑) เร่งหารายได้เพิ่มเติมเข้ากองทุนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มีเงินเข้ากองทุนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากแนวโน้มรายรับที่ลดลงทั้งการชำระหนี้ที่มีแนวโน้มลดลงและการที่ภาคเอกชนจ้างงานคนพิการลดลง รวมทั้งเร่งใช้จ่ายให้มากขึ้นทั้งการให้บริการกู้ยืมเงินและสนับสนุนโครงการควบคู่ไปกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างเข้มข้น เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

(๒) ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาการให้กู้ยืมเงินและการสนับสนุนโครงการการฝึกอาชีพ ต้องมีความสัมพันธ์กัน เพื่อเสริมพลังให้คนพิการไปสู่เศรษฐกิจใหม่ (New Economy)

(๓) สนับสนุนโครงการหรือแผนงาน ควร ๑) ปรับปรุงกระบวนการพัฒนาโครงการให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินงานแบบบูรณาการเชิงรุกที่มุ่งเป้าหมายเฉพาะชัดเจน วัตถุประสงค์ ชัดเจน สร้างผลลัพธ์และผลกระทบที่เป็นรูปธรรมต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น โครงการสำคัญตามนโยบาย (Flagship Projects) โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนมาร่วมกัน

^{๑๖} อัญมณี บูรณกานนท์ และคณะ, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “การขับเคลื่อนกองทุนด้านการพัฒนาสังคมในประเทศไทย”, สถาบันวิจัยให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗.

พัฒนาโครงการอย่างสร้างสรรค์ และปรับปรุงระเบียบกองทุนฯ ที่เกี่ยวข้อง^{๓๓} ๒) ปรับปรุง “แนวทางการปฏิบัติเพื่อขอรับการสนับสนุนแผนงานหรือโครงการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” และ “คู่มือการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” ให้มีแนวทางการปฏิบัติที่มีความเป็นธรรม โปร่งใส มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกถ้วนหน้า โดยการอธิบายรายละเอียดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ พร้อมยกกรณีตัวอย่างรายการค่าใช้จ่ายและอัตราเงินแต่ละรายการ ที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติไม่ได้ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไร้ความกังวล เช่น การให้ผู้เสนอโครงการมีสิทธิชี้แจงต่อคณะทำงานพิจารณากลับกรองโครงการและคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนฯ การสนับสนุนบทบาทคนพิการไทยต่อการทำงานในระดับสากล เป็นต้น

(๔) ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานของกองทุนฯ ในระดับจังหวัด ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการปรับปรุง “แนวทางสำหรับคณะทำงานเพื่อการพิจารณาวาระการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด” ให้มีจำนวนผู้แทนองค์กรของคนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น

(๕) พัฒนาระบบดิจิทัลและระบบฐานข้อมูล เพื่อยกระดับคุณภาพการทำงาน ของกองทุนฯ และเพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการจากกองทุนฯ เช่น การยื่นคำขอกู้ยืมเงินหรือขอการสนับสนุนโครงการ การตรวจสอบสถานการณีกู้ยืมเงิน หรือขอการสนับสนุนโครงการ ตรวจสอบสถานะหนี้ และการชำระหนี้ เป็นต้น โดยคำนึงถึงระบบ การจัดการฐานความรู้ (Knowledge-based Management System) การจัดเก็บข้อมูลและรายงาน ต่างๆ ที่กองทุนให้เงินสนับสนุนเป็นไฟล์เอกสารทั้ง .doc หรือรูปแบบอื่นที่คนพิการเข้าถึงได้ และ .pdf สำหรับผู้ที่ต้องการงานที่เหมือนต้นฉบับ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการค้นข้อมูลและนำไปใช้งานต่อ

(๖) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของกองทุน เพื่อให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพเพียงพอสอดคล้อง กับภารกิจของกองทุน และมีการกำหนดแนวทางสำหรับเส้นทางความก้าวหน้าในหน้าที่ เพื่อรักษา บุคลากรของกองทุนให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ควรสนับสนุนและเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์บริการคนพิการทั่วไป โดยองค์กรด้านคนพิการ^{๓๔} โดย ๑) สนับสนุนทั้งงบประมาณการจัดตั้งศูนย์ งบประมาณการบริหาร จัดการศูนย์ และงบประมาณตามอัตราเหมาจ่ายรายหัวตามประเภทการให้บริการ เพื่อให้สามารถ จัดบริการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ๒) กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการของศูนย์บริการ คนพิการทั่วไป ได้แก่ มาตรฐานการดำเนินการ มาตรฐานการให้บริการ การติดตามและประเมินผล โดยการบันทึกข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนระบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และ ๓) กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการอนุมัติแผนงาน การให้บริการและการเบิกจ่ายงบประมาณ

^{๓๓} ไพศาล ลีมสถิตย์, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสนับสนุนการพัฒนาจ้างระเบียบกองทุนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามยุทธศาสตร์เชิงรุก, กันยายน ๒๕๕๙.

^{๓๔} มติสมัชชาคนพิการแห่งชาติและประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๖๔ ข้อ ๓ การขับเคลื่อนศูนย์บริการคนพิการ ทั่วไป วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๕. สืบค้นจากเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ <https://sites.google.com/view/dth๒๐๒๒/>.

การให้บริการประจำปีจากคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ โดยตรงไม่ต้องผ่านกลไกในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและลดการใช้ดุลพินิจ เพราะเป็นมาตรฐานการให้บริการเดียวกันอยู่แล้ว โดยปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย ๑) กำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการสามารถเรียกเก็บค่าบริการจากคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการได้ ๒) กำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการได้รับเงินสนับสนุนตามอัตราเหมาจ่าย รายบริการตามประเภทการให้บริการ หรือการสนับสนุนรายแผนงานโครงการจากกองทุน

(๒) ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดย ๑) เพิ่มเติมหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการสนับสนุนงบประมาณตามอัตราเหมาจ่ายรายบริการ ตามรายการการให้บริการและอัตราค่าใช้จ่าย ๒) กำหนดมาตรฐานการดำเนินการ มาตรฐานการ ให้บริการ และมาตรฐานอื่น ๓) ปรับปรุงค่าใช้จ่ายตามรายการการให้บริการใน “ประกาศ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง อัตราวงเงินและรายการ ค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป” ให้สมเหตุสมผล เป็นธรรม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละคนที่เข้ารับบริการจากศูนย์บริการ คนพิการทั่วไปจริง^{๑๔}

(๓) ปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในข้อ ๑๒ โดยกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปสามารถให้บริการ กลุ่มเป้าหมายคนพิการได้โดยไม่จำกัดเขตพื้นที่ให้บริการ และให้คนพิการไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็สามารถ ขอรับบริการจากศูนย์บริการคนพิการทั่วไปได้ทุกที่ โดยที่คนพิการไม่จำเป็นต้องมีภูมิลำเนาหรือจังหวัด อยู่ในพื้นที่เดียวกับศูนย์บริการคนพิการนั้น

๔. ควรเร่งออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ตามมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเร่งออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ตามมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งบัญญัติว่า “ให้องค์กร เอกชนมีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากกองทุนตามที่ประมวลรัษฎากร กำหนด” เพื่อให้องค์กรเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรด้านคนพิการ ที่เป็นหุ้นส่วน ช่วยสนับสนุนภาครัฐในการทำงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้รับยกเว้นภาษีสำหรับ เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากกองทุน

^{๑๔} มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, ผลการศึกษา เรื่อง ระบบการดำเนินงานศูนย์บริการ คนพิการทั่วไป ระยะที่ ๑, สืบค้น เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖๖ <https://drive.google.com/drive/folders/๑BowDoyMGLnCMMhtQtzZtZmECFl๑lPwccv>.

๕. ควรส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผ่านกลไกกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ^{๖๐} โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ควรร่วมกับกระทรวงมหาดไทย เร่งดำเนินการจัดทำระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ หรือร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดตั้งกองทุน การบริหารกองทุน การจัดการกองทุน การอนุมัติการจ่ายเงิน และการสมทบกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรงบประมาณของตนเองตั้งเป็นกองทุนดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ควรแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้สามารถจัดตั้งกองทุนในลักษณะเดียวกับ “กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ”^{๖๑} ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ ระดับจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ พร้อมเสนอให้กระทรวงมหาดไทยปรับปรุงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสมทบกองทุน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้รวมถึงกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการส่วนท้องถิ่นด้วย

๖. ควรสร้างแรงจูงใจให้นายจ้างและผู้ประกอบการสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้สะดวกและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายต่อหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องจ้างงานคนพิการ ตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม^{๖๒} อันจะส่งผลให้กองทุนฯ สามารถจัดเก็บและบริหารกองทุนได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

^{๖๐} คณะกรรมการสิทธิการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

^{๖๑} สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ https://www.nhso.go.th/page/fund_medical_rehabilitation.

^{๖๒} คณะกรรมการสิทธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา, รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

(๑) การปรับเพิ่มสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับผู้ประกอบการที่ดำเนินมาตรการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีจ้างงานคนพิการตามมาตรา ๓๓ จากเดิมหักค่าใช้จ่ายได้ ๒ เท่า ให้เพิ่มเป็น ๓ เท่า โดยสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ให้คงไว้เท่าเดิม

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อกำหนดให้รัฐบาลต้องจ่ายเงินอุดหนุนให้กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยหักจากงบประมาณของหน่วยงานรัฐที่ไม่จ้างงานคนพิการหรือหักจากงบกลางตามจำนวนเงินที่ต้องจ้างงานคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นต้นแบบในการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการให้กับภาคเอกชน

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการการสังคม เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.
- คณะกรรมการการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา, รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนโดยกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม , ผลการศึกษา เรื่อง ระบบการดำเนินงานศูนย์บริการคนพิการทั่วไป.
- สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย, มติสมัชชาคนพิการแห่งชาติและประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๕.
- ไพศาล ลีมสถิตย์, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการสนับสนุนการพัฒนาร่างระเบียบกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามยุทธศาสตร์เชิงรุก, กันยายน ๒๕๕๙.
- วิชสิณี วิบุลผลประเสริฐ, สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), โครงการศึกษาการลงทุนด้านสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของภาคีสุขภาวะ : การให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่ผู้มีปัญหาด้านสุขภาพในเชิงกายภาพ.
- อัญมณี บุรณกานนท์ และคณะ, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “การขับเคลื่อนกองทุนด้านการพัฒนาสังคมในประเทศไทย”, สถาบันวิจัยให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗.
- บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
- บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๓ วันพุธที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓

บันทึกการประชุมคณะกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๓๑/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๒๒
กันยายน ๒๕๖๔

บันทึกการประชุมคณะกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๓๘/๒๕๖๔ วันพุธที่ ๑๗
พฤศจิกายน ๒๕๖๔

บันทึกการประชุมคณะกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๕ วันพุธที่ ๒๐
เมษายน ๒๕๖๕

บันทึกการประชุมคณะกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๒๐
มิถุนายน ๒๕๖๕

บันทึกการประชุมคณะกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๔
กรกฎาคม ๒๕๖๕

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

ฉบับสภาคณคณพิการทุกภทแห่งประเทศไทย ปรับปรุงวันที่ ๓ ก.พ. ๒๕๖๖

ร่าง

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน
พิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนที่ทุกแห่ง

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การ
เคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม ออทิสติก สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่อง
อื่นใด โดยมีสภาพแวดล้อมและอุปสรรคต่างๆ ของสังคมเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้บุคคลนั้นมีข้อจำกัดใน
การปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด

“การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ” หมายความว่า การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือ
ความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิมไว้ โดย

อาศัยกระบวนการทางการแพทย์ การศาสนา การศึกษา สังคม อาชีพ หรือกระบวนการอื่นใด อย่างบูรณาการ เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมอย่างเต็มศักยภาพ

“การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การจัดสวัสดิการการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เพื่อให้คนพิการเป็นหุ้นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

“การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งความพิการ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม เพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นคนพิการหรือมีความพิการ รวมทั้งการปฏิเสธการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล

“การช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล” หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงที่จำเป็นและเหมาะสมเฉพาะในกรณีที่น่าจำเป็นเพื่อประกันว่าคนพิการได้อุปโภคและใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งปวงที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่น

“ภาษามือไทย” หมายถึง ภาษาประจำชาติของคนหูหนวกที่แสดงถึงความเป็นตัวตน/อัตลักษณ์เฉพาะด้านวัฒนธรรมของคนหูหนวก

“ภาษา” หมายความว่ารวมถึงภาษาพูด ภาษามือ และรูปแบบอื่นๆ ของภาษาที่ไม่ใช่เสียงพูด

“การสื่อสาร” หมายความว่ารวมถึง การสื่อสารด้วยภาษา การแสดงข้อความ อักษรเบรลล์ การสื่อสารด้วยการสัมผัส ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ สื่อผสมที่สามารถเข้าถึงได้ ตลอดจนสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร สื่อเสียง ภาษาที่เข้าใจง่าย ผู้อ่าน และช่องทาง วิธีการ และรูปแบบการสื่อสารทางเลือกและการสื่อสารเสริม รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงได้

“องค์กรคนพิการแต่ละประเภท” หมายความว่า องค์กรสมาชิกระดับชาติตามประเภทความพิการที่ได้แจ้งชื่อ และได้รับการรับรององค์กรไว้กับกรมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“กรม” หมายความว่า กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้แทนสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยและองค์การคนพิการแต่ละประเภทจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกขององค์การคนพิการนั้น และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยเป็นสตรีพิการไม่น้อยกว่าสองคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในกรมเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๖) (๗) และ (๘) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอ การรวบรวม พยานหลักฐาน การไกล่เกลี่ย การชดเชยและเยียวยาผู้เสียหาย การวินิจฉัยวินิจ และการมีคำสั่งเพิกถอน การกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของประธานกรรมการ กลก.

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมถึงสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการแผนงานหรือโครงการแก่องค์กรภาคเอกชนในอัตราส่วนที่เหมาะสม ระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารกองทุน ระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้ เป็นสูญโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการสรรหาผู้ปฏิบัติงาน แบบสัญญาจ้าง การปฏิบัติงาน อัตราเงินเดือน สิทธิประโยชน์อื่นนอกจากเงินเดือน เครื่องแบบผู้ปฏิบัติงาน โครงสร้างและบริหาร ตลอดจนการบริหารงานบุคคลของกองทุน”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นการทั่วถึงให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัด และคณะอนุกรรมการอื่น เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือปฏิบัติหน้าที่แทน ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คณะอนุกรรมการแต่ละคณะตามวรรคหนึ่ง ให้มีสตรีพิการอย่างน้อยหนึ่งคน เป็น
อนุกรรมการ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ให้กรมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วน
ราชการ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในการดำเนินงาน
การทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านคนพิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ

(๒) สสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมและเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ สถานการณ์
ของคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการป้องกัน การรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และ
จัดทำแผนงาน วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ประเมินผลเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำแผนงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเสนอต่อ
คณะกรรมการ

(๔) สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคน
พิการ ศูนย์บริการคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดงบประมาณให้แก่
องค์กรด้านคนพิการ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๕) ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการ
ให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นตาม
ความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ดำเนินการเพื่อประกันว่าการจัดการภัยพิบัติหรือภาวะฉุกเฉินใดๆ ต้องครอบคลุมการ
คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิคนพิการอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่นและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
เอาไว้ในมาตรา ๒๐

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคน
พิการ และองค์กรอื่นที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาด้านคนพิการ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นหรือตามที่
คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสาม ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้คนพิการสามารถใช้สิทธิ
และเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามวรรคหนึ่งให้
หมายความรวมถึงการกระทำหรืองดเว้นกระทำที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
โดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้นทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะเหตุแห่งความ

(๑) วินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามมาตรา ๑๖ รวมถึงการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทก่อนมีการวินิจฉัยคำร้อง ตามที่มอบหมาย

(๒) ออกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวตามมาตรา ๑๖/๒

(๓) ออกคำสั่งตามมาตรา ๑๖/๓ หรือมาตรา ๑๖/๔

(๔) จัดทำรายงานสถานการณ์การเลือกปฏิบัติและผลการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละครั้ง

(๕) ให้ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อจัดให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของคนพิการให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือจะมอบหมายให้กรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ คณะผู้ไกล่เกลี่ย เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการ “กลก” มอบหมาย

ในการออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนามในหนังสือคำสั่ง

ให้ประธานกรรมการ และกรรมการ กลก. คณะกรรมการ หรือคณะผู้ไกล่เกลี่ย มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม หรือค่าตอบแทนอื่น ในการปฏิบัติงานตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ กรณีมีปริมาณงานเพิ่มขึ้นคณะกรรมการจะกำหนดให้ตำแหน่งประธานกรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาโดยได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖/๓ ในระหว่างรับเรื่องและการพิจารณาวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ประธานกรรมการหรือคณะกรรมการ กลก. อาจกำหนดมาตรการชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการเท่าที่จำเป็นและสมควรแก่กรณีก็ได้

เมื่อคณะกรรมการได้มีมติให้รับเรื่องไว้พิจารณาให้อายุความทางแพ่งและทางปกครองสะดุดหยุดลงจนกว่าคณะกรรมการ กลก. จะได้มีคำวินิจฉัย

มาตรา ๑๖/๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ กลก. วินิจฉัยว่า เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ โดยให้มีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ด้วยวิธีใดที่เห็นเหมาะสม เพื่อระงับและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๒) ให้การชดเชยและเยียวยาผู้เสียหายจากกองทุน

(๓) พิจารณากำหนดค่าเสียหายจากคู่กรณีตามที่คนพิการร้องขอ

คำสั่งของคณะกรรมการ กลก. ตามวรรคหนึ่ง จะต้องแสดงเหตุผลอย่างชัดเจนและอาจกำหนด เงื่อนไขใดๆ ได้เท่าที่จำเป็น รวมทั้งจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖/๕ เมื่อคณะกรรมการ กลก. มีคำวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ให้ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับการชดเชยและเยียวยาโดยยื่นคำขอต่อกองทุนตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ กลก.

สิทธิขอรับการชดเชยและเยียวยาตามวรรคหนึ่ง เป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนกันได้และไม่ตกทอดทางมรดก

มาตรา ๑๖/๖ ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถ หรือในกรณีที่ผู้เสียหายไม่สามารถยื่นคำขอรับการชดเชยและเยียวยาด้วยตนเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล สามีหรือภริยา ผู้ดูแลคนพิการหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหายแล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖/๗ การชดเชยและเยียวยา หรือค่าเสียหาย ให้ผู้เสียหายได้รับความช่วยเหลือประการหนึ่ง ประการใด หรือให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
- (๒) ค่าสูญเสียโอกาสที่เป็นค่าเสียหายในเชิงพาณิชย์ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้
- (๓) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย

และจิตใจ

(๔) การชดเชยและเยียวยาในรูปแบบหรือลักษณะอื่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และจำนวนเงินในการพิจารณาเป็นค่าชดเชยและเยียวยา หรือค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖/๘ การได้รับการชดเชยและเยียวยา หรือค่าเสียหายตามมาตรา ๑๖/๗ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหาย ในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ตามความในมาตรา ๑๗ ได้

มาตรา ๑๖/๙ ในกรณีคณะกรรมการ กลก. มีคำวินิจฉัยว่า มีการกระทำที่มีลักษณะการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ และได้พิจารณากำหนดค่าเสียหายที่ผู้เสียหายมีสิทธิได้รับจากคู่กรณีที่ทำให้เกิดความเสียหาย ให้ประธานกรรมการ กลก. แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังคู่กรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายได้ทราบและปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ วลก.กำหนด ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งคำสั่งตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีคู่กรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายเพิกเฉย ให้ผู้เสียหายหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องเรียกค่าเสียหายต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจเพื่อบังคับตามคำวินิจฉัยภายในห้าปีนับตั้งแต่วันที่ผู้เสียหายทราบคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้ศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลก.หรือเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำเป็นพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาได้

การดำเนินการตามวรรคสอง อาจมอบหมายหรือจ้างทนายความหรือพนักงานว่าต่างแก่ต่างทางคดีแทนก็ได้ และมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่น ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖/๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ กลก. วินิจฉัยว่า มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้คณะกรรมการ กลก. มอบหมายให้ประธานกรรมการ เป็นผู้แทนยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อพิจารณายื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ และในกรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีศักดิ์ต่ำกว่านั้นให้คณะกรรมการ กลก. แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากเพิกเฉยให้คณะกรรมการ กลก. หรือผู้เสียหายยื่นคำร้องต่อศาลปกครองเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนต่อไป

มาตรา ๑๖/๑๑ ให้กรมรับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของประธานกรรมการและคณะกรรมการ กลก. คณะอนุกรรมการ ผู้ใกล้ชิด และมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รับคำร้องขอ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ รวมทั้งการทำความเข้าใจเสนอต่อคณะกรรมการ กลก. หรือคณะอนุกรรมการ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรมจะมอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนรวมถึงองค์กรด้านคนพิการดำเนินการแทนได้ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการให้เป็นไปอย่างทั่วถึง

(๒) ศึกษา วิจัย จัดระบบงานรองรับการปฏิบัติ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

(๓) ประสานงานกับบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้ความคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

(๔) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะกรรมการ วลก. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ คณะกรรมการ วลก. หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนรวมถึงองค์กรด้านคนพิการที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรม หรือจากกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กรมจัดจ้างบุคลากรที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมายหรือด้านอื่นขั้นตรงต่อประธานกรรมการ วลก. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ กลก. โดยปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และให้ถือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรับคำร้องขอ การรวบรวมข้อเท็จจริง การยกράงคำวินิจฉัย การเป็นผู้แทนเฉพาะคดีหรือประสานงานทางคดีให้แก่คณะกรรมการ วลก. และผู้เสียหาย รวมถึงดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยด้วย ทั้งนี้ แบบของสัญญาจ้าง คุณสมบัติ หน้าที่และอำนาจ ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการวลก. กำหนด และให้กรมหรือกองทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖/๑๒ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้ประธานกรรมการ กรรมการ กลก. อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยมีหมายค้น

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมา เพื่อประกอบการพิจารณา

ให้ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง ตอบหนังสือสอบถาม หรือส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่กรรมการ กลก. อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง

ให้ประธานกรรมการ และกรรมการ กลก. อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

บัตรประจำตัวของบุคคลตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด และให้อธิบดีเป็นผู้มีอำนาจออกบัตร

การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับการคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ทางวินัย และทางปกครอง”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ให้กรมเป็นสำนักงานทะเบียนกลางสำหรับคนพิการในกรุงเทพมหานคร โดยมีอธิบดีเป็นนายทะเบียนกลาง สำหรับจังหวัดอื่นให้ศูนย์บริการคนพิการประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนจังหวัดสำหรับคนพิการประจำจังหวัดของตนอีกหน้าที่หนึ่ง โดยมีผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการประจำจังหวัดเป็นนายทะเบียนจังหวัด

ในกรณีกรมยังมีได้แต่งตั้งข้าราชการในสังกัดไปปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการประจำจังหวัด ให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดให้ปฏิบัติหน้าที่แทนไปพลางก่อนได้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความใน (๕) (๖) และ (๗) ของมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) การอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ การสนับสนุนการเข้าถึงสิทธิของคนพิการโดยการสร้างหลักประกันเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและไม่ถูกแสวงประโยชน์ การใช้ความรุนแรง และการล่วงละเมิดในทุกรูปแบบ และการช่วยเหลือทางกฎหมายและการจัดหาทนายความว่าต่างแก่ต่างคดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) การเข้าถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก บริการสื่อสารจากระยะไกลจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

(๗) การส่งเสริมและการสนับสนุนการสื่อสารด้วยภาษา ช่องทาง วิธีการ และรูปแบบการสื่อสารทางเลือกและการสื่อสารเสริมอื่นใดที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวมถึงภาษามือไทย บริการล่ามภาษามือ บริการคำบรรยายแทนเสียง หรือบริการเสียงบรรยายภาพ ตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสาม ของมาตรา ๒๐/๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล อาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการตามวรรคหนึ่ง โดยเรียกเก็บค่าบริการจากคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้ และกรณีมีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ปฏิบัติต่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้นด้วย

การจัดตั้ง การยกเลิก การเพิกถอนการจัดตั้ง การกำหนดประเภท มาตรฐานการดำเนินการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินการศูนย์บริการคนพิการ ซึ่งอาจกำหนดให้มีความแตกต่างกันในศูนย์บริการคนพิการแต่ละประเภท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด

การกำหนดประเภทของศูนย์บริการคนพิการตามวรรคสอง ให้หมายความรวมถึง ศูนย์บริการคนพิการประจำจังหวัดและกรุงเทพมหานครด้วย

ให้ศูนย์บริการคนพิการแต่ละประเภทได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน วิชาการ หรือด้านอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด หรือได้รับเงินสนับสนุนตามอัตราเหมาจ่ายรายหัวตามประเภทการให้บริการ หรือการสนับสนุนรายแผนงานโครงการจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบได้”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐/๕ มาตรา ๒๐/๖ มาตรา ๒๐/๗ มาตรา ๒๐/๘ และมาตรา ๒๐/๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

“มาตรา ๒๐/๕ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิคนพิการในศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งตามวรรคสาม แห่งมาตรา ๘/๑ ผู้ประกอบกิจการศูนย์บริการคนพิการต้องจัดให้มีผู้ช่วยคนพิการที่ได้รับการจัดจ้างโดยได้รับค่าจ้างด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับจัดจ้าง การเพิกถอนการรับจัดจ้าง การฝึกอบรม และมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ การกำกับดูแล การติดตาม และประเมินผลตามวรรคหนึ่ง และการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

กรณีผู้ประกอบการตามวรรคหนึ่ง สามารถให้บริการตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด อาจได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ การเงิน และอื่นๆ จากกรม หน่วยงานของรัฐอื่น ราชการส่วนท้องถิ่น หรือจากกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดได้

มาตรา ๒๐/๖ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิตามมาตรา ๒๐ (๕) ในการสอบสวนและพิจารณาคดีอาญาของศาล ให้คนพิการซึ่งเป็นผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยานมีสิทธิร้องขอให้นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น หรือบุคคลที่ตนเคารพนับถือเข้าร่วมในการสอบสวนและการสืบพยานในศาล และในกรณีคนพิการมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อป้องกันการเข้าถึงสิทธิ เนื่องจากบุคคลนั้นอยู่ในสภาวะจำกัดที่ไม่สามารถร้องขอได้ด้วยตนเอง ให้ผู้ดูแลคนพิการ ผู้ปกครอง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องขอแทน โดยเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือศาลต้องแจ้งสิทธิดังกล่าวให้คนพิการทราบในโอกาสแรกที่มีการสอบสวนหรือสืบพยานในศาล ทั้งนี้ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และผู้ประกอบวิชาชีพอื่นที่เข้าร่วมในการสอบสวน มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐/๗ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการหรือมีแต่ไม่สามารถดูแลได้ หรือเป็นคนพิการที่มีภาวะพึ่งพิงของผู้อื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเสนออับติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อให้มีอำนาจออกคำสั่งแต่งตั้งผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการได้ตามที่เห็นสมควรได้ ทั้งนี้ เนื่องจากมีค่าของจากคนพิการรายนั้นหรือกรณีคนพิการไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ หรือกรณีเป็นคนพิการที่ถูกทอดทิ้ง ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนพิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ยื่นคำขอแทนก็ได้

ผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน ผู้ดำเนินงานศูนย์บริการคนพิการ ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร หรือบุคคลทั่วไปที่รับอุปการะดูแลคนพิการรายนั้น และให้ผู้ปกครองหรือผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถานสงเคราะห์เอกชน ที่คนพิการเข้ารับการอุปการะเลี้ยงดูเป็นผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาออกคำสั่งเฉพาะกรณีคนพิการอาศัยอยู่จริงในท้องที่จังหวัดแห่งนั้น สำหรับอับติมีอำนาจพิจารณาออกคำสั่งได้ทั่วประเทศ

กรณีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนพิการไม่เห็นด้วยกับคำสั่งอับติกรมหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ก็ให้เสนอคำคัดค้านต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อเพื่อเพิกถอนคำสั่งได้ ทั้งนี้ ผู้คัดค้านต้องแสดงให้เห็นว่าตนมีความสามารถในการดูแลและช่วยเหลือคนพิการได้ดีกว่าบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับการแต่งตั้ง

ให้ศาลเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีตามมาตรา นี้
มาตรา ๒๐/๘ ให้ผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการมีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลช่วยเหลือคนพิการให้เข้าถึงสิทธิโดยสะดวก และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือคนพิการ ตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

(๒) รับเงิน สิ่งของ หรือสิทธิสวัสดิการแทนคนพิการ จากหน่วยงานรัฐ เอกชน หรือบุคคล สำหรับนำไปสนับสนุนการดำรงชีวิตของคนพิการ

(๓) รายงานผลการดำเนินการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ให้อธิบดีกรมหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำกับดูแล ติดตามผล และให้คำปรึกษาแนะนำดำเนินการของผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการ รวมถึงมีหน้าที่เสนออธิบดีกรมหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้มีการเพิกถอนการแต่งตั้งผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการกรณีมีเหตุฝ่าฝืนตามมาตรา ๓๓ ทั้งนี้ กรณีผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการเป็นผู้ปกครองหรือผู้อำนวยการสถานสงเคราะห์ของรัฐ หรือสถานสงเคราะห์เอกชน ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากหน้าที่ในการบริหารสถานสงเคราะห์แห่งนั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การเพิกถอน และอำนาจหน้าที่ของผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการ รวมทั้งสิทธิการได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากรัฐ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐/๙ ห้ามผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการกระทำการที่เป็นปรักภัยหรือกระทำการขัดประโยชน์เกี่ยวกับทรัพย์สินของคนพิการ และห้ามเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคนพิการลงในสื่อสารมวลชนหรือสื่อใดๆ อันน่าที่จะเสื่อมเสียแก่คนพิการ ยกเว้นการให้ข้อมูลหรือข่าวสารกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลคนพิการรายนั้น

กรณีมีการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วให้เสนอผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนผู้คุ้มครองสิทธิต่อไป

คำสั่งเพิกถอนตามวรรคสอง ให้ผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการอุทธรณ์คำสั่งไปที่ศาลเยาวชนและครอบครัวภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

เมื่อมีการเพิกถอนผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดหาผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการรายใหม่และในระหว่างนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้สนับสนุนการเข้าถึงสิทธิคนพิการแทน

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและให้อยู่ภายใต้กรมตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการการศึกษาและการประกอบอาชีพ รวมถึงการให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้กู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ศูนย์บริการคนพิการ และการบริหารจัดการกองทุน โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ มาตรา ๒๓/๒ และมาตรา ๒๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๒๓/๑ ให้กองทุนมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๒๓ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ
- (๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ

กองทุน

มาตรา ๒๓/๒ ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้อธิบดีเป็นผู้แทนกองทุน เพื่อการนี้อธิบดีจะมอบอำนาจให้บุคคลใด หรือจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแทนก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการมอบอำนาจหรือการมอบอำนาจต่อตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด

มาตรา ๒๓/๓ ในการบริหารจัดการของกองทุน อธิบดีจะมอบหมายให้ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมปฏิบัติงานในกิจการของกองทุนแล้ว กองทุนอาจจ้างผู้ปฏิบัติงานของกองทุนในตำแหน่งผู้จัดการกองทุนและพนักงานของกองทุนเพื่อให้การบริหารจัดการและการให้บริการของกองทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทั่วถึง

การสรรหาผู้ปฏิบัติงาน แบบสัญญาจ้าง หน้าที่ความรับผิดชอบ อัตราเงินเดือน สิทธิประโยชน์อื่นนอกจากเงินเดือน เครื่องแบบผู้ปฏิบัติงาน โครงสร้างและบริหาร ตลอดจนการบริหารงานบุคคลในส่วนของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ ในกรณีคณะกรรมการยังมิได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการมาใช้บังคับ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์กรคนพิการแต่ละประเภทจำนวนไม่เกินเจ็ดคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ด้านการเงินการบัญชี เศรษฐศาสตร์ ด้านกฎหมาย ในจำนวนนี้ให้มีผู้แทนจากองค์กรของภาคธุรกิจไม่น้อยกว่าสองคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรม และผู้จัดการกองทุนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุน มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุนเพื่อจัดหาผลประโยชน์และรายได้แก่กองทุน และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๒) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน อนุมัติแผนงานหรือโครงการ อนุมัติตัดหนี้เป็นสูญออก จากบัญชีกองทุน กำหนดวงเงินและรายการค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนแผนงานหรือโครงการ การให้กู้ยืมและการค้ำประกัน การลงทุน หรือกิจการต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด หรือตามคำสั่งของคณะกรรมการ กลก.

(๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดแทนได้

(๕) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ปฏิบัติงานของกองทุน และระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานของกองทุน

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ และการบริหารงานบุคคล รวมทั้งอนุมัติแผนงานเกี่ยวกับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนสำหรับผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรอื่นที่ปฏิบัติงานให้แก่กองทุน

การดำเนินการตาม (๒) คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแทนได้

ให้คณะกรรมการบริหารกองทุน คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนอื่นในการปฏิบัติงานตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๖/๑ มาตรา ๒๖/๒ มาตรา ๒๖/๓ มาตรา ๒๖/๔ มาตรา ๒๖/๕ มาตรา ๒๖/๖ มาตรา ๒๖/๗ และมาตรา ๒๖/๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๒๖/๑ เพื่อประโยชน์ในการให้บริการของกองทุนเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประกอบอาชีพให้แก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจพิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนค่าใช้จ่ายหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน สถาบันการเงิน หรือองค์กรอื่นดำเนินการแทนกองทุนได้ หรือนำเงินของกองทุนไปค้ำประกันการดำเนินการก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้กู้ยืมเงิน วงเงินให้กู้ยืม ระยะเวลาการชำระคืน และการค้ำประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน การลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุน ตามมาตรา ๒๖/๔ และมาตรา ๒๖/๕

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันตาม มาตรา ๒๖/๖

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผ่อนผัน การลดหย่อนหนี้ หรือระงับ การชำระเงินคืนกองทุน ให้หมายความรวมถึงมูลหนี้ตามมาตรา ๓๔ ด้วย

มาตรา ๒๖/๒ ให้จัดตั้งสำนักงานกองทุนขึ้นภายในกรมทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการและ วิชาการให้กับกองทุน คณะกรรมการบริหารกองทุน คณะอนุกรรมการอื่น คณะทำงาน หรือบุคคลที่ คณะกรรมการบริหารกองทุนแต่งตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการขอกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ การสนับสนุนแผนงานหรือ โครงการจากหน่วยงาน องค์กรภาครัฐและเอกชน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ รวมทั้งการรับคำขอความ ช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการในเรื่องอื่นตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานเอกชนใน การดำเนินงานของกองทุน

(๓) รับเงิน จ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน การลงทุน การดำเนินคดี หรือการตัดหนี้เป็นสูญจาก บัญชีกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) พัฒนาระบบ รูปแบบ วิธีการ และการให้บริการของกองทุน เพื่อสนับสนุนการ ดำเนินงานของกองทุน

(๕) เก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนการดำเนินงานของ กองทุน

(๖) ปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน หรือ อธิบดีมอบหมาย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการว่าจ้างนายความว่าต่างแก่ต่าง ทางคดี การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท รวมถึงการบังคับคดีด้วย

มาตรา ๒๖/๓ เพื่อประโยชน์ในการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ให้กองทุนหรือผู้ซึ่ง ได้รับมอบหมายจากกองทุนมีอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนหรือ บุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

(๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินให้แก่ หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลใดตามที่ร้องขอ

(๓) ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดหรือ มอบหมาย

ให้ผู้ยื่นคำขอกู้เงินและผู้ค้ำประกันยินยอมให้กองทุนเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ใน ครอบครองของบุคคลอื่น รวมทั้งยินยอมให้กองทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืน กองทุนด้วย

มาตรา ๒๖/๔ ในกรณีจำเป็น อธิบดีอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ หรือลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุน ตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันตามข้อกำหนดในสัญญา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๒๖/๕ ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินถึงแก่ความตาย ให้สัญญาผู้กู้ยืมเงิน หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ผู้กู้ยืมเงินมีต่อกองทุนเป็นอันระงับไป เว้นแต่กรณีเป็นที่มีหลักค้ำประกันโดยทรัพย์สิน

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมีสภาพความพิการจนไม่สามารถประกอบการทำงานได้ ให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณาสั่งระงับการเรียกให้ชำระหนี้ตามสัญญาผู้กู้ยืมเงินก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๒๖/๖ ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันถึงแก่ความตาย การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๒๖/๗ หนี้ที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กองทุนมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของผู้กู้ยืมเงินในลำดับแรกถัดจากค่าเครื่องอุปโภคบริโภคอันจำเป็นประจำวันตามมาตรา ๒๕๓ (๔) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทรัพย์สินของกองทุนยกเว้นเงินในส่วนค้ำประกันไม่อยู่ภายใต้การบังคับคดี

มาตรา ๒๖/๘ เพื่อประโยชน์ในการลงทุนสำหรับการจัดหาผลประโยชน์และรายได้แก่กองทุนให้มั่นคงอย่างยั่งยืน ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจนำเงินกองทุนบางส่วนไปดำเนินการตามแผนการลงทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้ ทั้งนี้ อาจพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการลงทุนและจัดหาผลประโยชน์และรายได้แก่กองทุนได้ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาการอบวงเงิน วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเงินกองทุนไปลงทุน ซึ่งอาจลงทุนเองหรือมอบหมายให้สถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลอื่นที่มีความน่าเชื่อถือดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ในกรณีการจัดทำแผนการลงทุนระยะยาวเพื่อนำดอกผลและรายได้ไปใช้จ่ายในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนสามารถนำเงินไปลงทุนได้ไม่เกินร้อยละสามสิบของจำนวนเงินกองทุน ในกรณีประสงค์จะนำเงินไปลงทุนมากกว่านี้ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนในรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

ในการดำเนินการตามวรรคสอง คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจจัดจ้างผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการก็ได้”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ วรรคสามมาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๕ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๖ (๔) และคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนตามมาตรา ๓๐ โดยอนุโลม”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงสภาพแวดล้อมได้โดยสะดวกตามมาตรา ๒๐ (๖) (๗) และ (๘) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ออกกฎกระทรวงเพื่อจัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยความพิการ หรือการจัดบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก บริการสื่อสารระยะ หรือบริการสาธารณะอื่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่กำหนด

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนที่มีหน้าที่ออกแบบเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องช่วยนำทาง สิ่งอำนวยความสะดวก บริการขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก บริการสื่อสารระยะ หรือบริการสาธารณะอื่น ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักการเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามมาตรฐานที่กำหนดด้วย

ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่อนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีการตรวจสอบ กำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายว่าด้วยการนั้น กำหนด หรือตามที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้

เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง บริการข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม บริการสื่อสารระยะ หรือผู้ให้บริการสาธารณะอื่น ซึ่งได้จัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องช่วยนำทาง สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร โทรคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยความพิการ สื่อสาธารณะ หรือบริการสาธารณะอื่นตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งได้แจ้งให้กรมหรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ให้มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ มาตรา ๓๗/๒ และมาตรา ๓๗/๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

“มาตรา ๓๗/๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๒๐(๖) และมาตรา ๓๗ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และได้มาตรฐานตามที่กำหนด ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับการเข้าถึงสภาพแวดล้อมได้โดยสะดวก ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นจำนวนไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานของรัฐ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๓๗

ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในกรมเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ

มาตรา ๓๗/๒ ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๓๗/๑ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกาศกำหนดเกณฑ์ชี้วัดและให้การรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยความพิการ หรือการจัดบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก บริการสื่อสารระยะ หรือบริการสาธารณะอื่น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๒) ให้ความเห็นชอบและให้คำปรึกษาแนะนำและส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการจัดให้มีเครื่องมือหรือสิ่งอำนวยความสะดวก (๑) รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาจัดให้มีการวิจัยและพัฒนาในเรื่องดังกล่าวด้วย

(๓) ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลเพื่อให้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานตามที่ได้รับรับรองไว้แล้วอย่างน้อยปีละครั้ง

(๔) ประกาศโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ได้รับการมาตรฐานหรือเพิกถอนการรับรองมาตรฐานด้วย

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งหรือปฏิบัติหน้าที่แทนได้

(๖) หน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการยื่นคำขอ การรับรอง และการเพิกถอนการรับรองมาตรฐาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การรับรองและการเพิกถอนการรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ให้กรมและกองทุนสนับสนุนการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๗/๓ เพื่อประโยชน์ในการเข้าถึงสิทธิของคนพิการให้เป็นไปอย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับสัมปทานจากรัฐที่จะดำเนินการก่อสร้างอาคารหรือสถานที่ให้บริการสาธารณะซึ่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามมาตรา ๓๗ ต้องเสนอแผนงาน แบบแปลน และรายละเอียดของสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะก่อสร้างให้คณะกรรมการตามมาตรา ๓๗/๑ เห็นชอบก่อนดำเนินการก่อสร้างด้วย”

มาตรา ๒๓ ให้คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๔ ให้โอนบรรดาทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินกองทุน และรายได้ที่ประกอบเป็นกองทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

ให้โอนเงินกองทุน และผู้ปฏิบัติงานของกองทุนที่ไม่ใช่ข้าราชการและพนักงานของรัฐ สังกัดกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ให้บรรดากฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

- รายชื่อคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา
- รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อคณะอนุกรรมการ
- รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

รายชื่อคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลตรี โอสถ ภาวิไล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางทัศนียา ยวานนท์	เลขาธิการคณะกรรมการ
๖. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นางผาณิต นิตินันท์ประภาส	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	กรรมการ
๑๒. นายมณฑิร บุญตัน	กรรมการ
๑๓. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๔. พลเอก วลีต โรจนภักดี	กรรมการ
๑๕. นายอำพล จินดาวัฒนะ	กรรมการ
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์	
- นายอนุพร อรุณรัตน์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. นางณัฏฐินีภรณ์ จันทโรนทัย	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๓. นายวงศ์พันธ์ ฌฉันทพัฒน์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๔. นายศุภชัย สถียรศิลป์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๕. นางอุบล หลิมสกุล	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๖. นายเอกกมล แพทยานันท์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๗. นายอัครเดช สุพรรณผ่าย	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๘. นายสุวัช สิงห์พันธุ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๙. นางงามจิต แต่สุวรรณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๐. นางสาวบุญชिरา ภูชนะจิต	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๑. พลเอก ศุภเกษม องคะศิลป์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๒. นางนฤมล ล้อมทอง	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๓. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๔. พันเอก หลิง เรืองพรรษา ชั้นนิยมธรรม	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๕. นางณัฏฐภักดิ์ อติเชษฐนิศ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๖. นายนิติ ถาวรวิชัย	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๗. นางอาทิตยา นรารวัชร	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๘. นางสาวบุษยรัตน์ กาญจนดิษฐ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๙. นางพัฒนฉัตร ภัทรศาสตร์วงศ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๐. นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๑. นางสาวมาลัย สาแก้ว	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๒. พันเอก ธัญชัย พยัคตพงษ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๓. นายวิกร ภูพัวร์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๔. นางสาวสุภาพิชญ์ ไชยดิษฐ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๕. นายสถาวร จันทรผ่องศรี	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

**รายชื่อคณะอนุกรรมการ
คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส**

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลเอก ไพบยนต์ คำทันเจริญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางงามจิต แต่สุวรรณ	อนุกรรมการ
๕. นายศุภชัย สถีรศิลป์	อนุกรรมการ
๖. นายสำราญ อรุณธาดา	อนุกรรมการ
๗. นางสาวบุญชिरา ภูชนะจิต	อนุกรรมการ
๘. นายธนรัตน์ ธาราภรณ์	อนุกรรมการ
๙. นายอัครเดช สุพรรณฝ้าย	อนุกรรมการ
๑๐. นายศุภากร ปทุมรัตนาธาร	อนุกรรมการ
๑๑. นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางเพชรรัตน์ มหาสิงห์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย	
๑. นางทัศนียา ยุวานนท์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

**รายชื่อคณะกรรมการ
คณะกรรมการกิจการสตรี และผู้มีความหลากหลายทางเพศ**

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ และอนุกรรมการ
๒. พลเอก พหล สง่าเนตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และอนุกรรมการ
๓. นางทัศนีย์ ยูวานนท์	ประธานคณะกรรมการ
๔. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๕. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๖. นางงามจิต แต่สุวรรณ	อนุกรรมการ
๗. นางณัฐนันท์ สว่างวงศ์	อนุกรรมการ
๘. นายธีรวิทย์ กลิ่นกุสม	อนุกรรมการ
๙. นางสาวพัชรา พอจิต	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวอังคณา ใจกิจสุวรรณ	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวอุไร เล็กน้อย	อนุกรรมการ
๑๒. นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ	
- นายอนุพร อรุณรัตน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

**รายชื่อคณะกรรมการ
คณะกรรมการกิจการคนพิการ**

๑. นายมณฑิเยร บุญตัน	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวเครือวัลย์ เทียงธรรม	อนุกรรมการ
๕. นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล	อนุกรรมการ
๖. นางสาววันทนี พันธ์ชาติ	อนุกรรมการ
๗. นายวิฑูต บุณนาค	อนุกรรมการ
๘. นายสุชาติ โอวาทวรรณสกุล	อนุกรรมการ
๙. นางอาทิตา นรารวัชร	อนุกรรมการ
๑๐. นายสว่าง ศรีสม	อนุกรรมการ
๑๑. นายรัตน์ กิจธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวพิมพ์ปญา อติสิริวัชร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. พลตรี โฮสถ ภาวิไล	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓. นายธีรยุทธ สุคนธวิท	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔. นางนุชจारी คล้ายสุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕. นางพวงแก้ว กิจธรรม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖. นางวัชรา ริวไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๗. นายศุภชีพ ดิษเทศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๘. นางสาวสรานัญภัทร อนุมัติราชกิจ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๙. นายสุพล บริสุทธิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๐. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๑. นายเอกกมล แพทยานันท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์ณัฐนียา โตรักษา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รายชื่อคณะอนุกรรมการ
คณะอนุกรรมการปฏิรูปด้านสังคม กิจกรรมผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย

๑. นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	อนุกรรมการและที่ปรึกษา
๒. นายอำพล จินดาวัฒนะ	ประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นายยุทธนา ทัพเจริญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๔. นางจรรุณท์ อึ้งภากรณ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๕. นายณัฐเมศวร์ เรืองพิชัยพร	อนุกรรมการ
๖. นายตารนัย อินสว่าง	อนุกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์เกียรติคุณธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	อนุกรรมการ
๘. พลเอก บุญลือ วงษ์ท้าว	อนุกรรมการ
๙. นายประกาศิต กายะสิทธิ์	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาววรัญญา เตียวกุล	อนุกรรมการ
๑๑. นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวบุษยรัตน์ กาญจนดิษฐ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย	
๑. แพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายพลากร วงศ์กองแก้ว	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
วุฒิสภา

๑. นางสาวภิรมย์ นิลทัพ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ พัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
๒. นางธนยา สิงห์มณี	นิติกรชำนาญการ
๓. นางสาวพิมพ์ปญา อติสิราวัชร	นิติกรชำนาญการ
๔. นางสาวธรรมรัตน์ ศรีทองกุล	นิติกรชำนาญการ
๕. นางเพชรรัตน์ มหาสิงห์	วิทยากรชำนาญการ
๖. นางจิตตินันท์ ศิริอังกานนท์	วิทยากรชำนาญการ
๗. นางสาวฉัตรสุดา ศิริวงศ์	นิติกรปฏิบัติการ
๘. นางสาวจิตรลดา องอาจ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๙. นางสาวสุธาทิพย์ สมัครงการ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๐. นายรุ่งเพชร งามพร้อม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๑. นายปิยะพงษ์ น้อยเจริญ	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
๑๒. นางสาวนธิดา ศรีอุตะ	พนักงานสนับสนุนการประชุม
๑๓. นางสาวศกลวรรณ พึ่งจำ	พนักงานสนับสนุนการประชุม

กลุ่มงานคณะกรรมการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕ - ๖ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๖

